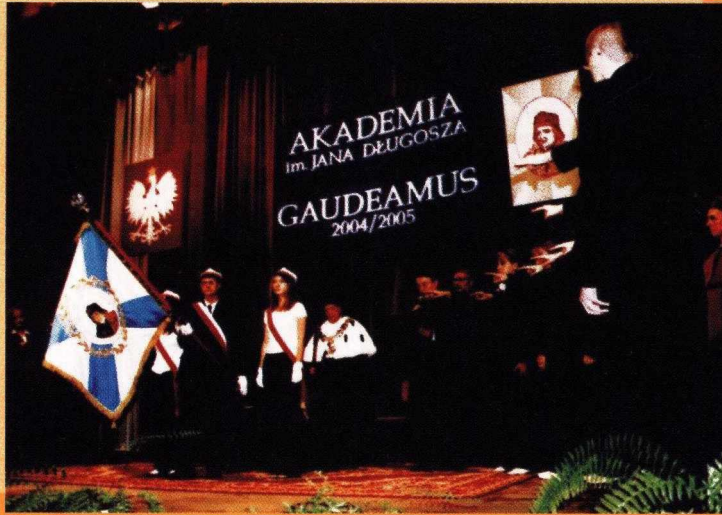


# RES ACADEMICAЕ



**BIULETYN INFORMACYJNY  
AKADEMII IM. JANA DŁUGOSZA  
W CZĘSTOCHOWIE  
1/2008**

# OSIĄGNIĘCIA KADENCJI 2002-2008



*Pierwsza inauguracja roku w Akademii im. J. Długosza*



*Estetyczne i szerokie wejście wraz z estetycznym wiatrolapem*



*Wybudowany nowy Magazyn Książek Biblioteki Głównej*



*Wyremontowanie auli nr 54 przy ul. Waszyngtona 4/8*

## O d Redakcji

Numer „Res Academicae” postanowiliśmy w znaczącej części poświęcić podsumowaniom kadencji 2002-2008. Co by nie powiedzieć, to wydarzeń w przeciągu tego okresu mieliśmy co nie miara. Pokuszę się tutaj o wymienienie jednego, które z pewnością na stałe zapisze się w historii Uczelni, a pewnie też miasta i regionu...

Co by nie powiedzieć, według naszej subiektywnej oceny najważniejszym wydarzeniem było przekształcenie Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Akademię im. Jana Długosza w Częstochowie. Zmiana nazwy to ogromne osiągnięcie. Znajduje swoje przełożenie w środowisku akademickim w całej Polsce, rzutując na wizerunek regionu, miasta, żeby nie powiedzieć, – bo to oczywiste –, że idą za nim w parze: podniesienie procesu kształcenia oraz rozwój badań naukowych. Jest to również duży, miłowy krok do uniwersytetu, który powstanie w Częstochowie w najbliższych latach. I chociaż wszyscy chcielibyśmy, by było to już jutro a najdalej za miesiąc, to jednak jest to proces długotrwały i mozolny. Musimy pracować i podejmować działania. Raz jednak wytyczony cel będzie kontynuowany przez następców. Wierzmy, że ludzie wybrani w wyborach, które odbyły się na kadencję 2008-2012 zdołają ten cel osiągnąć lub przynajmniej w znacznym stopniu zbliżyć Uczelnię i całe środowisko blisko z nią związane do finalizacji tej zacnej idei.

Tymczasem życzymy wszystkim pracownikom i studentom miłych wakacji, wypoczynku, na jaki zasłużyliście przez trudny i ciężki rok. Wracajcie pełni sił i chęci do pracy!

Miłej lektury

*Redakcja*

## SPIS TREŚCI

<b>Rozwój, osiągnięcia i problemy Uczelni w latach 2002-2008.....</b>	<b>4</b>
<b>Kolejna umowa w sprawie finansowania ACS.....</b>	<b>14</b>
<b>Wmurowanie kamienia węgielnego.....</b>	<b>15</b>
<b>Sukcesy Rektora.....</b>	<b>26</b>
<b>Nowy wydział w strukturze AJD.....</b>	<b>18</b>
<b>Posiedzenie KRUP.....</b>	<b>19</b>
<b>Najważniejsze wydarzenia minionego okresu.....</b>	<b>20</b>
<b>Uwaga! Rekrutacja.....</b>	<b>22</b>
<b>Biotechnologia.....</b>	<b>23</b>
<b>Zakład Doradztwa Zawodowego w Projekcie Leonarda da Vinci.....</b>	<b>25</b>
<b>Arkadiusz Wudarski - stypendysta Fundacji im. Alexandra von Humboldta.....</b>	<b>26</b>
<b>Profesor Krishnakuma gościem Akademii.....</b>	<b>27</b>
<b>Międzynarodowe seminarium na Wydziale Pedagogicznym.....</b>	<b>28</b>
<b>Dzień otwartych drzwi w Instytucie Filologii Obcych... </b>	<b>30</b>
<b>Seminarium Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego</b>	<b>31</b>
<b>Konferencja Instytutu Matematyki i Informatyki.....</b>	<b>33</b>
<b>Dwojake niebo.....</b>	<b>34</b>
<b>Nowości wydawnicze.....</b>	<b>35</b>
<b>Leszek Wieluński - artysta, pedagog.....</b>	<b>37</b>
<b>Watch docs. w Częstochowie.....</b>	<b>38</b>
<b>Świat Magdy Snarskiej.....</b>	<b>39</b>
<b>„Muzyka jest wśród nas”.....</b>	<b>40</b>
<b>Uwagi o wystawie OPK.....</b>	<b>42</b>
<b>Wolontariat studencki.....</b>	<b>43</b>
<b>II Akademicki Turniej Szachowy.....</b>	<b>44</b>
<b>Akcja studentek pedagogiki.....</b>	<b>45</b>
<b>Konferencja Global Launch na AJD.....</b>	<b>47</b>
<b>Zanim minie nasz czas... ..</b>	<b>48</b>
<b>Pierwsze koty za płoty.....</b>	<b>50</b>
<b>„Wampiriada” na Wydziale Pedagogicznym.....</b>	<b>51</b>
<b>Seminarium metodologiczne w Zakopanem.....</b>	<b>52</b>
<b>Red Bull 2008.....</b>	<b>53</b>
<b>Teatr opowiada o życiu.....</b>	<b>54</b>
<b>Wizyta Zygmunta Rolata.....</b>	<b>55</b>
<b>Uchwały Senatu AJD .....</b>	<b>60</b>
<b>Zarządzenia wewnętrzne .....</b>	<b>63</b>

# ROZWÓJ, OSIĄGNIĘCIA I PROBLEMY UCZELNI W LATACH 2002-2008

JANUSZ BERDOWSKI

Motywacją do napisania tego artykułu była chęć przedstawienia chociażby tylko skrótowego bilansu dokonań naszej Uczelni w latach 2002-2008.

Ponieważ mam możliwość kierowania Uczelnią od blisko 6 lat, więc pragnę przedstawić jej rozwój w szerszym horyzoncie czasowym aniżeli to czyni się w rocznych sprawozdaniach.

**Niewątpliwie najważniejszym osiągnięciem mijających dwu kadencji była zmiana nazwy i rangi Uczelni. Dzień 1 października 2004 roku zapisał się w historii naszej Uczelni na trwałe jako dzień szczególnie doniosły. Decyzją Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmu i Senatu staliśmy się Akademią im. Jana Długosza!** Zmieniła się nie tylko nazwa Uczelni, ale także jej status na tle szkolnictwa wyższego w Polsce oraz jej umocowanie prawne – gdyż od tej pory podstawą jej istnienia stał się najwyższy akt prawny Rzeczypospolitej Polskiej – ustawa sejmowa.

Jestem szczególnie rad, że mogłem jako rektor przy poparciu Senatu oraz całej społeczności akademickiej przeprowadzić naszą Uczelnię przez bardzo trudny okres i że osiągnęliśmy wytyczony cel. Inaugurując nowy rok akademicki 2004/2005 rozpoczęliśmy tworzyć nowy rozdział dziejów naszej Uczelni. Poszerzamy sukcesywnie ofertę edukacyjną o kierunki odległe od pedagogiki, albowiem nowa nazwa Uczelni posiada znacznie szerszą formułę niż dotychczasowa. Należy zaznaczyć, że Akademia to nie tylko nowa nazwa Uczelni - to musi być także nowa jej jakość!

Poniżej przedstawię kolejno najważniejsze osiągnięcia, ale także problemy i trudności w poszczególnych dziedzinach działalności Uczelni, które wystąpiły w okresie dwu ostatnich kadencji.

## **DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA**

Działalność dydaktyczna Uczelni jest, obok naukowej, jej podstawową misją. W okresie dwu ostatnich kadencji włożyliśmy ogromny wysiłek w rozwój tej działalności, głównie w umocnienie już istniejących



*JM Rektor AJD prof. J. Berdowski referuje sprawę przekształcenia WSP w AJD podczas obrad Komisji Nauki, Edukacji i Sportu Senatu RP – 7 lipca 2004 r., fot.: arch.*



*Arcybiskup Częstochowski Stanisław Nowak święci w Kaplicy Cudownego Obrazu na Jasnej Górze sztandar AJD (październik 2004 roku), fot.: arch.*

i powstawanie nowych kierunków kształcenia na różnych typach studiów. **W roku 2002 kształciliśmy studentów na 15 kierunkach - 8 kierunkach magisterskich i 7 licencjackich, a obecnie kształcimy na 22 kierunkach studiów – 10 magisterskich i 12 licencjackich.** Warto podkreślić, że uruchomiliśmy naukę na następujących kierunkach: politologia, instrumentalistyka, malarstwo, grafika, filozofia, wychowanie fizyczne i edukacja techniczno-informatyczna – studia inżynierskie. Natomiast kierunki informatyka i biotechnologia zostały podniesiony do poziomu magisterskiego.

W ofercie kształcenia nie tylko jest istotna ilość kierunków (które staraliśmy się dostosowywać do zmieniających się potrzeb rynku pracy – jako elastyczną ofertę edukacyjną), ale i **jakość kształcenia**. Odbiciem jej są uzyskane oceny zespołów kontrolnych Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Bardzo przykrą niespodzianką stanowił fakt, że na samym początku pełnienia przeze mnie funkcji rektora, po kontrolach przeprowadzonych w 2002 roku w naszej uczelni przez zespoły PKA trzy kierunki kształcenia (pedagogika, chemia, ochrona środowiska) uzyskały oceny warunkowe a jeden (filologia polska) negatywną, gdyż nie spełniały one standardów kadrowych, programowych ani nawet organizacyjnych. Skutek tych ocen był bardzo brzemienny i dotyczył całej uczelni – otóż stały się one przyczyną odłożenia w Sejmie projektu Uchwały o przekształceniu Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Akademię do czasu poprawienia wszystkich tych ocen.

Ogromnych wysiłków i wielu zabiegów wymagało od władz Uczelni, Wydziałów i Instytutów opracowanie programów naprawczych, by obronić istnienie kierunków studiów zagrożonych likwidacją (– a groźba zamknięcia filologii polskiej i pedagogiki była bardzo duża) i uzyskać oceny pozytywne od PKA! Dopiero po uzyskaniu wszystkich - tzn. czterech ocen pozytywnych mogliśmy w czerwcu 2004 roku ponownie przedstawić w Sejmie wnioski o zmianę nazwy uczelni z WSP na AJD.

Skutkiem zastanych zaniedbań dotyczących oprócz wyżej wymienionych również kierunków zarządzania i administracji były także dotkliwe kary finansowe, które musieliśmy zapłacić z dotacji dydaktycznej Uczelni w latach 2004 i 2005.

**Do chwili obecnej 21 kierunków kształcenia uzyskało ocenę pozytywną a jeden negatywną.** Natomiast od kierunku filologia polska rozpoczęła się druga runda kontroli akredytacyjnych w naszej uczelni.

Znacznie rozszerzona została oferta kształcenia w formie studiów podyplomowych. Obecnie działa **20** kierunków studiów podyplomowych, na których kształcą się ponad **900** słuchaczy. Wszystkich kierunków studiów podyplomowych posiadamy **56**.

## **STUDENCI**

Zmianę liczby kształconych w naszej Uczelni studentów w ciągu ostatnich 6 lat przedstawia poniższa tabela:

*Ilość kształconych studentów w latach 2002-2008.*

<i>Rok</i>	<i>Stacjonarne</i>	<i>Niestacjonarne</i>	<i>Podyplomowe</i>	<i>Razem</i>
<b>2001/02r.</b>	5181	9407	2264	16852
<b>2007/08r.</b>	6004	2960	910	9684
<b>Zmiana</b>	+ 823	- 6447	- 1354	- 7168
<b>Zmiana w %</b>	+16%	-69%	-60%	-42%

Tendencja spadkowa ilości studentów kształconych w naszej Uczelni w systemie studiów niestacjonarnych i podyplomowych rozpoczęła się od roku 2002 – podobnie jak w skali ogólnopolskiej.

Jako najważniejsze przyczyny tego zjawiska podaje się:

- niekorzystne tendencje demograficzne,
- bariery ekonomiczne (pauperyzacja) i świadomościowe społeczeństwa,
- bariery rynku pracy,
- malejące zapotrzebowanie na wszechstronnie wykształconych absolwentów uczelni,
- narastającą konkurencyjność ze strony szkół prywatnych a ostatnio także uczelni zagranicznych,
- rozwój nowych substytucyjnych form edukacji np. : kursów, szkoleń, edukacji na odległość.

W naszej Uczelni doszły do tego jeszcze inne istotne przyczyny związane z kontrolami PKA i tak:

- w wyniku dostosowania do standardów określonych przez Ministerstwo musiano zmniejszyć ilość studentów przyjmowanych na poszczególne kierunki studiów zaocznych np. : pedagogikę, filologię obce, administrację itd.
- na skutek podniesienia standardów kształcenia na studiach zaocznych musiano podwoić realizowaną ilość godzin zajęć – a więc także zjazdów, zaliczeń i egzaminów. Część studentów tego nie zaakceptowała i zrezygnowała ze studiów.

Znaczne zmniejszenie ilości kształconych studentów zaocznych i podyplomowych (w sumie o 8000) spowodowało drastyczne zmniejszenie wpływów własnych z działalności dydaktycznej Uczelni. Zmniejszenie dochodów można oszacować na ponad 25 milionów złotych rocznie. Skutkiem tego Uczelnia na początku 2004 roku znalazła się na krawędzi bankructwa, do którego by z pewnością doszło gdyby nie wprowadzony i realizowany z całą konsekwencją „Plan oszczędnościowy”. Do sprawy tej powrócę w dziale omawiającym Finanse Uczelni.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Państwowa Komisja Akredytacyjna określiło warunek, że stosunek ilości studentów zaocznych do ilości studentów dziennych musi w danej uczelni mieć wartość mniejszą niż 1. Warto przeanalizować jak zmieniła się wartość tego współczynnika w naszej Uczelni. Otóż w 2002 roku wynosił on 1,8 i było to wytykane nam przez wszystkie komisje kontrolne PKA. W następnych latach sukcesywnie malał i obecnie w 2008 roku jego wartość wynosi 0,5 – co oczywiście przez PKA musi być ocenione jako bardzo dobry wynik.

Kolejnymi parametrami bardzo mocno branymi pod uwagę przez PKA przy ocenie są: ilość studentów przypadająca na jednego nauczyciela akademickiego - u nas w 2002 roku wynosiła 27 a obecnie wynosi 19, oraz ilość studentów przypadająca na jednego profesora - w naszej Uczelni w 2002 roku przypadało 128 a obecnie 75 studentów. Są to tendencje dobre, świadczące bardzo wyraźnie o wzroście poziomu jakości kształcenia.

Podniesienie standardów kształcenia jest widoczne także bezpośrednio w ilości godzin dydaktycznych realizowanych w AJD. Otóż ilość kształconych studentów jak widać w powyższej tabeli zmniejszyła się pomiędzy rokiem 2002 a 2008 o ponad 7000 – czyli 42%. Natomiast ilości realizowanych godzin dydaktycznych w 2002r wynosiła 242 tys. a w 2008r wynosiła 207 tys. – czyli zmalała o 35 tys. tj. tylko o 14%.

Musieliśmy także rozwiązać wiele innych bardzo trudnych i nowych problemów - wymienię przykładowo wstrzymanie przez MENiS dotowania stołówki i akademika.

Dużo uwagi zwróciliśmy na rozwój studenckiego ruchu naukowego i artystycznego umożliwiając szerokie kontakty studentów z uczelniami zagranicznymi.

## **KADRA I DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA**

Posiadanie przez Uczelnię odpowiednio licznej i wysoko kwalifikowanej kadry naukowo-dydaktycznej jest sprawą niezwyklej wagi. Od tej kadry zależy miejsce Uczelni w różnego rodzaju ocenach czy algorytmach, na których opiera się MNiSW, PKA oraz CK. Związane są z tym m.in. ocena jakości kształcenia dokonywana przez PKA, kategoryzacja naukowa jednostek organizacyjnych Uczelni, ilość posiadanych uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora czy doktora habilitowanego, dotacja dydaktyczna oraz dotacje na badania naukowe.

*Rozwój kadry naukowo-dydaktycznej mianowanej AJD w latach 2001-2007.*

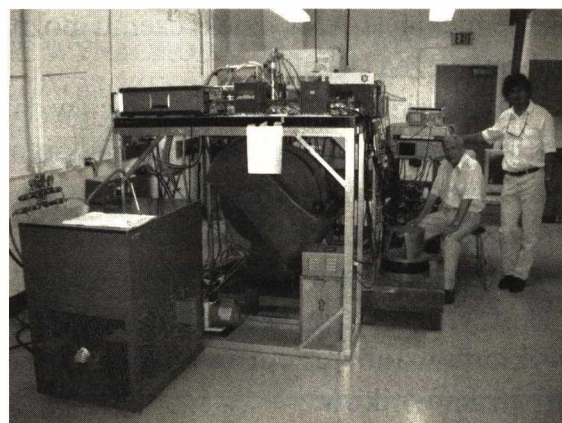
Data	Liczba profesorów tytularnych	Liczba doktorów habilitowanych	Liczba doktorów	Liczba etatów przeliczeniowych
31.12.2001r.	24	51	231	355,5
31.12.2007r.	27	75	231	397,5
Wzrost	+3	+ 24	0	+ 42
Zmiana w %	+13%	+47%	0%	+12%

W okresie niespełna 6 ostatnich lat liczba zatrudnionych doktorów habilitowanych wzrosła o 24 osoby – czyli zwiększyła się blisko o 50% co jest wynikiem doskonałym. Liczba samodzielnych pracowników nauki zatrudnionych w AJD na podstawie mianowania po raz pierwszy w historii uczelni przekroczyła w 2007 roku sto i wynosi obecnie 102 pracowników. W tym czasie 11 osób uzyskało tytuł profesora, 35 otrzymało stopień doktora habilitowanego a 87 otrzymało stopień doktora. W latach 2003-2006 wskaźnik wzrostu ilości doktorów w naszej Uczelni należał do najwyższych spośród wszystkich uczelni państwowych w Polsce. Należy także podkreślić, że rok akademicki 2006/2007 był rekordowym w historii Uczelni, jeżeli chodzi o ilość osób, które uzyskały stopień doktora habilitowanego – w ciągu jednego roku 10 pracowników naszej Uczelni otrzymało ten stopień naukowy.

Kadrę pracowników mianowanych wspomaga grono 15 profesorów kontraktowych, w tym także ci, którzy niedawno przeszli na emeryturę, prowadząc zarówno zajęcia dydaktyczne jak i opiekę naukową nad młodymi pracownikami. Obecnie pracuje w Akademii 117 profesorów tytularnych i doktorów habilitowanych na pełnym etacie.

Należy zaznaczyć, że w omawianym okresie liczba pracowników drugoetatowych zatrudnionych w Uczelni zmniejszyła się z 54 w 2002r do 18 w 2008r. Znacznie zmniejszyła się także ilość pracowników zatrudnionych w Uczelni na stanowisku wykładowcy i starszego wykładowcy z 73 w 2002r do 41 w chwili obecnej.

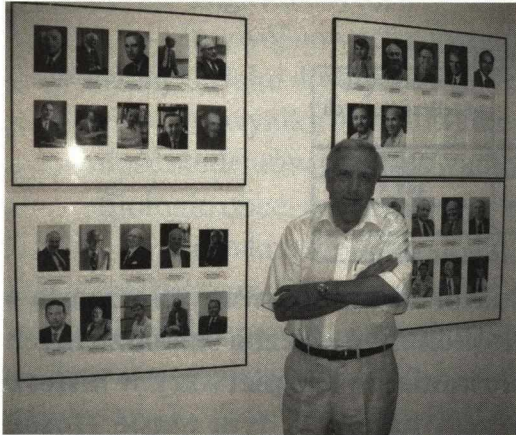
Warto także przeanalizować zmianę struktury zatrudnienia. W 2002r na jednego nauczyciela akademickiego przypadało 0,8 etatu nienauczyciela, liczba ta malała sukcesywnie i w bieżącym roku wyniosła 0,6. Należy podkreślić, że zatrudnienie w naszej Uczelni pomiędzy rokiem 2003 a 2008 zmniejszyło się o 220 etatów – czyli o 23%! Wszystkie przedstawione tutaj zmiany zrealizowane przez władze Uczelni były korzystne zarówno dla finansów Uczelni jak i polepszenia struktury zatrudnienia w celu jej zgodności z kierunkami rozwoju kadry wymuszonymi przez algorytm.



*JM Rektor AJD prof. J. Berdowski zapoznaje się z aparaturą badawczą. Najnowsza aparatura (jedna z 3 na świecie) w Uniwersytecie Stanowym Kalifornia w Davies - maj 2008 r., fot.: arch.*

Pamiętamy jak wielkie znaczenie dla Uczelni miało uzyskanie w 2001r. **uprawnień** do nadawania stopnia naukowego doktora na kierunkach historia oraz fizyka. W 2002 roku odbyły się dwie pierwsze obrony prac doktorskich a do chwili obecnej wypromowano już **37 doktorów historii i fizyki** w naszej Uczelni, a dalsze przewody są otwarte.

W 2007r Centralna Komisja przyznała Wydziałowi Filologiczno-Historycznemu **uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie historia**. Wiązą się z tym także dalsze **uprawnienia dla Wydziału a są to uprawnienie do nadawania tytułu profesora, tytułu honorowego doktora honoris causa oraz możliwość prowadzenia studiów doktoranckich**.



*JM Rektor AJD prof. J. Berdowski podczas wizyty w USA. 37 noblistów (na tablo) pochodzi właśnie z Uniwersytetu Stanford (Kalifornia, USA), - maj 2008 r. fot.: arch.*

Z rozwojem kadry naukowo-dydaktycznej wiąże się zagadnienie tworzenia **nowych jednostek organizacyjnych** Uczelni od Zakładów po Wydziały, który to proces jest konieczny dla jej rozwoju. W trakcie dwu ostatnich kadencji w strukturze Uczelni utworzono wiele nowych jednostek organizacyjnych. Utworzono nowy wydział - Wydział Nauk Społecznych, który rozpoczął działalność w lutym br. WNS powstał poprzez wydzielenie z Wydziałów Pedagogicznego oraz Filologiczno-Historycznego; Instytutów: Filozofii, Socjologii i Psychologii; Zarządzania i Marketingu; Administracji wraz z kierunkami studiów, dla których wzmiankowane Instytuty pełnią funkcję Instytutów

specjalizujących tj. kierunków Filozofii, Zarządzania, Administracji. W okresie 2002-2008 ilość Instytutów zwiększyła się z 12 do 16. Utworzono: Instytut Nauk Politycznych, Instytut Edukacji Przedszkolnej i Szkolnej, Instytut Kultury Fizycznej, Instytut Edukacji Technicznej.

W 2007r. suma **dotacji na badania naukowe** tj. DS, BW i granty indywidualne uzyskane z MNiSW przekroczyła **2 mln zł** – niestety jej wzrost jest wolniejszy od oczekiwań i naszego potencjału naukowego. Wzrost dotacji jest bezpośrednio związany z uzyskaniem coraz wyższej kategorii naukowej przez poszczególne Instytuty.

Od roku 2001 do 2005 uzyskiwaliśmy rokrocznie dotację z MNiI na rozbudowę lokalnej sieci akademickiej (LAN), dzięki czemu można było w sposób ciągły rozwijać i modernizować infrastrukturę informatyczną Uczelni.

W okresie dwu ostatnich kadencji w dalszym ciągu dynamicznie rozwijała się współpraca z naukowymi instytucjami za granicą. Uczelnia dwukrotnie uzyskała od Komisji Europejskiej w Brukseli **Kartę Erasmusa** umożliwiającą nam uczestnictwo w programie Socrates/Erasmus w latach 2002-2007. Zrealizowano dwadzieścia dwie umowy bilateralne z uczelniami Unii Europejskiej w ramach tego programu. Uzyskaliśmy stypendia na wyjazdy długoterminowe dla studentów do uniwersytetów Unii Europejskiej w celu studiowania – skorzystało z tego **74 studentów**, oraz dla pracowników naukowo-dydaktycznych w celu wygłoszenia wykładów lub przeprowadzenia rozmów przygotowawczych - skorzystało z tej możliwości **61 pracowników**.

Warto także podkreślić, że w omawianym okresie służbowo za granicą przebywało **800 pracowników i 480 studentów** realizując cele naukowo-badawcze i dydaktyczne. Świadczy to o szerokim zasięgu i dużej dynamice naszej współpracy z uczelniami zagranicznymi.

## FINANSE UCZELNI

W roku 2007 po raz pierwszy od 2002r. bilans finansowy Uczelni wyszedł z deficytu i zamknęliśmy rok znacznym zyskiem w wysokości **5,5 mln zł**. W roku 2002 – dotacja z MENiS stanowiła tylko **48%** całego budżetu a środki własne aż 52 %. Niestety okres prosperity, jaki przeżywała nasza Uczelnia w latach 1998-2002 nie trwał długo. Tendencja spadkowa ilości studentów kształconych w naszej Uczelni w systemie studiów zaocznych i podyplomowych rozpoczęła się od roku 2002 – o czym była mowa już powyżej.

Znaczne zmniejszenie ilości studentów zaocznych i podyplomowych spowodowało istotne zmniejszenie wpływów własnych z działalności dydaktycznej Uczelni.. Można wyliczyć, że wpływy te stanowią obecnie tylko 1/3 kwoty z roku 2001 i są rocznie aż **o 25 mln zł mniejsze!** Musiało to poskutkować w sposób negatywny na budżet Uczelni. Pierwsze wyraźniejsze niekorzystne skutki odczuliśmy już w 2003 roku. Jednakże na skutek dalszego pogłębiania się tego zjawiska znaczny kryzys finansów Uczelni nastąpił w kwietniu 2004r. Wprowadzony za zgodą Senatu w maju 2004 roku **Program oszczędnościowy** uratował uczelnię przed bankructwem! Program ten przyniósł w latach 2004-2007 bardzo duże efekty, zamykające się kwotą 19,800 mln. zł. Mówiąc wprost bez tego planu i bez tych oszczędności Uczelnia by zbankrutowała!

Dzięki tym oraz wprowadzonym już wcześniej przez władze Uczelni, bo w 2003 roku działaniom oszczędnościowym wykazujemy obecnie stabilność finansową i płynność płatniczą mimo zmniejszających się z roku na rok realnych dotacji z budżetu państwa na działalność Uczelni oraz drastycznie malejących dochodów pozabudżetowych.

Należy zaznaczyć, że ten kryzys oraz działania oszczędnościowe wpływają mimo wszystko korzystnie na bilans Uczelni. W roku 2007 dotacja dydaktyczna z MNiSW stanowiła aż **79%** całego budżetu a środki własne 21%. W oparciu o przyjęty przez Senat Plan rzeczowo finansowy AJD na rok 2008 można oszacować, że w bieżącym roku stosunek ten jeszcze się poprawi - dotacja dydaktyczna z MNiSW wyniesie **80%** całego budżetu a środki własne **20%**. To jest świetny wynik – zapewniający stabilność finansową naszej uczelni. Takie proporcje w budżecie Uczelni uniezależniają nas od wahań koniunkturalnych środków pozabudżetowych (tzn. od rynku potencjalnych studentów zaocznych).

Można teraz rozpocząć stopniowe rozluźnianie dyscypliny „Programu oszczędnościowego”. Pierwszym symptomem tego jest wypłacenie w br. po czterech latach przerwy nagród Rektora dla najlepszych pracowników naszej Akademii. Kolejnym działaniem będzie uruchomienie stypendiów doktorskich i habilitacyjnych. Wprowadzana także jest obecnie w AJD pięć procentowa podwyżka płac z funduszy własnych, co w sumie z 5% tzw. podwyżką pensji z racji obniżenia składki ZUS oraz dodatkowymi funduszami, które ma w najbliższym czasie skierować do Uczelni z rezerwy MNiSW da **podwyżkę o 15%** w stosunku do pensji z lipca 2007 roku. W tabeli przedstawiono przeciętne miesięczne wy-

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA W GRUPACH PRACOWNICZYCH W LATACH 2001-2007 (w tys. zł)					
Lata	Ogółem wszyscy pracownicy	Profesorowie	Adiunkt, starszy wykładowca	Asystent, wykładowca, lektor	Pozostali (Administracja, Biblioteka, Nauk-Techn., Obsługa, Wydawnictwa)
przeciętne wynagrodzenie miesięczne					
2001	2.4	4.7	3.4	1.9	1.4
2002	2.7	5.2	3.7	1.9	1.6
2003	2.9	5.6	3.9	2.0	1.7
2004	3.2	5.9	4.2	2.1	1.8
2005	3.6	6.6	4.4	2.3	2.1
2006	3.6	6.8	4.5	2.4	2.0
2007	4.0	7.3	5.0	2.4	2.1

grodzenie w naszej Uczelni w poszcze-gólnych grupach pracowniczych w latach 2001-2007.

W roku 2003 i 2004 przeprowadzono drugi i trzeci etap **podwyżek pensji** w ich wyniku nastąpił znaczny wzrost płac wszystkich grup pracowników Uczelni. Wzrost ten wyniósł od **21%** dla wykładowców do **37%** dla adiunktów, nienauczyciele akademicy uzyskali podwyżki od **16%** do **34%**. Podwyżki te widoczne są w tabeli. Natomiast w 2005r przeprowadzono podwyżkę inflacyjną a także płace wzrosły znacznie ze względu na skutki przechodzące podwyżki z 2004 roku. Z tabeli wynika także jasno, że dla grupy profesorów i adiunktów w następnych latach płace rosły w dalszym ciągu bardzo znacznie.

**Reasumując należy podkreślić, że w latach 2003 – 2008 wszyscy pracownicy Uczelni mieli podnoszone płace czterokrotnie a pensja podstawowa dla niektórych grup (np. adiunktów) wzrosła o 61%.** Szkoda, że niewielu pracowników chce pamiętać o tych faktach.

**Należy zaznaczyć, że w dniu 1 września 2002 roku, gdy obejmowałem funkcję rektora Uczelnia posiadała środki na bieżącą działalność w wysokości 1.540 tys. zł. A wynik finansowy na koniec 2002 roku wykazał zysk 8 tys. zł. Po sześciu ogromnie trudnych latach na koniec 2008 roku bilans finansowy Uczelni wykazał zysk w wysokości 5.5 mln. zł. Natomiast można oszacować, że w dniu 31 sierpnia 2008 roku, gdy będę kończył pełnienie funkcji rektora po wypłaceniu nagród oraz przewidzianych podwyżek pensji, Uczelnia będzie posiadała środki w wysokości co najmniej 6 mln zł. Pozwolą Państwo, że te fakty i te kwoty pozostawię bez żadnego komentarza!**

## **BAZA LOKALOWA UCZELNI**

Pomimo ogromnego postępu, jaki nastąpił w tej dziedzinie w okresie ostatnich sześciu lat oraz zmniejszeniu ilości studentów zaocznych i podyplomowych **baza lokalowa** jest w dalszym ciągu jednym z najważniejszych i najtrudniejszych problemów naszej Uczelni.

Pragnę przedstawić Państwu najważniejsze dokonania w tym zakresie podczas dwu ostatnich kadencji.

■ **Za ogromny sukces trzeba uznać rozpoczęcie inwestycji pn. „Akademieskie Centrum Sportowe”.** Po wielu latach starań uzyskaliśmy z Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach w wyniku alokacji środków w ramach ZPORR na lata 2004-2006 fundusze unijne w wysokości 12,5 mln zł na budowę ACS. Kwota, która wcześniej miała zabezpieczyć 75% inwestycji, ze względu na gwałtowny wzrost cen, wystarczyła na około 50%. Zmuszeni byliśmy dokonać znacznie większego montażu finansowego aniżeli planowaliśmy i jeszcze dodatkowo szukać pomocy finansowej. Montaż finansowy, jaki musieliśmy zorganizować, aby zgromadzić niezbędne do budowy ACS pieniądze przedstawia się następująco: Sejm RP – 9 mln zł, Ministerstwo Sportu – 1 mln zł, Rada Miasta Częstochowy 1 mln zł, Urząd Marszałkowski – 1 mln zł. Do tego należy dodać środki własne AJD. Rozpoczęto budowę Akademickiego Centrum Sportu w sierpniu 2007 roku. 24 września 2007r odbyło się podpisanie umowy z wojewodą śląskim umożliwiające finansowanie budowy ACS. Za sumę ponad **24 mln złotych** (nie licząc wkładu własnego Uczelni w postaci gruntów, projektów, zezwoleń, prac adaptacyjnych itd.) powstanie obiekt sportowy o powierzchni ponad **4,1 tys. mkw.**

Należy zaznaczyć, że oddanie do użytku w sierpniu br. ACS zwolni znaczne powierzchnie w budynku przy ul. AK 13 poprawiając sytuację lokalową mieszczących się tam Instytutów.

28 kwietnia 2008 roku odbyła się uroczystość wmurowania aktu erekcyjnego.

■ **Ogromnym sukcesem było także uzyskanie projektu kluczowego finansowanego przez UE.** Troską Władz Uczelni jest doprowadzenie do realizacji tej inwestycji.

Inwestycja ta jako kluczowa dla rozwoju województwa śląskiego będzie realizowana w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2007-2013. Początkowo w 2006 r. planowaliśmy wspólną realizację Akademickiego Centrum Sportu i Wydziału Nauk Społecznych w ramach tego programu. Jednak z uwagi na realizację Akademickiego Centrum Sportu w ramach ZPORR ta część projektu kluczowego została wyłączona.

Akademia wnioskuje o zmianę zakresu i nazwy projektu kluczowego na

**„Wydział Nauk Społecznych – rozbudowa bazy naukowo-dydaktycznej Akademii im. Jana Długosza w perspektywie powołania Uniwersytetu Częstochowie”.**

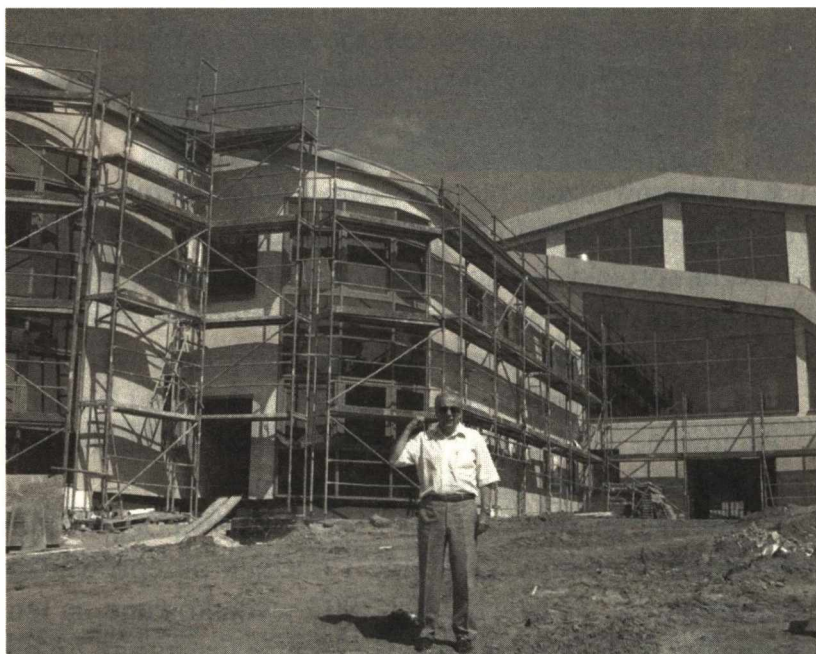
Pod względem organizacyjnym Wydział rozpoczął funkcjonowanie od lutego 2008. Projekt obejmuje budowę nowoczesnego obiektu dydaktycznego spełniającego najwyższe standardy funkcjonalności. Projekt zakłada ponadto modernizację sal wykładowych w pozostałych budynkach kompleksu WNS. Dzięki rozwiązaniom zagospodarowania terenu wokół WNS – który przylega do innych budynków dydaktycznych AJD w tym Akademickiego Centrum Sportu – projekt pozwoli na stworzenie spójnego, zamkniętego obszaru uczelni – Campusu AJD. W celu stworzenia spójnego Campusu, obejmującego dotychczasowe budynki oraz nowopowstający obiekt, konieczne są zakupy działek. **Urząd Marszałkowski w Katowicach podjął w bieżącym roku decyzję o przyznaniu naszej Akademii dodatkowej kwoty 2 mln zł na ten cel.**

Szacowana wartość projektu wyniesie 11,8 mln euro z czego **10 mln euro ma pochodzić z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.**

W celu uruchomienia projektu w ramach RPO AJD musi uzyskać pozwolenia na budowę. AJD w 2007 r. przygotowała program i wymagania funkcjonalne WNS. Na tej podstawie zostały opracowane alternatywne koncepcje budynku WNS – jedna na działce, której właścicielem jest AJD, druga obejmująca działki, które zamierza AJD nabyć, aby stworzyć Campus i lepiej zagospodarować tereny wokół budynku WNS oraz



*Są pieniądze na rozbudowę bazy dydaktycznej AJD! JM Rektor prof. J. Berdowski i poseł Szymon Giżyński informują o sukcesie dziennikarzy - lipiec 2006 r., fot.: arch.*



*Akademickie Centrum Sportu AJD - coraz bliżej końca inwestycji.... Stan budowy w połowie czerwca 2008, fot.: arch.*

pozostałych obiektów. W lipcu 2007 dla obu koncepcji została wydana decyzja o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Nadanie inwestycji charakteru publicznego – przyspiesza procedury administracyjne oraz daje gwarancję wykupienia działek.

■ Instytut Psychologii, Socjologii i Filozofii w 2002 roku został w wyniku wyroku sądowego wyrzucony z budynku przy ulicy Jasnogórskiej 64 i znalazł się dosłownie na ulicy. Prowizorycznie znaleźliśmy mu siedzibę na ul. Bór, pracownicy byli niezadowoleni z takiego rozwiązania. Nigdy nie uważałem, że problem bazy lokalowej Instytutu Psychologii został w ten sposób rozwiązany, traktowałem tą sytuację jako wymuszoną i przejściową. W 2007r. udało się znaleźć bardziej korzystne rozwiązanie tego problemu i Instytut został przeniesiony do głównego budynku przy ul. Waszyngtona. Wymagało to wyremontowania kilkudziesięciu pomieszczeń i po raz kolejny poniesienia znacznych nakładów finansowych.

■ Oddanie do użytku **Magazynu Książek Biblioteki Głównej** wpłynęło na powiększenie bazy lokalowej o 2500 m<sup>2</sup>. W budynku zajmowanym przez Wydział Filologiczno-Historyczny zwolnione przez Bibliotekę pomieszczenia zostały zagospodarowane przez jednostki organizacyjne Wydziału. Nowo powołany Instytut Nauk Politycznych uzyskał wyremontowane i urządzone pomieszczenia dydaktyczne i administracyjne. W ostatnich dniach oddano do użytku po przebudowie cały kompleks pomieszczeń, w których ma się znaleźć dziekanat Wydziału. Działania te wpłynęły na istotną poprawę warunków pracy kadry i studentów Wydziału F-H. Przy okazji zrobiliśmy jeszcze jeden istotny krok naprzód na rzecz Biblioteki. Wreszcie, po wielu latach organizowania i prezentowania wystaw na korytarzu, Biblioteka pozyskała gruntownie wyremontowaną i wyposażoną salę wystawienniczą.

■ Uregulowana została sprawa własności budynku przy ul. Dąbrowskiego 14, zajmowanego przez Instytut Plastyki. Na mocy ugody zawartej przed Sądem w 2003 roku Uczelnia zapłaciła 500 tys. zł tytułem odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości w okresie od 1990 do 2003 roku. Za kwotę 516 tys. zł kupiliśmy w 2004 r. połowę tej nieruchomości. Czynnymi starania, by uzyskać prawo własności do całej nieruchomości.

■ Przeprowadzono pierwszy etap termomodernizacji obiektu przy ulicy Waszyngtona 4/8 - w związku z zagrożeniem ze strony elewacji budynku oraz w celu ograniczenia strat ciepła - wykonano dokumentację techniczną i projekt elewacji, pozwolenie na budowę wydano w listopadzie 2007 r. Planowany koszt 4 mln zł. Z uwagi na nie przekazanie przez Ministerstwo obiecanych w 2007 roku środków finansowych na tę inwestycję z zadania inwestycyjnego wyłączono wymianę stolarki okiennej, która została wykonana w ramach prac remontowych ze środków własnych Uczelni.

Planowane jest złożenie nowego wniosku do Ministerstwa dot. przedmiotowej inwestycji na kwotę 4 mln zł. Poczyniono już stosowne uzgodnienia.

Omawiając sprawy związane z bazą lokalową Uczelni nie sposób nie wspomnieć o przeprowadzonych **remontach**. Remonty kapitalne i bieżące przeprowadzono w każdym budynku Uczelni, łącznie z Akademiem. W latach 2002-2007 wydatkowano na ten cel niebagatelną kwotę ponad **5,2 mln zł**, natomiast w bieżącym roku planuje się przeznaczyć aż 2,6 mln.

## **SPRAWY OGÓLNE**

● Dużym sukcesem było uruchomienie 2 października 2006 roku Planetarium AJD. Urząd Miasta Częstochowy przeznaczył kwotę ponad 400tys. zł na zakup aparatury. Uczelnia wyposażyła widownię. Jest ono jedynym w Polsce jeżeli chodzi o jakość wyposażenia i zaawansowanie technologiczne. Planetarium cieszy się dużym powodzeniem mieszkańców regionu.

● Pracownicy Uczelni w okresie kadencji 2002-2008 otrzymali 3 tytuły doktora honoris causa i 1 tytuł profesora honorowego.

● Kontynuowane były prace w zakresie informatyzacji Uczelni – obecnie posiadamy ponad 600 coraz nowocześniejszych komputerów. Zbudowano oraz rozbudowano sieci lokalne oraz podłączono wszystkie budynki i Instytuty Akademii do sieci CZESTMAN.

● Kontynuowano prace z zakresu infrastruktury informatycznej, ażeby nadażyć za rozwojem światowym w tej dziedzinie. Zakupiono specjalistyczne oprogramowanie w celu informatyzacji procesu zarządzania uczelnią oraz upowszechnienia przesyłania informacji między jednostkami Uczelni drogą elektroniczną.

● Dwukrotnie opracowano nowy Statut AJD. Po raz pierwszy po przekształceniu WSP w AJD, po raz wtóry dopasowując Statut do nowej Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym z roku 2005.

● Zorganizowano konferencję, wystawę oraz wydano dwie książki z okazji Dni Pamięci „Żydzi Częstochowianie”. Wystawa odwiedziła wiele miast Europy i całego świata.

● Współorganizacja konferencji zatytułowanej „Jasna Góra w dobie Potopu – historyczne konteksty obrony Sanktuarium Matki Bożej w 1655 roku”.

● Uruchomiliśmy kursy języków obcych dla pracowników Uczelni.

Należy podkreślić, że pełne determinacji działania władz Uczelni doprowadziły do przeobrażenia Uczelni w zakresie, o którym w 2002 roku mogliśmy tylko marzyć. Wymienię tutaj jedynie cztery obszary:

- Zmianę nazwy i statusu Uczelni,
- Uzyskanie stabilności finansowej Uczelni pomimo kryzysu spowodowanego ogromnym ubytkiem studentów niestacjonarnych,
- Otrzymanie od Państwowej Komisji Akredytacyjnej ocen pozytywnych dla 21 kierunków kształcenia,
- Uzyskanie ponad 60 mln zł – głównie z programów unijnych na dwie bardzo duże inwestycje związane z bazą lokalową AJD.

Taki jest przedstawiony w największym skrócie obraz dokonań i problemów Uczelni w latach 2002-2008.



*Wystawa i dwie książki poświęcone Żydom-Częstochowianom pozwoliły nawiązać nowe kontakty. Od lewej; Zygmunt Rolat i prof. Szewach Weiss w towarzystwie prof. J. Berdowskiego i dr. J. Mizgalskiego, fot.: arch.*

# KOLEJNA UMOWA W SPRAWIE FINANSOWANIA ACS

**24 stycznia 2008 roku odbyło się w częstochowskim Urzędzie Miasta spotkanie, w trakcie którego JM Rektor Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie prof. dr hab. Janusz Berdowski i Prezydent Częstochowy dr inż. Tadeusz Wrona podpisali umowę dofinansowania budowy Akademickiego Centrum Sportu sumą miliona złotych**

Realizacja zadania - budowy „Akademickiego Centrum Sportu”, to efekt wieloletnich starań władz rektorskich AJD, które przez lata czyniły starania, by przekonać do zasadności inwestycji władze Województwa Śląskiego i Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach. Udało się i już w sierpniu 2007 roku podpisano niezbędne formalności dotyczące finansowania inwestycji a teren pod budowę przekazano wykonawcy (działka przy ul. Dembińskiego 4, na zapleczu budynków Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego przy al. Armii Krajowej 13/15). Pierwsze prace ruszyły w sierpniu 2007 roku. Zaplanowano, że w ciągu 370 dni powstanie nowoczesny obiekt sportowy, który będzie chlubą nie tylko uczelni, ale także całego regionu śląskiego. Przekazanie ukończonego obiektu Uczelni ma się odbyć w sierpniu 2008 roku.

- Cieszę się, że po wielu latach starań udało nam się zgromadzić odpowiednie fundusze zapewniające uruchomienie inwestycji - mówi JM Rektor AJD prof. Janusz Berdowski. - Obiekt będzie służył nie tylko studentom i pracownikom AJD, ale także szerokim rzeszom miłośników sportu z całego regionu częstochowskiego. Liczymy na rozwój wielu nowych dyscyplin sportowych, które do tej pory trudno było uprawiać w regionie ze względu na brak odpowiednich warunków. Mam nadzieję, że po zakończeniu budowy uda się rozwiązać, przynajmniej w jakiejś części, problemy lokalowe, z jakimi boryka się wciąż rozrastająca się Uczelnia.

Obiekt będzie wykorzystywany przez pracowników i studentów AJD kształcących się w ramach niedawno uruchomionego kierunku wychowanie fizyczne oraz przez Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz akademickie zespoły sportowe. Hala powstanie kosztem około 23,7 mln złotych, a całość inwestycji pochłonie ok. 25 mln złotych. Ponad połowę tej kwoty stanowią będą środki pochodzące z Unii Europejskiej. Natomiast pozostałą część sumy zapewnił: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego - ponad 8 mln, częstochowski Urząd Miasta - milion złotych, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego milion złotych i Ministerstwo Sportu - milion złotych. Wkładem uczelni w inwestycję jest przekazanie pod inwestycję działki oraz opracowanie i pokrycie kosztów dokumentacji. A sam obiekt przedstawia się imponująco. Kubatura wyniesie 28.500 m<sup>3</sup>, powierzchnia budynku netto zajmie 4.100 m<sup>2</sup>, a powierzchnia zabudowy blisko 3 tys. m<sup>2</sup>. W obiekcie znajdują się 2 hale sportowe, 25 pomieszczeń, sala konferencyjna oraz 12 pokoi.

Wszystko to zapewni możliwość uprawiania takich sportów, jak: tenis ziemny i stołowy, siatkówka, koszykówka czy futsal. Ważnym czynnikiem będzie umożliwienie organizacji imprez masowych, co w wydatny sposób przyczyni się do upowszechniania zdrowego stylu życia. Miejmy nadzieję, że przyszłość potwierdzi pokładane w hali nadzieje, iż stanie się ona prawdziwą kuźnią kadr sportowych.

Budowę obiektu zajmuje się częstochowskie przedsiębiorstwo „Przemysłówka”, a nadzór budowlany i inwestorski powadzi firma inżynierów budownictwa PRIMEX z Częstochowy.

Postępy budowy można obserwować dzięki stronie internetowej AJD pod adresem: <http://www.ajd.czest.pl/>, w zakładce zatytułowanej „Akademickie Centrum Sportu”.



Fot.: M. Makowski

Marek Makowski

# WMUROWANIE KAMIENIA WĘGIELNEGO

Spółeczność akademicka związana z Akademią im. Jana Długosza w Częstochowie wzięła udział w uroczystości wmurowania aktu erekcyjnego Akademickiego Centrum Sportu. Uroczyste spotkanie odbyło się 28 kwietnia 2008. Wśród gości znaleźli się: Jego Ekscelencja ks. dr Jan Wątroba, Poseł Halina Rozpondek, Poseł Jadwiga Wiśniewska, Senator Czesław Ryszka, Senator Andrzej Szewiński, była Poseł Danuta Polak, były Senator Grzegorz Lipowski, Wicewojewoda Śląski Stanisław Dąbrowa, Wiceprezydent Częstochowy Jacek Betnarski, były wicewojewoda Śląski Artur Warzocha i inni.

Ważnym elementem uroczystości było wmurowanie aktu erekcyjnego. W pamiątkowym dokumencie zapisano: „Niechaj wszyscy, co po latach, jakie minęły od kwietnia 2008 roku, dokument ten czytać i nad jego sensem zastanawiać się będą, wiedząc, że tegoż dnia społeczność akademicka związana z Akademią im. Jana Długosza w Częstochowie w towarzystwie swoich najlepszych przyjaciół, a także najzaciejszych częstochowian i mieszkańców województwa śląskiego, dokonała uroczystego aktu wmurowania dokumentu na pamiątkę wieczystą budowy kuźnicy sportu – Akademickiego Centrum Sportu.

Tym bardziej uroczystość zapadła w serca nasze, gdyż przeżywalismy ją w 100-lecie Akademickiego Związku Sportowego.

Niniejszy dokument niech będzie świadectwem i pamiątką dla potomnych, że inwestycja – budowa ACS-u, nie byłaby możliwa bez zaangażowania całej społeczności AJD. Na szczególne zaś wyróżnienie zasługują JM Rektor AJD prof. Janusz Berdowski i prezes AZS AJD dr Wiesław Pięta.

Dużo dobrej woli i pomocy przy wypełnianiu niezbędnych formalności z rozpoczęciem budowy, a później jej kontynuowaniem udzielili akademikom: Senator RP Grzegorz Lipowski, Poseł RP Szymon Giżyński, Posłanka RP Jadwiga Wiśniewska, Marszałkowie Województwa Śląskiego Janusz Moszyński i Bogusław Śmigieński, Wicewojewoda Śląski Artur Warzocha, Prezydent Częstochowy dr inż. Tadeusz Wrona.

Koncepcję architektoniczną opracowała mgr inż. arch. Barbara Michalska.

Inwestycja nie byłaby możliwa bez życzliwości i sfinansowania jej przez zapewnienie środków z kilku źródeł: Unii Europejskiej, Sejmu RP, Sejmiku Województwa Śląskiego, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, częstochowskiego Urzędu Miasta. Udział w postaci działki w inwestycji miała również społeczność akademicka AJD.

Z wyliczeń skarbników wynika, że budowa pochłonęła 25 milionów złotych.

Chcielibyśmy serdecznie podziękować wszystkim, którzy w najmniejszym chociaż stopniu przyczynili się do budowy tego pięknego obiektu.

Niech służy przez pokolenia wszystkim studentom, nauczycielom akademickim, ludziom sportu i kultury”.

*Marek Makowski*



# SUKCESY REKTORA

JM Rektor AJD prof. dr hab. Janusz Berdowski, przebywając wraz z delegacją naszej uczelni na Ukrainie, wziął udział w obchodach 90. rocznicy powstania Państwowego Uniwersytetu w Chersoniu. Uroczystość miała bardzo dostojny charakter. Uczestniczyli w niej: pracownicy Uczelni, jej studenci oraz wielu zaprzyjaźnionych z chersońskim uniwersytetem gości (łącznie w spotkaniu jubileuszowym uczestniczyło 2 tys. osób). W gronie uczestników święta znalazł się Minister Oświaty i Nauki Ukrainy prof. Stanisław Nikołajenko.

W trakcie uroczystości prof. Janusz Berdowski otrzymał z rąk JM Rektora Państwowego Uniwersytetu w Chersoniu prof. Jurija Bielajewa zaszczytny tytuł profesora honorowego ukraińskiej Uczelni. Decyzję o nadaniu tytułu uzasadniono niebagatelnym dorobkiem dydaktycznym i naukowym na najwyższym poziomie, jakim wyróżnia się JM Rektor AJD. Warto przypomnieć, że częstochowska uczelnia współpracuje z Uniwersytetem w Chersoniu już od kilkunastu lat. Dorobkiem jest m.in. wymiana pracowników i studentów, którą szacuje się po ok. 120 osób, goszczących w każdej z Uczelni.

Miła uroczystość odbyła się 12 listopada 2007 roku w Uniwersytecie Sławistycznym w Kijowie. Jej głównym bohaterem był JM Rektor AJD prof. Janusz Berdowski, który z rąk Rektora ukraińskiej uczelni prof. Jurija Aleksiejewa otrzymał dyplom potwierdzający nadanie przez Uniwersytet godności doktora honoris causa.

- Jestem dumny z nadanej mi przez kijowski uniwersytet godności - mówi prof. Janusz Berdowski. - Uroczystość miała bardzo dostojny charakter. Miło mi było, gdy organizatorzy wspomnieli oficjalnie o obchodzonym dzień wcześniej w Polsce święcie niepodległości. W tym roku ukraińska Uczelnia świętuje piętnastolecie istnienia, co również podkreślone zostało podczas uroczystej akademii.

W uzasadnieniu wniosku czytamy, iż rektor został wyróżniony za rozwój współpracy między naszymi uczelniami (wymianę studentów, kadry i wspólnie prowadzone badania) oraz niebagatelne osiągnięcia naukowe.

Uniwersytet Sławistyczny w Kijowie współpracuje oficjalnie z AJD od 2000 roku. Jednak kontakty z tą Uczelnią datują się dużo wcześniej. W Uczelni kształci się 12 tysięcy studentów, z czego ponad 500 osób studiuje filologię polską. W planach obu uczelni jest znaczne poszerzenie współpracy i kontaktów obustronnych. Wstępnie myśli się o wymianie kadry, studentów i wspólnym prowadzeniu badań nie tylko jak dotychczas w filologii polskiej, ale także w zakresie: języka angielskiego, administracji, ekonomii i zarządzania.

Sukces JM Rektora jest tym większy, że to już drugi tytuł doktora honoris causa nadany naukowcowi w ostatnim okresie. Przypomnijmy, że 29 czerwca 2006 roku podczas pobytu na Ukrainie prof. Berdowski odebrał tytuł doktora honoris causa nadany mu przez Krymski Uniwersytet Humanistyczny w Jałcie.

Podsumowując pracownicy AJD (i WSP) zostali wyróżnieni zaszczytnym tytułem doktora honois causa czterokrotnie. Pierwszy na liście znalazł się prof. Stefan Folaron, kolejny był dr Krzysztof Czajkowski oraz już dwukrotnie Rektor AJD prof. Janusz Berdowski.



*Marek Makowski  
fot. arch.*

DEPARTMENT OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE  
KHERSON STATE UNIVERSITY

**DIPLOMA**  
OF THE HONORED  
PROFESSOR

№ 3  
ISSUED

*Yanush Berdovski*  
*(Janusz Berdowski)*

DECISION OF THE ACADEMIC BOARD, KSU  
DATE: 22.10.07  
(RECORD № 2)

KHERSON

By the decision of the Academic Board  
of the Kherson State University  
of the Department of Education and Science of  
Ukraine for outstanding achievements in  
the field of education and science,  
training of highly qualified professionals

*Yanush Berdovski*  
*(Janusz Berdowski)*

IS GIVEN THE TITLE  
OF THE HONORED PROFESSOR

HEAD OF THE ACADEMIC BOARD

Y. BYELYAYEV

UKRAINA  
Universitas  
Slavonica Kieviensis

DECRETO  
SENATUS UNIVERSITATIS

№ 2 A 25.10. 2007

TITULUM DOCTORIS HONORIS  
CAUSA UNIVERSITATIS SLAVONICAS  
KIEVIENSIS ACCORDAT

*Janusz Berdowski*

PRESIDENT Y. ALEXEYEV

# NOWY WYDZIAŁ W STRUKTURZE AJD

Wydział Nauk Społecznych to nowa jednostka administracyjna, która została uruchomiona 18 lutego 2008 roku. Decyzję w tej sprawie podjął Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego (pismo z 25 września 2007 roku).

Pierwsze – organizacyjne posiedzenie Rady Wydziału odbyło się 20 lutego. Nowy Wydział składa się z trzech instytutów: administracji, marketingu i zarządzania, filozofii, socjologii i psychologii. Do tej pory instytuty administracji oraz zarządzania i marketingu tworzyły strukturę Wydziału Filologiczno-Historycznego, a instytut filozofii, socjologii i psychologii wchodził w skład Wydziału Pedagogicznego.

Wydział Nauk Społecznych kształci studentów na kierunkach studiów pierwszego stopnia – administracja i zarządzanie. Na Wydziale Nauk Społecznych zatrudnionych jest 61 nauczycieli akademickich, w tym 4 profesorów tytułarnych, 6 doktorów habilitowanych – profesorów Akademii Jana Długosza oraz 33 doktorów i 18 asystentów (według stanu z 18 lutego 2008). Samodzielni pracownicy Wydziału posiadają duże doświadczenie i wymierne osiągnięcia w promowaniu kadr naukowych. W ramach dwóch kierunków Wydziału Nauk Społecznych studiuje 1360 osób.

Władze Wydziału: funkcję w zastępstwie dziekana pełni prof. nadzw. AJD dr hab. Romuald Derbis, a funkcję w zastępstwie prodziekana ds. nauczania i wychowania pełni dr Marek Kulesza. Siedziba Wydziału mieści się przy ul. Waszyngtona 4/8 w Częstochowie. Władze AJD planują jednak budowę nowego nowoczesnego budynku dla potrzeb piątego Wydziału. Na razie jego koszt, lokalizacja, jak też kształt bryły obiektu nie są znane. Uchylając rąbka tajemnicy, można powiedzieć, że planowany obiekt będzie miał ok. 5 tys. metrów kwadratowych. - Przyszłość WNS widzę w postaci rozwoju i polepszania warunków lokalowych - mówi prof. nadzw. AJD dr hab. Romuald Derbis. - Myślimy o nowych kierunkach kształcenia. Na razie będą to wszystko studia I stopnia. Mam tutaj na myśli uruchomienie w różnych odstępach czasu kierunków: nauki o rodzinie, socjologię oraz ekonomię, która albo zastąpi zarządzanie, a także doradztwo szkolne, jako specjalność na zarządzaniu, albo będziemy prowadzić kształcenie na obu kierunkach. Planujemy przeniesienie z Wydziału Pedagogicznego kierunku filozofia - na razie czekamy na decyzje ze strony Ministerstwa. Myślimy, również o uruchamianiu studiów II stopnia. Może się tak stać w przypadku administracji, która ma ku temu duże szanse.

*Marek Makowski*



*Pierwsza rada nowego Wydziału Nauk Społecznych, fot.: M. Makowski*

# POSIEDZENIE KRUP

W dn. 21-22 lutego 2008 roku odbyło się posiedzenie Konferencji Rektorów Uczelni Pedagogicznych. W konferencji wzięli udział: wiceminister edukacji narodowej prof. Zdzisław Marciniak, zastępca dyrektora departamentu ekonomicznego MNiSzW dr Witold Pakuła oraz rektorzy i prorektorzy uczelni pedagogicznych. Omówiono sprawy dotyczące: kształcenia nauczycieli, reformy szkolnictwa, spraw dotyczących finansowania szkolnictwa wyższego.

Konferencja Rektorów Uczelni Pedagogicznych

## ZŁOTY POTOK 21-22.02.2008r.

### Akademia Podlaska - Siedlce

1. prof. dr hab. Edward Pawłowski- JM Rektor
2. prof. Jerzy Kunikowski - Dziekan Wydziału Humanistycznego

### Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej - Warszawa

1. prof. dr hab. Jan Łaszczuk - Prorektor ds. Dydaktyki

### Akademia Świętokrzyska im. J. Kochanowskiego - Kielce

1. prof. dr hab. Mieczysław Poborski - Prorektor ds. Ogólnych
2. prof. dr hab. Jacek Semaniak - Prorektor

### Pomorska Akademia Pedagogiczna - Słupsk

1. prof. dr hab. Danuta Gierczyńska - JM Rektor

### Akademia Pedagogiczna im. KEN w Krakowie

1. prof. dr hab. Henryk W. Żaliński - JM Rektor
  2. mgr Mirosław Oset - Kanclerz
- Wyższa Szkoła Pedagogiczna ZNP - Warszawa

1. prof. dr hab. Tadeusz Lewowicki - Pełnomocnik Rektora, Przewodniczący Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN

### Wyższa Szkoła Pedagogiczna TWP - Warszawa

1. prof. dr hab. Julian Auleytner - JM Rektor

### Filia Akademii Świętokrzyskiej - Piotrków Trybunalski

1. prof. dr hab. Czesław Grzelak - Prorektor ds. Filii

Organizatorem posiedzenia KRUP, które odbyło się w Złotym Potoku, była Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie.

AKADEMIA IM. JANA DŁUGOSZA  
W CZĘSTOCHOWIE



KONFERENCJA  
REKTORÓW  
UCZELNI  
PEDAGOGICZNYCH

ZŁOTY POTOK, 21-22 LUTEGO 2008 r.



Marek Makowski

Uczestnicy spotkania, fot.: archiwum

# NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA MINIONEGO OKRESU

## Z WIZYTĄ U MARSZAŁKA

31 stycznia 2008 roku Rektor AJD prof. Janusz Berdowski odbył spotkanie w Urzędzie Marszałkowskim w Katowicach z nowo wybranym marszałkiem Bogusławem Śmigielskim. W spotkaniu uczestniczyli także: Poseł PO Halina Rozpondek i prezydent Częstochowy dr inż. Tadeusz Wrona. Podobne spotkanie odbyło się również 13 lutego 2008 roku. W trakcie obydwu spotkań omówiono sprawy związane z inwestycjami prowadzonymi i planowanymi przez AJD – chodzi o powstające Akademickie Centrum Sportu i będący na razie w fazie planów budynek dla Wydziału Nauk Społecznych.

## PREMIER GOŚCIŁ W CZĘSTOCHOWIE

Goszczący w regionie częstochowskim 14 lutego 2008 roku były Premier RP Jarosław Kaczyński odwiedził także naszą Uczelnię, spotkał się z jej władzami. Podczas spotkania omówiono sprawy m.in. związane z powstaniem Uniwersytetu Częstochowskiego.

## STYPENDIA MINISTRA DLA STUDENTEK AJD

Dwie studentki AJD: Agata Pastor studentka III roku pracy socjalnej (za wyniki w sporcie) i Kamila Karpińska studentka V roku filologii polskiej i III roku politologii (za wyniki w nauce) otrzymały stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. 28 lutego z udziałem Rektora AJD i władz wydziałów, z których pochodzą studentki, odbyła się uroczystość wręczenia stypendiów.

## NACZELNY RABIN W AKADEMII

Propagujący „Judaizm progresywny” Naczelny Rabin Burt Schuman wygłosił 19 marca w Akademii im. Jana Długosza wykład w języku angielskim zatytułowany „Żydowskie tradycje i zwyczaje”. Wysłuchało go ok. 500 studentów. Zdaniem organizatorów wykładu, pozwolił on nie tylko zdobyć nowe, cenne informacje, ale również dał możliwość sprawdzenia umiejętności posługiwania się językiem obcym, nabytych podczas lektoratu z języka angielskiego. Po wykładzie rabin spotkał się z władzami Akademii.

## WIZYTA UKRAIŃCÓW

10 marca z roboczą wizytą przebywała w AJD delegacja z Ukrainy z Uniwersytetu Chersońskiego na czele z prof. Jurijem Bielajewem – Rektorem Uniwersytetu.

## CZTERY LATA W UNII – PODSUMOWANIE

Prof. dr hab. Genowefa Grabowska Poseł do Parlamentu Europejskiego zaprezentowała wykład zatytułowany „Polska w Unii Europejskiej – bilans czterech lat członkostwa”. Odbył się on 29 lutego 2008 r. Krótka konferencja przy licznych udziałem studentów zilustrowała liczne korzyści płynące dla Polski z członkostwa w Unii Europejskiej.



Były Premier Jarosław Kaczyński w murach Akademii, fot.: M. Makowski



Naczelny Rabin na spotkaniu z rektorem fot.: M. Makowski



Wyróżnione stypendystki, fot.: M. Makowski



Wizyta władz Uniwersytetu w Chersoniu, fot.: M. Makowski

## MEDAL DLA DZIAŁACZA

Podczas Zjazdu Głównego AZS pracownik Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie dr Wiesław Pięta otrzymał Medal im. Eugeniusza Piaseckiego. Wyróżnienie przyznano za niezwykle osiągnięcia w pracy trenerskiej i wkład w promocję sportu i zdrowego stylu życia.

## „CZĘSTOCHOWIANKA” DZIĘKUJE

Rektor AJD prof. Janusz Berdowski spotkał się z Prezesem Klubu „Częstochowianka” Julianem Chyrą. W trakcie spotkania prezes złożył na ręce Rektora podziękowania za pomoc, jaką Uczelnia udzieliła zawodnikom i zawodniczkom Klubu w przygotowaniu do imprez sportowych (chodziło o udostępnienie pomieszczeń do treningów).



*Podsumowanie czterech lat Polski w UE,  
fot.: M. Makowski*

## GOŚCIE Z TEKSASU

Alan Huesing, dyrektor ds. współpracy zagranicznej z East Teras Baptist University, i Nat Records przebywali w okresie przedświątecznym w Akademii im. Jana Długosza. Celem ich wizyty było omówienie spraw dotyczących rozszerzenia współpracy z naszą Uczelnią, zwłaszcza w formie wymiany studentów.



*Wizyta przedstawicieli Państwowego  
Uniwersytetu w Humaniu, fot.: M. Makowski*

## DELEGACJA Z HUMANIA

Delegacja z Państwowego Uniwersytetu w Humaniu (Ukraina) gościła w dn. 2-5 kwietnia w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Pięciosobowej grupie przedstawicieli przewodził JM Rektor Uczelni prof. Mykhailo Martyniuk. Celem wizyty Ukraińców było podpisanie umowy o współpracy, nawiązanie kontaktów, zwiedzenie AJD. W trakcie pobytu w AJD obie strony ustaliły plany wymiany pracowników i studentów.

## KONFERENCJA W SEJMIE

Rektor AJD prof. Janusz Berdowski wziął udział w konferencji zorganizowanej przez Komisję Edukacji, Nauki i Młodzieży Sejmu RP oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Spotkanie zostało zatytułowane „Wyzwania dla polskiego szkolnictwa wyższego w świetle raportu OECD”. W trakcie konferencji przedstawiono założenia do projektu reformy szkolnictwa wyższego. Konferencja odbyła się 2 kwietnia 2008 r. w gmachu Sejmu RP w Warszawie.

## O FUNDUSZACH I USTAWIE

Regionalna Konferencja Rektorów Uczelni Akademickich Województwa Śląskiego odbyła się 3 kwietnia 2008 roku. Uczestniczył w niej JM Rektor AJD prof. Janusz Berdowski. W spotkaniu uczestniczyli m.in. Marszałek Województwa Śląskiego Bogusław Śmigielski i Wiceprzewodniczący Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży prof. Jan Kazimierzczak. Głównymi tematami konferencji były: Europejskie Fundusze Rozwoju Regionalnego na lata 2008-2013 oraz problemy związane z reformą szkolnictwa wyższego i nowelizacją ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”.

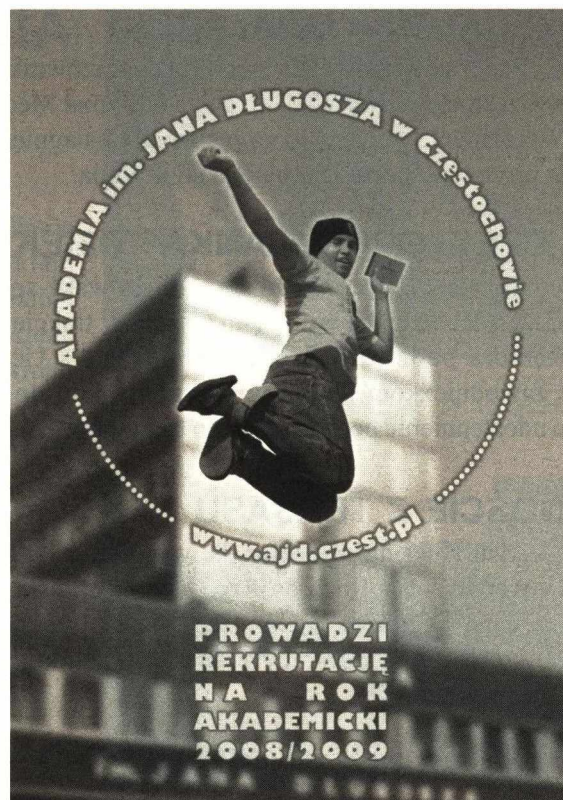
## SPOTKANIE Z PREMIEREM

16 kwietnia JM Rektor AJD prof. Janusz Berdowski wziął udział w spotkaniu rektorów z Prezesem Rady Ministrów Donaldem Tuskiem. W spotkaniu wzięli udział: Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przedstawiciele PAN, Jednostek Naukowo-Badawczych, KRASP, KRUP oraz inni. Przedmiotem narady było omówienie i przedstawienie prac zespołów zajmujących się reformą nauki i reformą systemu szkolnictwa wyższego.

# UWAGA! REKRUTACJA

Od nowego roku akademickiego AJD proponuje nowo uruchomione studia II stopnia na kierunku biotechnologia. Ponadto nowe specjalności na kierunku informatyka (studia II stopnia): Grafika komputerowa i multimedialna (techniczne narzędzia tworzenia obrazu) oraz technologie internetowe. Ciekawe propozycje pojawiły się również na kierunku filologia polska. Studenci studiów II stopnia mają możliwość kształcenia się na specjalności edukacja kulturowa, a I stopnia mają do wyboru specjalność animacja kultury. Studenci filologii germańskiej mają do wyboru translatorykę. Z myślą o studentach nowe specjalności uruchomił także Instytut Fizyki – biofizyka i ekonofizyka. Chemia żywności i chemia kosmetyków, to nowe specjalności dla studentów kształcących się na kierunku chemia. Ochrona Środowiska poleca specjalności analiza środowiska i ekologiczne aspekty ochrony środowiska. O nowy kierunek wzbogaciła się oferta studiów podyplomowych – informatyka i technologie informacyjne w nauczaniu.

Warto pamiętać, że AJD przygotowuje się do uruchomienia studiów III stopnia w dyscyplinie historia. Więcej informacji o rekrutacji na stronie [www.ajd.czest.pl](http://www.ajd.czest.pl).



## Wydział Filologiczno-Historyczny

- Administracja
- Filologia polska
- Filologia
  - specjalność: filologia angielska,
  - specjalność: filologia germańska,
- Historia
- Politologia

studia pierwszego stopnia,  
studia pierwszego i drugiego stopnia/studia magisterskie,  
studia pierwszego stopnia

studia pierwszego i drugiego stopnia/studia magisterskie,  
studia pierwszego stopnia,

## Wydział Matematyczno-Przyrodniczy

- Biotechnologia
- Chemia
- Edukacja techniczno-informatyczna
- Fizyka
- Informatyka
- Matematyka
- Ochrona środowiska

studia pierwszego i drugiego stopnia,  
studia pierwszego i drugiego stopnia,  
studia pierwszego stopnia,  
studia pierwszego i drugiego stopnia,  
studia pierwszego i drugiego stopnia,  
studia pierwszego stopnia,  
pierwszego i drugiego stopnia,

## Wydział Pedagogiczny

- Pedagogika
- Wychowanie fizyczne
- Filozofia

studia pierwszego i drugiego stopnia,  
studia pierwszego stopnia,  
studia pierwszego stopnia,

**Wydział Wychowania Artystycznego**

- Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej      studia pierwszego i drugiego stopnia,
- Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych      studia pierwszego i drugiego stopnia,
- Instrumentalistyka      studia pierwszego stopnia,
- Malarstwo      studia pierwszego stopnia,

**Wydział Nauk Społecznych**

- Administracja      studia pierwszego stopnia,
- Zarządzanie      studia pierwszego stopnia,

Duży nacisk podczas tegorocznej rekrutacji został położony na reklamę. Przedstawiciele Uczelni uczestniczyli dotychczas w targach edukacyjnych w Katowicach, Bełchatowie, Kluczborku oraz Oleśnie. Ponadto materiały poświęcone promocji dotarły do szkół i innych placówek oświatowych w całym regionie częstochowskim. Instytut Filologii Obcych zorganizował Drzwi Otwarte, w trakcie których każdy mógł zapoznać się z dorobkiem Instytutu, zasadami kształcenia, oraz sprawdzić praktyczne umiejętności posługiwania się językiem angielskim lub niemieckim.

## BIOTECHNOLOGIA

**Już od nowego roku akademickiego 2008/2009 młodzież może studiować Biotechnologię w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie na poziomie studiów II stopnia. Umożliwia to decyzja Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, jaką w tej sprawie otrzymała Uczelnia.**

**Dziedzina nauk**

Jest to dziedzina nauk technicznych, która wykorzystuje procesy biologiczne na skalę przemysłową. Przykładem zastosowania może być projektowanie organizmów produkujących pożądane związki chemiczne (za Wikipedia.pl).

Przekształcanie, tworzenie, wykorzystywanie organizmów żywych, by uzyskać konkretne efekty – w postaci produkcji odpowiednich związków, odpowiednich cech genetycznych oraz wiele, wiele innych. Wykorzystywane są różne metody, by z mikroorganizmów (jakimi są bakterie, drożdże, pleśnie) uzyskać mutanty o szczególnych właściwościach - dzięki odpowiedniemu sterowaniu. Zastosowanie mutantów jest różne – od oczyszczalni ścieków, przez produkcję enzymów, chemię gospodarczą, po farmaceutyki i kosmetyki. Nie można zapomnieć o produktach piwowarskich, gorzelnicznych i mlecznych, gdzie produkty uzyskuje się tylko dzięki działaniu procesów biochemicznych. Kolejną gałąź biotechnologii zajmuje się obróbką związków pochodzenia roślinnego, by zwiększyć ich dostępność i przyswajalność dla człowieka.

Kierunek ten jest bardzo szeroki, obejmuje zagadnienia biologiczne z matematyką, fizyką i chemią. Przygotowuje do pracy w farmacji, medycynie, biochemii, ochronie środowiska oraz laboratoriach.

**Sylwetka absolwenta**

Absolwent studiów II stopnia na kierunku biotechnologia dysponuje wiedzą teoretyczną pozwalającą na opis i wyjaśnienie procesów i zjawisk zachodzących w przyrodzie i życiu codziennym, a także wiedzę specjalistyczną w zakresie objętym programem studiów. Absolwenci studiów magisterskich są przygotowani do: stosowania konkretnych technik biotechnologicznych umożliwiających selekcje i ukierunkowaną modyfikację mikroorganizmów i komórek organizmów wyższych. Znać procesy biotechnologiczne stosowane w przemyśle, ochronie zdrowia i ochronie środowiska. Być przygotowanym do wykorzystania posiadanej wiedzy w opracowaniu i optymalizacji procesów biotechnologicznych, projektowania i przeprowadzania procesów ukierunkowanych na otrzymanie produktów o pożądanych cechach, projektowania i prowadzenia eksperymentu, prac badawczych w zakresie biotechnologii, twórczego wykorzystania własnych umiejętności zawodowych, pracy w laboratoriach badawczych, kontrolnych i diagnostycznych. Absolwenci powinni mieć

wpojone nawyki ustawicznego kształcenia i rozwoju zawodowego oraz być przygotowani do podejmowania wyzwań badawczych i kontynuacji edukacji na studiach trzeciego stopnia (doktoranckich)

Sylwetka Absolwenta studiów II stopnia kierunku biotechnologia w powyższym brzmieniu została zatwierdzona na posiedzeniu Rady Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego AJD w Częstochowie w dniu 06.12.2006 roku.

## **Kto może studiować?**

Jeśli masz głowę do biologii, chemii, nie będziesz mieć problemu. Na początku jest wiele przedmiotów niezwiązanych z biotechnologią, ale nie należy się poddawać. Każdy znajdzie tu coś dla siebie, bo biotechnologia jest bardzo szeroką dziedziną. Znajomość łaciny również ułatwi studiowanie. Język angielski jest niemal koniecznością, ponieważ wiele opracowań jest właśnie w tym języku. Najlepiej połączyć umiejętności i zapał z pracowitością. Wtedy można poradzić sobie z olbrzymią ilością materiału, jaką należy przyswoić.

Obecnie kierunek ten posiadają w swej ofercie tak akademie medyczne, jak uniwersytety, akademie rolnicze i politechniki. Tylko trzeba zdecydować – czy bliżej medycyny, czy techniki wyobrażamy sobie swoją pracę.

## **Co czeka studenta?**

Wiele przedmiotów, wysokie wymagania - w efekcie sporo osób odpada, ale nie należy się przerażać. Ci, którzy pozostają, są po prostu pasjonatami, a czeka ich praca, praca i jeszcze raz praca – często samodzielna.

Wiele o biotechnologii można dowiedzieć się buszując w internecie. Godne polecenia strony to Biotechnologia, Biotechnolog czy e-biotechnologia Przydatne będą słowniczki oraz informacje z pierwszej ręki (np. od studentów). Można wymienić się tam poglądami, zapoznać z tendencjami na rynku pracy, a także zasięgnąć porad, gdy czegoś nie wiemy.

Ponieważ dziedzina ta jest bardzo szeroka i skomplikowana, niezbędne są, poza publikacjami, wizualizacje zagadnień, których dostępność jest coraz szersza. Większość publikacji jest anglojęzyczna, polskojęzyczne tłumaczenia są nieaktualne – tak szybki jest postęp wiedzy. Niezbędna jest więc znajomość języka angielskiego, a konkretnej słownictwa specjalistycznego.

Ale wiedza książkowa to nie wszystko, czasem potrzebny jest dobry mentor, by skierować gorącą studencką głowę na dobry tok rozumowania. Takimi mentorami są wykładowcy – z pasją, zdolnościami pedagogicznymi, którzy zawili świat zagadnień biotechnologicznych przedstawiają w konwencjach przyswajalnych dla zwykłego śmiertelnika, tłumacząc zawile procesy w sposób, który trudno zapomnieć.

Pierwsze lata studiów, szczególnie na uczelniach technicznych, to boje z przedmiotami takimi jak matematyka, fizyka, mechanika – niezbędne do uzyskania tytułu inżyniera. Po trzecim roku rozpoczyna się przygoda. Genetyka, biologia molekularna, biochemia. O zaliczenia nie jest łatwo, ale sam udział w laboratoriach jest pasjonujący. Pozwalają one na dotknięcie, zobaczenie, a nie tylko przypuszczenia – teoretyczne przypuszczenia. Jest to odpowiedni moment, by nauczyć się obsługiwać sprzęt laboratoryjny, co jest niezbędne w przyszłej pracy. Sprzęt i odczynniki są bardzo drogie, dlatego udział w laboratoriach uczy gospodarności i zaradności.

Przykładowe przedmioty nauczania:

- studia uniwersyteckie: botanika, chemia ogólna i analityczna, elementy fizyki, obliczenia biochemiczne, zoologia, biostatystyka z elementami matematyki, chemia organiczna, chemia fizyczna, techniki laboratoryjne, różnorodność flory i fauny, biochemia strukturalna, ekologia ogólna, fizjologia roślin, genetyka ogólna, biochemia dynamiczna, biologia komórki, fizjologia zwierząt, ochrona przyrody i środowiska, mikrobiologia ogólna, bioenergetyka i sygnalizacja komórkowa, biotechnologia, inżynieria genetyczna, genetyka molekularna, wirusologia molekularna, immunologia oraz mikrobiologia przemysłowa, biokrytalografia, genomika, biotechnologia w medycynie, kultury "in vitro" komórek i tkanek, enzymy w biotechnologii;

- studia rolnicze: podstawy analizy matematycznej, biofizyka, chemia ogólna i organiczna, chemia fizyczna, anatomia i histologia zwierząt, ekologia, fizjologia roślin i zwierząt, biochemia, immunologia, analiza instrumentalna, genetyka ogólna i molekularna, mikrobiologia ogólna, uprawa roli i roślin, wirusologia molekularna, ochrona środowiska, mikrobiologia przemysłowa, inżynieria bioprosesowa, inżynieria genetyczna itp.;

- studia medyczne: fizyka i biofizyka, histologia z patomorfologią, onkologia, farmakoeconomia, fizjologia i patofizjologia, biologia molekularna, biochemia kliniczna, biologia molekularna, genetyka kliniczna, techniki biologii molekularnej, enzymologia, mikrobiologia przemysłowa, wirusologia molekularna, medyczna diagnostyka molekularna, genetyka molekularna, farmakogenetyka, terapia genowa itp. (za Wirtualnym Informatorem Maturzysty).

# ZAKŁAD DORADZTWA ZAWODOWEGO W PROJEKCIE LEONARDA DA VINCI

**W październiku 2007 roku Komisja Europejska zaakceptowała projekt Leonarda da Vinci: „Rozwój kompetencji doradców zawodowych w zakresie mobilności ze szczególnym uwzględnieniem *Brain Drain* i *Brain Gain*”. W Projekcie tym brać będzie udział Zakład Doradztwa Zawodowego.**

Projekt, który został przygotowany we współpracy z Centralną Jednostką Pośrednictwa Pracy (ZAV) i Federalną Agencją Pracy Niemiec (BA), odbywać się będzie w okresie od listopada 2007 do października 2009 roku. Wyniki badań mają posłużyć rozwojowi i ewolucji doradztwa zawodowego ukierunkowanego na pomoc osobom powracającym tzw. „Doradztwo Powrotu” poprzez spojrzenie na problem emigracji zarobkowej z perspektywy nie tylko krajowej, ale i europejskiej.

Wobec zwiększającego się zapotrzebowania na naukowców i innych wysoko wykwalifikowanych pracowników w Niemczech i Europie, coraz większe znaczenie ma pojęcie „Brain Drain”. Najczęściej zwraca się uwagę tylko na negatywne skutki emigracji wysoko wykwalifikowanych pracowników, a przecież imigracja „Brain Gain” może nie tylko pokryć specyficzne zapotrzebowanie na rynku pracy i umożliwić pracownikom rozwój i wykorzystanie zasobów zdobytej wiedzy czy na nabycie nowych umiejętności.

W związku z tym pojawia się konieczność istnienia wykwalifikowanego doradztwa w zakresie mobilności i połączenie w siatkę odpowiednich instytucji narodowych i międzynarodowych współdziałających w tym zakresie. Projekt ma udzielić odpowiedzi m.in. na pytania:

- Jak można wykorzystać i powiększyć szanse rozwoju kompetencji i mobilności na europejskim rynku pracy?
- Jak można przeciwdziałać podziałom rynku pracy w krajach europejskich?
- W jaki sposób da się uniknąć dysfunkcji mobilności pracowników?

Wyniki badań mają pomóc w dalszym rozwoju modułu kształcenia dla doradztwa zawodowego, opracowaniu modeli rozwoju regionalnych, krajowych i transnarodowych sieci współpracy i optymalnym rozwoju metod doradztwa zawodowego, pośrednictwa i informacji zawodowej.

Celem projektu jest zatem sprostanie powyżej opisanej sytuacji przez polepszoną ofertę doradcą, informacyjną i pośrednictwo. Opierając się na wynikach przeprowadzonych już projektów (przede wszystkim projekty LEONARDO TVC, LLVC, Modile Eurocargo) powinny zostać rozwinięte moduły kształcenia i doskonalenia zawodowego sił doradczych w zakresie mobilności zawodowej wewnątrz Europy („coming”, „incoming”) ze szczególnym uwzględnieniem Brain Drain i Brain Gain. Innym celem stanie się przeniesienie i rozszerzenie opracowanych w ramach ww. projektów LEONARDO modułów kwalifikacji doradców tak, żeby sprostały wymaganiom i specyficznym warunkom doradztwa w zakresie Brain Drain/Brain Gain. Ważnym celem będzie tutaj również włączenie wyników projektu w kształcenie i doskonalenie zawodowe sił doradczych. Biorące udział w projekcie organizacje gwarantują, poprzez swoją pozycję na rynku i kompetencję, obszerną i długotrwałą realizację i dalszy rozwój wyników projektu.

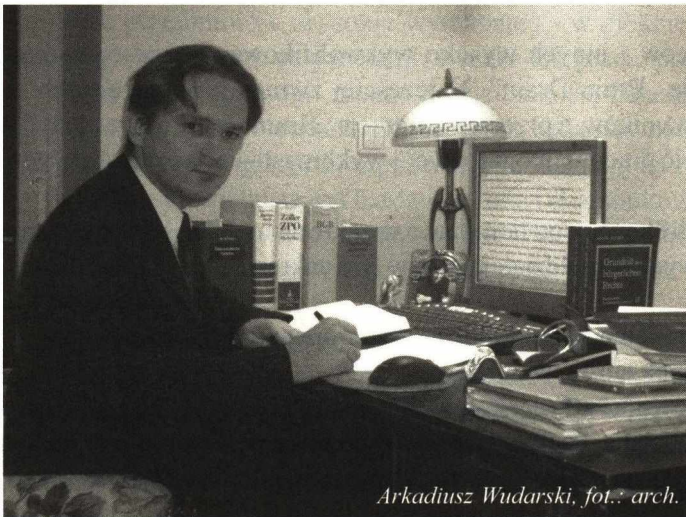
## **Uczestnicy-partnerzy projektu:**

1. Niemcy – Zentralstelle für Arbeitvermittlung (ZAV) – Bonn, SRH Fachhochschule – Heidelberg, Hochschule der BA – Mannheim
2. Polska – Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
3. Słowacja – Statny Inštitút Odbomeho Zzdelavania (SIOV) – Bratysława
4. Bułgaria – National Agency For Vocational Education And Training (NAVET) – Sofia
5. Turcja – Ystanbul Bylgy Unyverytesy
6. Luksemburg – Centra de Psychologie et d’Orientation Scolaris (CPOS)
7. Wielka Brytania – Careers Europe – Bradford

# ARKADIUSZ WUDARSKI

## - STYPENDYSTA FUNDACJI IM. ALEXANDRA VON HUMBOLDTA

**Jedynie niewielu uczonych z całego świata w ciągu roku może uzyskać stypendium Fundacji im. Alexandra von Humboldta. Wyróżnienie to dostają tylko ci, którzy cieszą się międzynarodowym uznaniem. Wśród tego wybitnego grona znalazł się pracownik Wydziału Pedagogicznego AJD dr Arkadiusz Wudarski.**



*Arkadiusz Wudarski, fot.: arch.*

O tym, że dr Wudarski jest osobą zasługująca na stypendium Fundacji Humboldta, raczej żadnego pracownika Wydziału Pedagogicznego przekonywać nie trzeba. Jego dorobek naukowy i doświadczenie, mogłoby posłużyć za przykład innym, którzy wybierają drogę nauki. Jest absolwentem naszej Alma Mater na kierunkach: pedagogika opiekuńczo-wychowacza, doradztwo zawodowe oraz germanistyka. Ukończył też prawo na Uniwersytecie Śląskim. To właśnie ta dziedzina ukierunkowała rozwój naukowy naszego Humboldtczyka, którego jednym z ważniejszych osiągnięć jest oceniona na summa cum laude rozprawa doktorska z zakresu nauk prawnych obroniona na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Hamburgu, gdzie jako stypendysta Fundacji im. Konrada Adenauera prowadził badania naukowe w latach 2002 - 2005.

Bogaty dorobek naukowy znajduje uznanie środowiska naukowego zarówno w kraju jak i zagranicą.

W bieżącym roku Fundacja na rzecz Nauki Polskiej wyróżniła dra Wudarskiego dwuletnim subsydem naukowo-badawczym w ramach programu homing. Jego praca naukowa została też doceniona w niemieckim środowisku naukowym, które przyznało mu stypendium Fundacji im. Alexandra von Humboldta. Należy zaznaczyć, że stypendium przeznaczone jest dla młodym zagranicznych naukowców posiadających co najmniej tytuł doktora i zamierzają prowadzić badania naukowe w Niemczech. Stypendium przyznawane jest w drodze otwartego konkursu i obejmuje wszystkie dziedziny nauki. Nasz Humboldtczyk będzie pracował dwa lata na Uniwersytecie w Osnabrück, gdzie w Grupie Studyjnej ds. Europejskiego Kodeksu Cywilnego pod kierunkiem prof. Christiana von Bara zajmować się będzie harmonizacją prawa rzeczowego. Projekt badawczy dra Wudarskiego dotyczy nieruchomości i ksiąg wieczystych, a jego celem jest stworzenie w przyszłości Europejskiej Księgi Wieczystej. Choć jak sam mówi urzeczywistnienie tego pomysłu w bliskiej perspektywie jest raczej mało realne, to zadaniem nauki jest wskazywać społeczeństwu nowe kierunki rozwoju, rozwiązywać problemy oraz usuwać istniejące bariery.

Uzyskanie Stypendium Humboldta wymaga spełnienia wielu warunków. Osoba ubiegająca się o stypendium musi m.in. przedłożyć projekt badawczy, wskazać ośrodek goszczący, załączyć przetłumaczone na język niemiecki publikacje oraz opinie naukowe, no i oczywiście zmierzyć się z międzynarodową konkurencją. Nie jest to zadanie łatwe, choć jak widać nie jest niemożliwe. Być może zatem sukces dra Wudarskiego zachęci innych pracowników naszego Wydziału do złożenia wniosku stypendialnego.

*Adrianna Sarnat-Ciastko  
(Artykuł pochodzi z 21 numeru  
Biuletynu Informacyjnego Wydziału Pedagogicznego)*

# PROFESOR KRISHNAKUMA GOŚCIEM AKADEMII

Przez trzy miesiące, od 1 października 2007 do 31 grudnia 2007 na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Akademii im. J. Długosza przebywał profesor V.KRISHNAKUMAR, Dyrektor Instytutu Fizyki Uniwersytetu Periyar w Salem, Indie (Salem to liczące osiemset tysięcy mieszkańców miasto w prowincji Tamilnadu, około 120 kilometrów od stolicy prowincji Cheney (Madras).

Profesor Krishnakumar jest fizykiem, jego zainteresowania koncentrują się wokół zastosowań spektroskopii ramanowskiej oraz optyki nieliniowej w badaniach materiałów, hodowli kryształów o pożądanym właściwościach optycznych a także wykorzystania wysokoenergetycznych wiązek jonowych do modyfikacji własności optycznych i elektrycznych kryształów. Jest autorem ponad stu prac z tej dziedziny.

Pobyt w Polsce był czwartym stażem europejskim profesora Krishnakumara. Wcześniej profesor Krishnakumar prowadził badania w Finlandii, Włoszech oraz na Węgrzech.

Do Częstochowy profesor Krishnakumar przyjechał jako gość Polskiej Akademii Nauk. Akademię im. Jana Długosza wybrał jako miejsce pobytu ze względu na chęć współpracy z profesorem Ivanem Kitykiem z Instytutu Fizyki.

Trzy miesiące spędzone w Częstochowie okazały się okresem intensywnej pracy. Efektem współpracy z zespołem - profesor Ivan Kityk, dr Piotr Brągiel oraz dr Michał Piasecki – jest dziesięć prac wysłanych do renomowanych pism naukowych.

Aktywność profesora nie ograniczała się tylko do fizyki. Dla osób uczących się języka angielskiego przygotował dwie prelekcje prezentujące kulturę życia rodzinnego oraz ceremonie weselne we współczesnych Indiach. Wziął udział w konferencji "Wielość epistemologiczna a różnorodność rozwiązań praktycznych w edukacji" zorganizowanej przez Wydział Pedagogiczny AJD. Przedstawił na niej wykład poświęcony roli myśli Mahatmy Ghandiego w indyjskim systemie edukacji.

W okresie pobytu w Polsce profesor Krishnakumar odwiedził Kraków, Wrocław i Łódź. Opuszczając Polskę w sylwestrowy poranek stwierdził, iż mimo niesprzyjającej pory roku czuł się w Polsce bardzo dobrze i ma nadzieję na kolejną wizytę. Zapoczątkowana wizytą w Polsce współpraca trwa nadal, wspierana kontaktami internetowymi.



*Prof. Krishnakumar i dr Izabela Fuks-Janczarek, fot.: arch.*

*dr Piotr Brągiel*

# MIĘDZYNARODOWE SEMINARIUM NA WYDZIALE PEDAGOGICZNYM

**„Wielość epistemologiczna a różnorodność rozwiązań praktycznych w edukacji” była przedmiotem interesującej dyskusji podczas seminarium naukowego zorganizowanego przez Zakład Pedagogiki Ogólnej i Metodologii Badań. Seminarium okazało się bardzo udaną zapowiedzią cyklu spotkań, których idea organizująca zamknie się w haśle przewodnim „Podstawy edukacji”.**

W fazie planowania przedsięwzięcia Komitet Organizacyjny w osobach przewodniczącego dr hab. Andrzeja Gofrona i sekretarza dr Małgorzaty Piaseckiej podjął decyzję, aby formuła kameralnego seminarium zakładowego przerodziła się w seminarium międzynarodowe, a nawet interdyscyplinarne. Wśród zaproszonych i tradycyjnie związanych z edukacją psychologów, socjologów, był przedstawiciel nauki bardzo odległej od pedagogiki czy wręcz od humanistyki - prof. V. Krishnakumar, dyrektor Departament of Physics, Periyar University, Salem z Indii.

Jako gość specjalny obrad został zaproszony dr F.O. Donaldson z USA, międzynarodowy konsultant do spraw edukacji, były wykładowca University of Washington and California State Hayward oraz California School of Professional Psychology. Gościem honorowym seminarium był znakomity polski pedagog, autor wybitnych publikacji naukowych i podręczników akademickich, prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski.

Celem seminarium, oprócz jego walorów naukowych, było solidaryzowanie się ze stanowiskiem uczestników VI Ogólnopolskiego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego (17-19. 09. 2007, Lublin) w sprawie stanu i perspektywy rozwoju edukacji. Stanowisko to łączy przeświadczenie o tym, iż, pomimo, że w pracach badawczych zaznaczają się różne orientacje teoretyczne i ideowe, to łączy uczonych refleksja w duchu społecznego zaangażowania w sprawy edukacji i wszystkich jej dziedzin (materiały ze Zjazdu PTP, Lublin 2007). W odniesieniu do myśli przewodniej seminarium należy zdecydowanie podkreślić, że współczesny świat nauk o wychowaniu wskazuje na wielość przesłanek, narracji, dyskursów, co w obliczu dualistycznie postrzeganej rzeczywistości staje się problemem. Powstaje pytanie: „Jak w sytuacji takiej nadmiarowości rozproszonych wartości szacować, co jest pięknem, a co brzydotą, co prawdą, a co fałszem, co dobrem, a co złem? [...] (W. Burszta, W. Kuligowski, Warszawa 1999, s. 97). Polska pedagogika po wielkim przełomie lat 1989-1990 stała się nauką zorientowaną na pluralizm, różnice, obcość, wielość.

Nasze seminarium było rozważaniem wielości z poziomu epistemologii, charakteryzującej się niepewnością, „opartej na tworzeniu pedagogiki otwartej, pedagogiki bez granic, bez kompleksów, świadomej swej interdyscyplinarności i wewnętrznego zróżnicowania, a co najważniejsze – wielokierunkowej czy wieloparadygmatycznej” (M. Szulakiewicz, cyt.za: B. Śliwerski, materiały ze Zjazdu PTP, Lublin 2007). Było także rozważaniem owej wielości z poziomu praktyki edukacyjnej i konkretnych jej egzemplifikacji. Do dyskusji zaprosiliśmy gości reprezentujących inne kultury, inne dziedziny nauki, mając na uwadze otwartość pedagogiki na twórczą, współobecną Inność.

Uroczystego otwarcia seminarium dokonali w imieniu organizatorów dr hab. Andrzej Gofron i zaproszony do przewodniczenia sesji prof. dr hab. Adam Rosół. Powitanie skierowane zostało do obecnych na sali władz uczelni: J.M. Rektora AJD prof. zw. dr hab. Janusza Berdowskiego, Dziekana Wydziału Pedagogicznego dr Teresy Banaszekiewicz, Dziekana Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego dr Piotra Bągiela, Dyrektora Instytutu Psychologii, Socjologii i Filozofii prof. dr hab. Romualda Derbisa, Dyrektora Instytutu Pedagogiki prof. dr hab. Kazimierza Rędzińskiego, a także wszystkich uczestników i słuchaczy. Przewodniczący sesji prof. dr hab. Adam Rosół w słowie wstępnym podkreślił wielką rolę wymiany doświadczeń z podejmowanych obszarów badawczych i wskazał na oryginalność pomysłu organizatorów w odniesieniu do interdyscyplinarności rozważań o edukacji.



Fot.: M. Makowski

Seminarium zapoczątkował wykład plenarny prof. zw. dr hab. Bogusława Śliwerskiego z Uniwersytetu Łódzkiego i Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Łodzi pt: „Polityczna przemoc wobec edukacji humanistycznej”. Autor wskazał na korzenie pedagogiki kultury i humanistycznej cytując klasyków (m.in. S. Hessen, Z. Mysłakowski, J. Korczak, A. Bruhlmeier) i na rangę tego nurtu do wychowania w wolności, nurtu, który mógł się wreszcie realizować w Polsce po roku 1989. Z drugiej strony, konsekwentnie w kolejnych odsłonach swojego wystąpienia, prezentował doniesienia o decyzjach politycznych (niemerytorycznych) zmieniających się ministrów, które krok po kroku mogą zwiastować klęskę pedagogiki humanistycznej w Polsce. Ta sytuacja, jak podkreślił prof. B. Śliwerski, bardzo niepokoi środowisko akademickie.

Drugi referat, noszący tytuł „Różnorodność propozycji epistemologicznych a praktyka edukacyjna” wygłosił dr hab. Andrzej Gofron. W wystąpieniu zaznaczyły się wyraźnie dwie części: pierwsza dotycząca wątku: „Epistemologia a humanistyka” i druga, która koncentrowała uwagę na zależności: „Praktyka a edukacja”. W części pierwszej autor podkreślił, że wielość i różnorodność ofert humanistycznych ma konsekwencje dla każdego wykształconego człowieka, który czuje potrzebę całościowego ogarnięcia świata - stąd głos w kierunku poszukiwania koncepcji wiedzy, która będzie spełniać postulat jedności filozofii i humanistyki (pedagogiki). W części drugiej, po wnikliwych analizach, autor sformułował ciekawą tezę, iż „upada program eliminacji z nauki metafizyki”.

„Funkcjonalizm i teoria konfliktu wobec idei równości w edukacji” – to temat trzeciego wystąpienia, które przedstawiła dr hab. Beata Gofron. Autorka podkreśliła, iż zarówno funkcjonalizm, jak i teoria konfliktu- ważną częścią przedmiotu swych zainteresowań czyni procesy selekcji społecznych w edukacji, kwestię zróżnicowanego społecznie dostępu do szkoły, problem nierówności edukacyjnych rejestrowanych na wszystkich szczeblach kształcenia. Jednak zaprezentowane tu podejścia teoretyczne całkowicie odmiennie postrzegają zagadnienie równości w edukacji, odmiennie je wyjaśniają, interpretują i oceniają.

Nasz specjalny gość, fizyk, prof. V. Krishnakumar zaprezentował interesujący referat na temat „A new paradigm different thinking about education”. Przytoczenie dwóch spośród siedmiu Grzechów Głównych według M. Ghandi’ego, tzn. „Wiedza bez Charakteru” i „Nauka bez Człowieczeństwa” stało się punktem wyjścia do rozważań na temat nowego modelu naukowego i rozważań o odmiennej edukacji. W wystąpieniu autor przechodził kolejno od prezentacji perspektywy filozofii staroindyjskiej (joga, medytacje), poprzez meandry osobliwej i tajemniczej teorii kwantów do porównania tej teorii w optyce filozoficznej. Pojęciem istotnym dla tego porównania uczynił „spójność umysłu”, stan idealny w sięganiu po wiedzę i mądrość.

Wystąpieniem korespondującym do poprzedniego, była prezentacja dr M. Piaseckiej dotycząca „Edukacyjnych przestrzeni doświadczenia mądrości”. Autorka w poszukiwaniu definicji fenomenu mądrości wyszła od analiz z metapoziomu sięgając m.in. do mądrości filozofii Wschodu i Zachodu, paradygmatu relatywistycznej fizyki kwantowej, najnowszych badań nad mózgiem i świadomością ludzkiego umysłu. Rozważania, poprzedzone postawieniem odpowiednich tez, zmierzały do odpowiedzi na pytanie: „Jak nauczać mądrości?”. W konstatacji autorka wymienia możliwe sposoby m.in. twórczą wizualizację, relaksację, ekspresyjne formy artystycznego wyrażania, które wykorzystuje w swojej praktyce edukacyjnej.

Po przerwie w obradach zaprezentował się kolejny gość - dr F.O. Donaldson, który zaznajomił zebranych słuchaczy ze swoją autorską metodą w referacie pt. „Original Play™: A foundation for development and learning in children”. Autor promuje program, który jest wynikiem jego 30-letnich badań nad zachowaniami towarzyszącymi zabawie dzieci, dorosłych oraz dzikich zwierząt. Stworzył termin „Original Play™” – „Pierwotna Zabawa” w odróżnieniu od zabaw kulturowych, powszechnie znanych w nauczaniu i wychowaniu.

Dr F. O. Donaldson zaprezentował swoje stanowisko w zastosowaniu tej metody jako alternatywy do zwalczania przemocy i agresji w szkole, a także do wspomaganie procesu nauczania-uczenia się.

Mgr J. Graczykowska z Centrum Promocji ORIGINAL PLAY z Warszawy i współpracownik dr F. O. Donaldsona przedstawiła „Doświadczenia i korzyści z wdrażania programu Original Play™ wśród dzieci i młodzieży w Polsce”. Autorka z pozycji praktyka Original Play™ (prowadziła zajęcia w przedszkolach, szkołach, szpitalach, klinikach) wymienia całe spektrum doświadczeń z niezliczonymi, jak twierdzi, korzyściami w rozwoju emocjonalnym, społecznym, psychofizycznym, bio-fizycznym.

Kolejnym prelegentem był dr P. Zieliński, który skonfrontował „Związki psychologii i pedagogiki humanistycznej z dalekowschodnimi ideałami wychowania”. Autor przedstawiając dwanaście związków podkreślił, że prezentacja ukazująca to, co łączy, a nie dzieli, może tworzyć płaszczyznę wzajemnego porozumienia i zrozumienia, w myśl najlepszych propozycji pedagogiki międzykulturowej.

Dr M. Adamska-Staroń wygłosiła następny referat zatytułowany: „W poszukiwaniu wiedzy o wychowaniu”, który to proces poszukiwań lokuje w sztuce. Wychowanie/edukowanie przez sztukę, jak twierdzi, „jest wychowaniem/edukowaniem uczestniczącym, jest wdrażaniem do świadomego, mentalistycznego, interpretatywistycznego, twórczego uczestnictwa w kulturze”. Autorka uważa za swoją powinność włączenie studentów w poszukiwanie takiej wiedzy.

Uwagę słuchaczy na problem zawarty w wystąpieniu pt. „Wirtualny świat nieograniczoną możliwością rozwoju jednostki czy drogą donikąd” zwróciła dr E. Napora. Autorka podkreśliła, że z jednej strony rzeczywistość wirtualna jawi się jako przyszłość na nieskrępowany rozwój jednostki, z drugiej zaś strony jest przestrzenią dla ucieczki i lokowania mechanizmu obronnego, jakim jest substytucja. Przytaczając raport z badań własnych, autorka stwierdziła, że żadne środowisko wychowawcze nie przygotowuje w zakresie umiejętności korzystania z tej przestrzeni i postulowała stworzenie nowej gałęzi profilaktyki przeciwko sieciaholizmowi.

„O rozumieniu wartości w komunikacji edukacyjnej. Studium lekcji szkolnej” to temat referatu dr M. Kowalczyk-Gnyp, która czyniąc zapleczem teoretycznym swoich rozważań i badań, odwołała się do podstawowych ustaleń społeczno-regulacyjnej teorii kultury J. Kmity. Przyjęta perspektywa rozważań pozwoliła ująć komunikację edukacyjną szeroko jako manifestowanie, demonstrowanie, okazywanie określonych stanów rzeczy; jako komunikowanie nadawcze i odbiorcze stanowiące środek realizacji wartości nadrzędnych, którego język posiada osobliwą postać sekwencyjną.

Sesję naukową zamknęły swoim wystąpieniem dr U. Augustyńska i dr A. Kozerska poświęcając je „Zastosowaniu analizy skupień do interpretacji wyników badania z zastosowaniem skali poczucia zadowolenia studentów z warunków studiowania”. Raport z badań własnych autorek pokazuje, że wraz ze stażem studiowania zmienia się nie tylko poziom zadowolenia studentów z poszczególnych warunków studiowania, ale także sposób rozumienia tych warunków. Na podstawie przeprowadzonej analizy można zobaczyć, jak studenci rozumieją poszczególne warunki studiowania i jak to rozumienie zmienia się w czasie.

W podsumowaniu konferencji warto powiedzieć, że wszystkie wystąpienia utworzyły całość w rozważaniach o wielości epistemologicznej wyznaczającej różnorodność rozwiązań praktycznych w edukacji. Sesja okazała się bardzo interesująca, w czasie dyskusji zadano wiele pytań. Owocem konferencji będzie wydanie publikacji. Zachęcamy do głębszego zapoznania się z materiałami pokonferencyjnymi życząc miłej lektury.

W imieniu organizatorów konferencji składam serdeczne podziękowania Dziekanowi Wydziału Pedagogicznego dr Andrzejowi Margasińskiemu za wsparcie finansowe konferencji oraz wszystkim uczestnikom za twórczy wkład i zaangażowanie.

*dr Małgorzata Piasecka  
Sekretarz seminarium*

## DZIEŃ OTWARTYCH DRZWI W INSTYTUCIE FILOLOGII OBCYCH

Instytut Filologii Obcych Akademii im. Jana Długosza zorganizował w dniu 8 kwietnia Dzień Otwartych Drzwi, na który zaprosił nauczycieli języków niemieckiego i angielskiego wraz z grupą licealistów. W programie Dnia Otwartego uczestnicy mogli m.in.: uzyskać informacje dotyczące zasad rekrutacji na kierunek filologia, specjalność: filologia angielska i filologia germańska, uzyskać informacje dotyczące oferty edukacyjnej i dydaktycznej, w rozmowach ze studentami i wykładowcami uzyskać informacje dotyczące studiów w naszym Instytucie i poznać najważniejsze przedmioty kierunkowe, uzyskać informacje o możliwościach kształcenia za granicą w ramach programów europejskich Sokrates/Erasmus, uczestniczyć w przykładowych zajęciach z konwersacji, fonetyki lub sprawdzić swój stopień przygotowania leksykalno-gramatycznego, uzyskać informacje na temat alternatywnych form zajęć (tzw. projekty językowe) a nawet odpocząć w kawiarence. Dodatkowo nauczyciele mogli wysłuchać wykładu prof. dr hab. Pawła Płusy, *Akwizycja języków obcych w ujęciu kognitywnym i glottodydaktycznym* oraz dr Małgorzaty Niemiec-Knaś, *Nauczanie języka niemieckiego po języku angielskim..* Po spotkaniu uczestnicy otrzymali zaświadczenie o udziale w wykładach.

(red.)

# SEMINARIUM WYDZIAŁU MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZEGO

## I. $MgB_2$ – NADPRZEWODNIK O DWÓCH PRZERWACH – WYZWANIE DLA EKSPERYMENTU I TEORII

12 marca 2008 r. odbyło się Seminarium Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego, na którym Doc. dr hab. Roman Puźniak z Instytutu Fizyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie przedstawił wykład  $MgB_2$  – nadprzewodnik o dwóch przerwach – wyzwanie dla eksperymentu i teorii.

Streszczenie wykładu przygotowane przez Docenta Romana Puźniaka:

W 2001 roku odkryto nadprzewodnictwo w dwuborku magnezu  $MgB_2$  z temperaturą krytyczną  $T_c = 39$  K. Jest to wartość bliska tej, którą uznawano za graniczną dla nadprzewodników konwencjonalnych, w których za parowanie nośników odpowiedzialny jest mechanizm fononowy. Teoretyczne obliczenia struktury pasmowej wykazały, że w  $MgB_2$  mamy do czynienia, w stanie nadprzewodzącym, z dwiema przerwami energetycznymi. Ta wyjątkowa cecha potwierdzona została w dużej liczbie eksperymentów. Uważa się, że jest ona cechą charakterystyczną dla szeregu innych nadprzewodników. Omówione zostało, w jaki sposób obecność dwóch przerw energetycznych wpływa na podstawowe parametry stanu nadprzewodzącego: pierwsze i drugie pole krytyczne, głębokość wnikania, długość koherencji. Przedstawiono, w jakim stopniu wartości parametrów opisujących stan nadprzewodzący, związane z różnymi pasmami, mogą być modyfikowane poprzez podstawienia chemiczne i wprowadzane w kontrolowany sposób defekty radiacyjne. Wykładowca, który przygotował bardzo dużo materiału przedłużył wykład do 70 minut. Rezerwa czasowa pozwoliła by dyskusja nie uległa skróceniu.

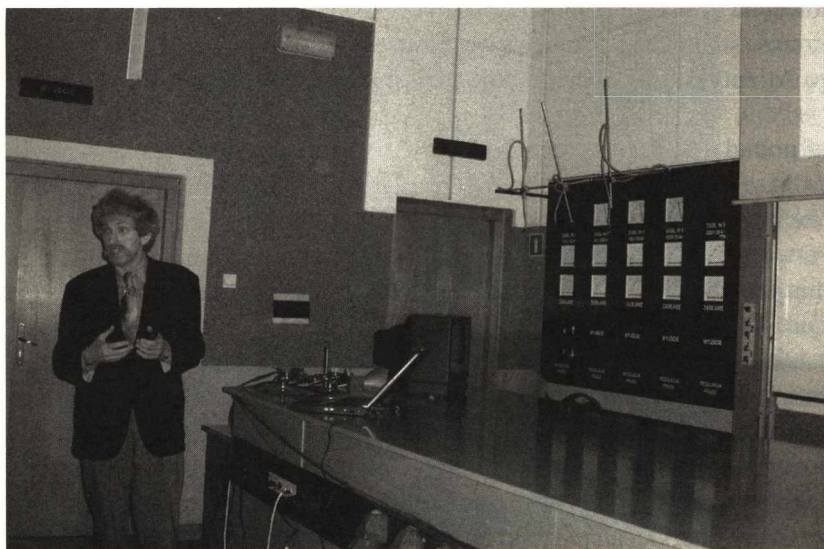
Docent Roman Puźniak na wstępie wykładu omówił sprzężenie elektron-fonon, które zgodnie z teorią BCS (od nazwisk twórców Bardeena, Coopera, Schrieffera) powoduje powstanie par Coopera i w efekcie przepływ prądu elektrycznego bez oporu. W czasie dyskusji padła uwaga, na temat mechanizmu tworzenia par Coopera. Elektron, posiadający ładunek ujemny, w czasie ruchu w cieple stałym powoduje zaburzenie dodatnio naładowanych jonów atomowych tkwiących w węzłach sieci krystalicznej. Przesunięcie dodatnio naładowanych jonów atomowych, „chcących złapać” ujemny elektron powoduje zagęszczenie ładunku dodatniego. Powstaje opóźnione oddziaływanie przyciągające kolejny elektron. Opóźnienie

wynika z szybkiego ruchu elektronu i wolnego ruchu jonów. Sieć krystaliczna ulega polaryzacji.

Po wykładzie Docent Puźniak pokazał na swoim laptopie film, na którym widać magnes lewitujący nad nadprzewodnikiem.

Seminarium Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego było jednocześnie Seminarium Częstochowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Fizycznego. Docent Roman Puźniak jest członkiem - skarbnikiem - Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Fizycznego.

Docentowi Romanowi Puźniakowi bardzo dziękujemy za obszerny, starannie przygotowany i pięknie wygłoszony wykład.



*Zebrani w audytorium z uwagą wysłuchali wykładu, fot. arch.*

## II. GLOBALNE ZMIANY KLIMATU

**26 listopada 2007 r. odbyło się Seminarium Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego, na którym prof. dr hab. inż. Kazimierz Różański z Wydziału Fizyki i Informatyki Stosowanej, Akademii Górniczo-Hutnicza im. St. Staszica w Krakowie wygłosił wykład: Globalne zmiany klimatu.**

Profesor Różański na wstępie wykładu zwrócił uwagę, że Pokojowe Nagrody Nobla przyznane w roku 2007 otrzymali ludzie, których działalność dotyczy propagowania i uświadamiania ludziom wszystkiego co dotyczy globalnych zmian klimatu. Nagrody te otrzymał Międzyrządowy Panel ds. Zmian Klimatu (IPPC) i były wiceprezydent Stanów Zjednoczonych Al. Gore. Zbyt mała jest wiedza ogółu ludzkości co oznaczają i jakie niebezpieczeństwa niosą ze sobą globalne zmiany klimatu. Kolejny, czwarty Raport Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu ogłoszony w lutym 2007 roku potwierdził zjawisko stopniowego ocieplania się klimatu Ziemi. Przyczyną tego zjawiska jest działalność człowieka, która poprzez wprowadzanie do atmosfery dużych ilości gazów śladowych czynnych w efekcie cieplarnianym, modyfikuje bilans radiacyjny układu Ziemia-atmosfera. Profesor Różański podał jakie gazy odpowiadają za zmiany bilansu radiacyjnego, zaznaczając, że jest to głównie dwutlenek węgla powstały w procesie spalania paliw kopalnych. Średnia globalna temperatura powietrza, w przedziale czasowym od roku 1850 do 2005, wzrosła o  $0,76^{\circ}\text{C}$ . W całym instrumentalnym zapisie globalnej temperatury, w okresie 12 lat, od roku 1995 do roku 2006, 11 lat to lata najcieplejsze. Stopniowy wzrost temperatury wód światowego oceanu do głębokości co najmniej 3000 metrów został potwierdzony przez obserwacje wykonywane od lat 60-tych XX wieku. Wzrost temperatury wód światowego oceanu powoduje wzrost poziomu wód oceanów obserwowany na całym globie. Wyniósł on w okresie 1870-2005 około 20 centymetrów. Istniejące modele ewolucji klimatu w XXI wieku przewidują dalszy wzrost temperatury i wzrost poziomu wód światowego oceanu. W zależności od przyjętych prognoz rozwoju społeczno-ekonomicznego świata i związanych z nimi emisji gazów cieplarnianych do atmosfery, prognozuje się wzrost globalnej temperatury w przedziale od  $1,8^{\circ}\text{C}$  do  $4,0^{\circ}\text{C}$ .

Obok stopniowego ocieplenia klimatu Ziemi w XXI wieku przewidywanego przez globalne modele klimatyczne, w kręgach specjalistów dyskutowana jest możliwość wystąpienia gwałtownych zmian klimatu. Profesor zwrócił uwagę, że w przeszłości zdarzały się gwałtowne zmiany klimatu i nie jest to nowe zjawisko w dotychczasowej historii klimatycznej Ziemi. Pojęcie gwałtownych zmiany klimatu oznacza, że w wyniku wymuszenia progowego następuje przejście systemu klimatycznego do nowego stanu z prędkością kontrolowaną wyłącznie przez wewnętrzną dynamikę systemu klimatycznego, a nie przez prędkość zmiany czynnika wymuszającego. Zachowany w archiwach klimatycznych zapis zmian klimatu jaki występował w przeszłości wskazuje, że w okresie glacialnym występowały wielokrotnie gwałtowne zmiany klimatu. Ostatnia z gwałtownych zmian miała miejsce ok. 11 tysięcy lat temu, kiedy to na terenie Polski średnia roczna temperatura powietrza wzrosła o około  $6^{\circ}\text{C}$  w ciągu kilkudziesięciu lat. Uważa się, że za gwałtowne zmiany klimatu w okresie glacialnym odpowiedzialne były zmiany cyrkulacji termohalinowej na obszarze północnego Atlantyku i wynikające z nich fluktuacje w transporcie ciepła z terenów zwrotnikowych do obszarów średnich i wysokich szerokości geograficznych półkuli północnej. Należy pokreślić, że system cyrkulacji północnego Atlantyku jest obecnie najlepiej zbadanym nieliniowym procesem w globalnym systemie klimatycznym.

Globalny system klimatyczny wymuszany jest ponad 150 lat poprzez dodatkowy strumień energii kierowany ku powierzchni Ziemi, wynikający z obecności w atmosferze rosnących stężeń gazów cieplarnianych. Wymuszenie to będzie rosło w XXI wieku. Profesor Różański pokreślił, że obecny stan wiedzy o systemie klimatycznym i zmianach w nim występujących nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie czy i kiedy dodatkowe wymuszenie pochodzenia antropogenicznego przybierze charakter wymuszenia progowego i przeprowadzi system klimatyczny w nowy, nieznany stan. Taką możliwość należy brać pod uwagę.

Profesor podał także, że globalne ocieplenie ma także strony dodatnie. Jeżeli proces redukcji zasięgu lodu morskiego w Arktyce będzie postępował, w ciągu kilku najbliższych lat mogą otworzyć się trasy żeglugowe przez Morze Arktyczne, dostępne cały rok. W przypadku Japonii dotychczasowa trasa żeglugowa przez Pacyfik, Kanał Panamski, wokół Florydy do Nowego Jorku została by zastąpiona trasą przez cieśninę Beringa, wzdłuż północnych wybrzeży Alaski i Kanady do Nowego Jorku. Długość trasy uległaby skróceniu o ok. 4 tysiące kilometrów. Trasa żeglugowa z portów Europy do Japonii zamiast przez Morze Śródziemne, kanał Sueski, Morze Czerwone, Ocean Indyjski prowadziłaby na północ, wokół północnych

wybrzeży Rosji, przez Cieśninę Beringa i północny Pacyfik. Długość trasy uległaby skróceniu o ok. 8 tysięcy kilometrów.

Na wykładzie było **sto czterdzieści sześć** osób: studentów Ochrony Środowiska, Chemii, Biotechnologii, Edukacji Technicznej i Informatyki, Fizyki, pracowników AJD oraz licealistów z I Liceum im. J. Słowackiego (19). Poprosiłem Profesora by uwzględnił w swoim wykładzie różnorodność studentów. Miałem przyjemność wysłuchania wykładu Profesora na XXXIX Zjeździe Fizyków Polskich w Szczecinie (9 –14 wrzesień 2007). Po wykładzie zaprosiłem Profesora do Częstochowy. Profesor Różański przygotował całkowicie nowy, rozszerzony wykład, uwzględniając, iż słuchaczami będą nie tylko fizycy.

Seminarium Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego było jednocześnie Seminarium Częstochowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Fizycznego.

Profesorowi **Kazimierzowi Różańskiemu** bardzo dziękuję za całkowicie nowy, szeroki wykład. Dziękuję za przyjazd do Częstochowy i wygłoszenie wykładu mimo bardzo niesprzyjającej pogody.

*dr Wojciech Gruhn*

## KONFERENCJA INSTYTUT MATEMATYKI I INFORMATYKI

**W dniach 3-9 marca 2008 odbyła się w hotelu Start w Zakopanem konferencja naukowa *Applications of Algebra in Logic and Computer Science 12*. Konferencje z tej serii są organizowane przez Instytut Matematyki i Informatyki od roku 1997.**

Głównym celem tego spotkania, poświęconego zastosowaniom algebry, jest ułatwienie wymiany doświadczeń i nawiązania współpracy naukowcom z różnych dziedzin wykorzystujących w swoich badaniach metody algebraiczne. Różne problemy w matematyce, logice czy informatyce są rozwiązywane przy użyciu narzędzi i idei algebraicznych. Konferencja **Applications of Algebra in Logic and Computer Science** umożliwia algebraikom prezentację własnych wyników, poznanie nowych trendów, a także ujednoczenia terminologii i metodologii.

Od kilku lat konferencja ma charakter międzynarodowy. W dwunastej edycji wzięło udział 44 naukowców, w tym 14 gości zagranicznych z Kanady, Tajlandii, Francji, Węgier, Łotwy, Czech, Finlandii, Ukrainy oraz Niemiec. Polskę reprezentowały między innymi takie ośrodki naukowe, jak Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Śląski, Politechnika

Warszawska, Politechnika Śląska, Uniwersytet Opolski, Politechnika Opolska, Uniwersytet im. M. Kopernika, Uniwersytet im. A. Mickiewicza, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski i Uniwersytet Podlaski. W konferencji wzięło udział 12 pracowników Instytutu Matematyki i Informatyki Akademii im. Jana Długosza. Wygłoszone zostały 32 referaty w 9 sekcjach tematycznych. Zaproszonym wykładowcą był w tym roku profesor Vlastimil Dlab, światowej sławy specjalista w algebraicznej teorii grafów, który wygłosił dwa godzinne wykłady. Wśród zagranicznych uczestników tradycyjnie już była grupa tajskich naukowców z Chiang Mai University .

Program konferencji wraz z rozszerzonymi abstraktami referatów a także galerię zdjęć można obejrzeć na stronie internetowej konferencji: [www.imi.ajd.czyst.pl/aalcs](http://www.imi.ajd.czyst.pl/aalcs).



*Fot.: arch.*

*Joanna Grygiel*

## DWOJAKIE NIEBO

Dnia 12 marca, na zaproszenie Sekcji Astronomicznej Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego, w planetarium Instytutu Fizyki AJD gościł prof. dr hab. Konrad Rudnicki. Ten astronom i kapłan w jednej osobie, wygłosił do licznie zgromadzonych słuchaczy wykład na temat: „Niebo, o którym mówią religie i niebo postrzegane przez astronomów”. Prelegent rozpoczął swój wywód nieoczekiwanym pytaniem: „Skoro Ziemia jest okrągła, a Bóg jest wszędzie, to dlaczego, kiedy myślę o zbawieniu patrzę z nadzieją w górę, a kiedy myślę o potępieniu patrzę w dół?”. Zwrócił uwagę słuchaczy na metodologiczne różnice w dochodzeniu prawd o niebie astronomicznym i o niebie duchowym. Przybliżył problematykę doznań mistycznych, które dla teologii odgrywają rolę podobną do obserwacji w astronomii. Mówił też o konieczności posługiwania się językiem symboli dla opisu świata ducha. Język ludzki ukształtował się przede wszystkim dla potrzeb życia fizycznego i nie nadaje się do opisu doświadczeń natury mistycznej. Na koniec padło sformułowanie, że niebo astronomiczne pozostaje w jakiejś mierze symbolem nieba religijnego.

W ożywionej dyskusji po wykładzie wprowadzającym prof. Rudnicki wyjaśniał wątpliwości podnoszone przez słuchaczy. Nie odmawiając Wszechświatowi jego dwojakiej natury fizyczno-duchowej pokazał, że niebo religijne jest dla chrześcijanina bytem równie realnym jak niebo astronomiczne, niemniej nie należy tych dwóch rzeczywistości utożsamiać. Wspomniał też o mało popularnej metodzie badawczej wypracowanej przez Goethego, którą można stosować z powodzeniem zarówno do zgłębiania tajemnic przyrody jak i sekretów świata duchowego.

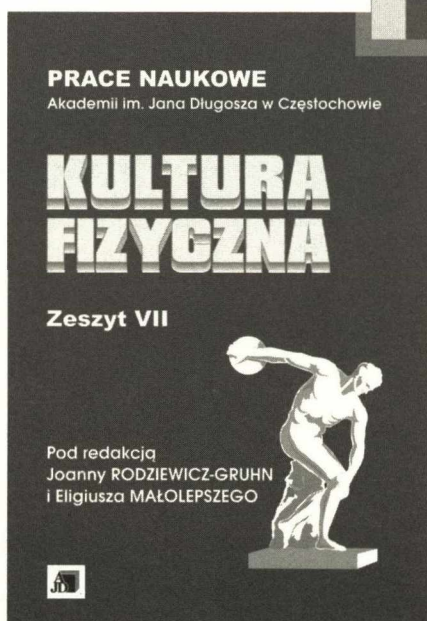
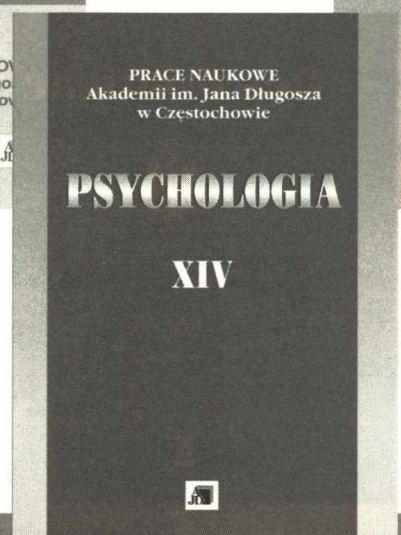
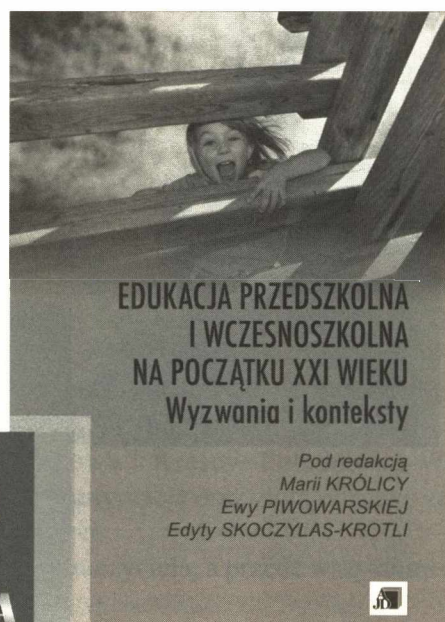
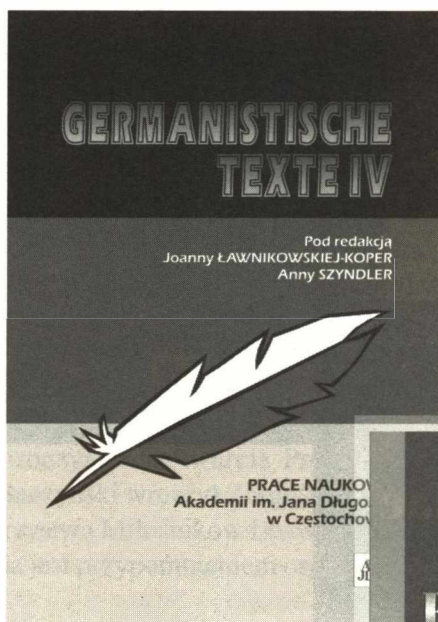
Niebo astronomiczne w sposób symboliczny wyraża prawdę o niebie duchowym. Dlatego rozgwieżdżone niebo zawsze było, jest i pozostanie przedmiotem obserwacji astronomicznych i medytacji. Norwid napisał kiedyś: „...A w gwiazdach ręka pisuje Boża”. Czytanie tego „pisma”, choć nie łatwe, prowadzi do bliższego poznania Boga i tego, co nazywamy niebem duchowym.

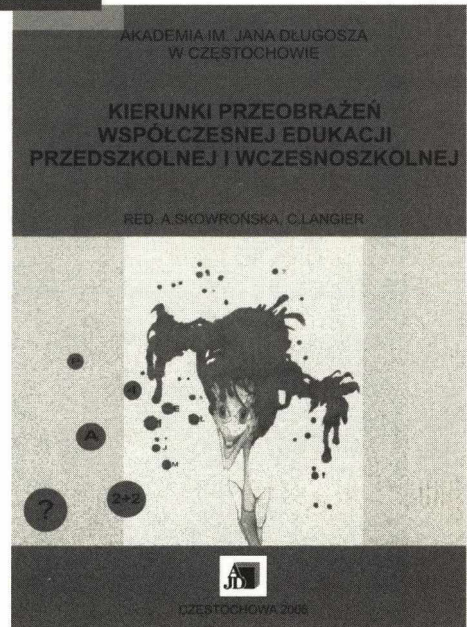
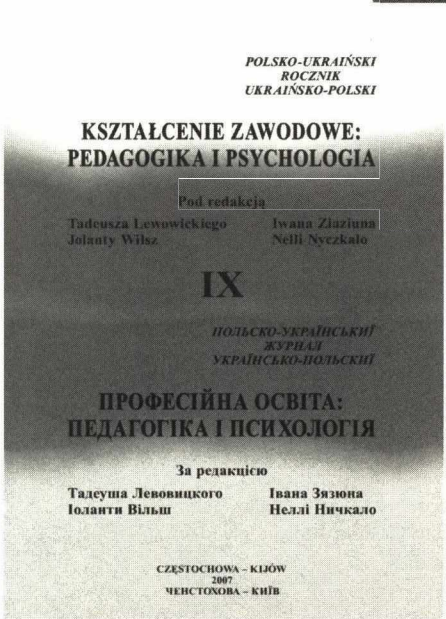
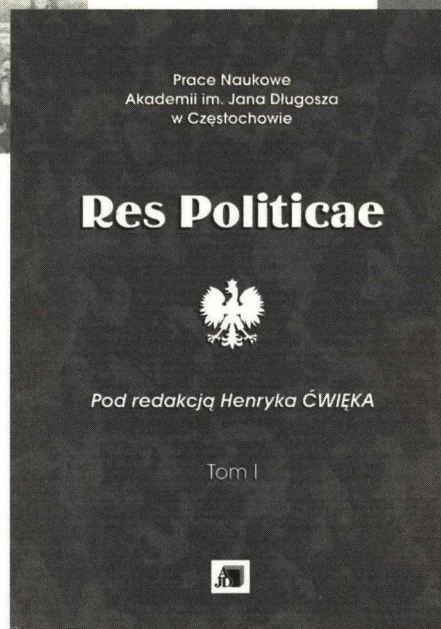
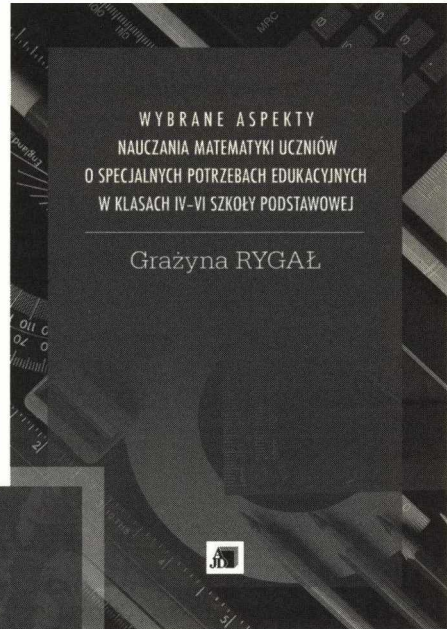
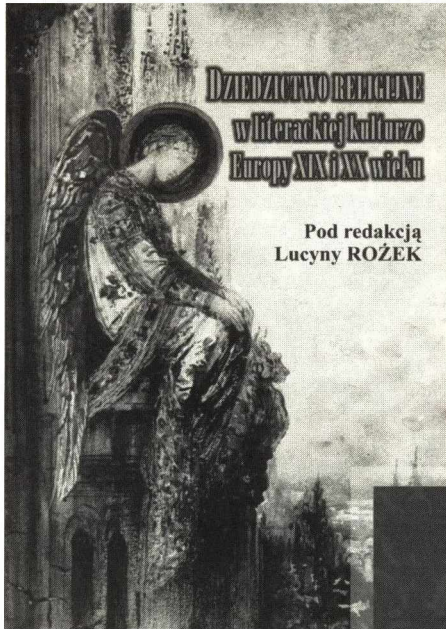
*Bogdan Wszolek*



*Prof. Konrad Rudnicki (z Biblią w ręce) w otoczeniu miłośników astronomii i zaproszonych gości, fot.: A.Zyła*

# NOWOŚCI WYDAWNICZE





# LESZEK WIELUŃSKI – ARTYSTA, PEDAGOG

W dniu 4 grudnia w galerii Biblioteki Głównej Akademii im. Jana Długosza nastąpiło uroczyste otwarcie wystawy poświęconej Leszkowi Wieluńskiemu, przedwcześnie zmarłemu artyście, związanemu z naszą Uczelnią.

Leszek Wieluński był cenionym i nagradzanym medalierem, wychowankiem częstochowskiej WSP, gdzie uzyskał dyplom w 1982 roku. Po odbyciu stażu w warszawskiej ASP powrócił do Częstochowy do macierzystej uczelni, gdzie w latach 1990–1994 był pierwszym dziekanem Wydziału Wychowania Artystycznego. W latach późniejszych pełnił funkcję prodziekana ds. studenckich oraz kierownika Zakładu Rzeźby.

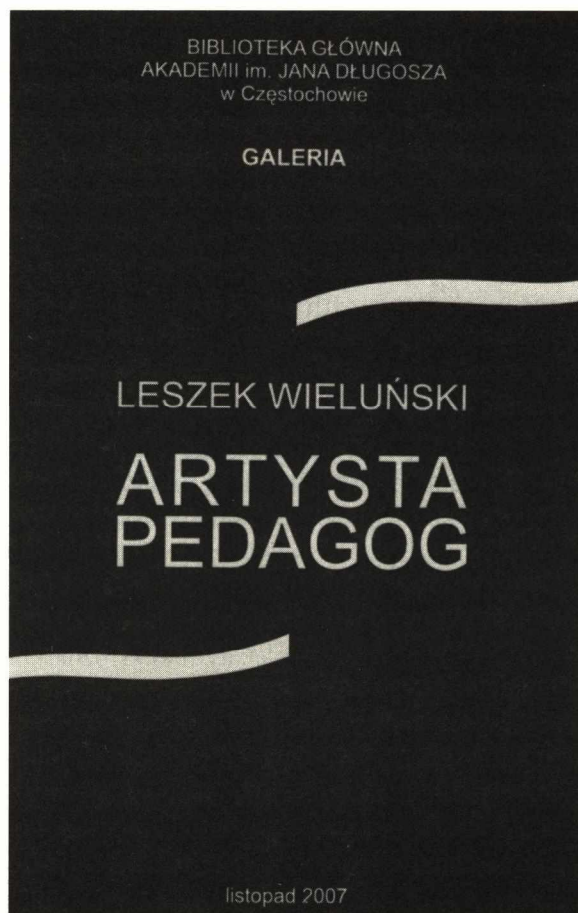
Na wystawie znalazły się przede wszystkim prace samego Leszka Wieluńskiego: medale okolicznościowe, ujęte w formę medalu swobodne impresje (m. in. pejzaże), gipsowe odlewy innych prac oraz wykonane w plastelinie trzy projekty, prawdopodobnie ostatnie. Obok prac Leszka Wieluńskiego na planszach prezentowane są prace dyplomowe jego uczniów.

W otwarciu wystawy uczestniczyli przedstawiciele władz uczelni, biblioteki, brat Leszka Wieluńskiego Zbigniew Wieluński oraz zaproszeni goście.

Podczas uroczystości otwarcia Prezes Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich mgr Waław Baczyński wręczył Zbigniewowi Wieluńskiemu bratu Leszka legitymację oraz złotą odznakę zasłużonego członka Towarzystwa Miłośników Lwowa nadaną Leszkowi już po jego śmierci.

Wystawa ta jest przypomnieniem osoby Leszka Wieluńskiego – artysty, nauczyciela, a przede wszystkim człowieka.

*Teresa Kulisiewicz*



Dyktatorzy,  
gips, 85 mm, 1983



Wiatr na Kozłeczyźnie,  
mosiądz lany, 88 x 115 mm, awers, 1989



## 6. Objazdowy Festiwal Filmowy WATCH DOCS. Prawa Człowieka w Filmie Częstochowa, 16-18 kwietnia 2008 r.

[www.festiwal.ajd.czyst.pl](http://www.festiwal.ajd.czyst.pl)

[www.prawaczlowieka.pl/OFF2006/](http://www.prawaczlowieka.pl/OFF2006/)

# WATCH DOCS. W CZĘSTOCHOWIE

**W kwietniu ruszyła kolejna, częstochowska edycja festiwalu Watch Docs. – Prawa Człowieka w Filmie. Jak co roku, dla uczestników festiwalu przygotowane zostały nie tylko projekcje filmów, ale także szereg imprez towarzyszących.**

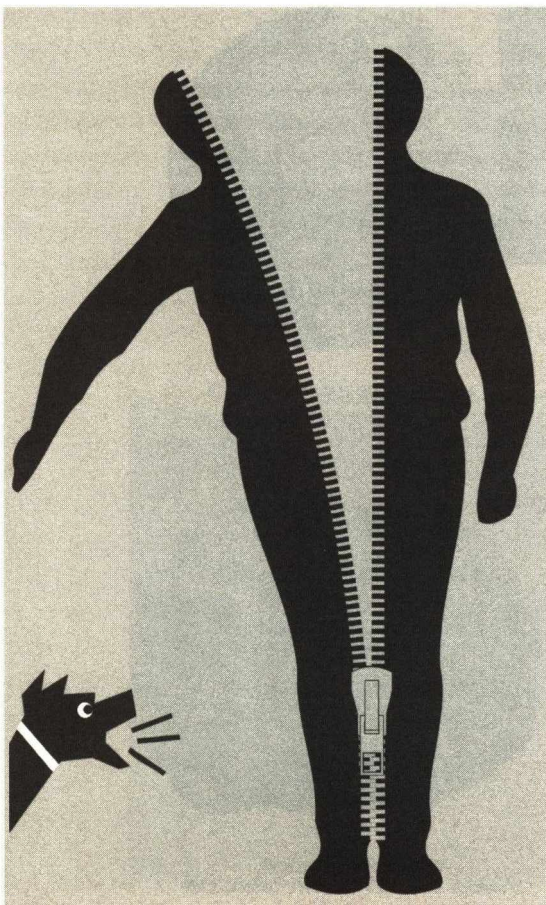
Przez pięć poprzednich odsłon festiwalu, organizatorzy dla realizacji przedsięwzięcia wybierali termin majowy, do czego z pewnością przyzwyczała się już festiwalowa widownia. W tym roku, nastąpi jednak zmiana: 6-ta edycja festiwalu odbywała się w dniach 16 – 18 kwietnia. Było to spowodowane wcześniejszym (niż w latach poprzednich) końcem semestru letniego, co sprawi, że już w maju brać akademicka będzie przygotowywać się do sesji egzaminacyjnej, a tym samym obniżyć się może frekwencja w projekcjach i eventach festiwalowych. Nie można bowiem zapominać, iż pomimo faktu, że uczestnictwo w pokazach filmów oraz imprezach towarzyszących jest nieodpłatne, zdecydowaną większość publiczności festiwalowej tworzą studenci Akademii im. Jana Długosza, która jest współorganizatorem przedsięwzięcia.

Filmy, które przedstawiane są częstochowskiej publiczności wybierane są według kategorii tworzonych przez bloki tematyczne. W tym roku, dominującymi ścieżkami tematycznymi były: komunizm, terroryzm, kobieta. W programie festiwalu znalazły się również tytuły dotyczące innych, niż zaprezentowane powyżej kwestii tak, aby każdy widz mógł odnaleźć w repertuarze coś dla siebie.

W trakcie trzech dni trwania festiwalu oprócz projekcji filmów odbyło się kilka warsztatów, a w tym: warsztat genderowy z zakresu społecznej i kulturowej tożsamości płci, warsztat z zakresu samoobrony – zajęcia prowadzone były w oparciu o filipińskie sztuki walki oraz system samoobrony ESDS (Explosive Self-Defence System), warsztat rozwoju osobistego, warsztat poświęcony tematyce uchodźstwa oraz Czeczenii, a także pokaz pierwszej pomocy. Organizatorzy zapraszali również widzów festiwalu na wystawę zdjęć zatytułowaną „Levo”, koncert rockowy, pokaz salsy, spotkanie autorskie z reżyserem Piotrem Matwiejczykiem, odczyt fragmentów książki Zygmunta Szwarca Mirskiego, zatytułowanej „Czy można zapomnieć... Wspomnienia z obozów koncentracyjnych 1841-1945”, a także spotkanie z kulturą rromską.

Festiwal jak co roku zapowiedziały plakaty i ulotki rozniesione podczas przemarszu wolontariuszy przez Aleje NMP. Pełny program festiwalu oraz towarzyszących imprez eventów jest dostępny również na stronie internetowej festiwalu (<http://www.festiwal.ajd.czyst.pl/2008/main.php>), gdzie można obejrzeć bogatą galerię zdjęć.

*Ewelina Sitarska*



# ŚWIAT MAGDY SNARSKIEJ

W czasach nam współczesnych, zdominowanych przez materialistyczne pojmowanie czasu i przestrzeni, ukierunkowanych na „nowość” niekiedy zaś „wartość” istnienie malarstwa dystansującego się od krzykliwej donośności wydaje się szczególnie cenne. Magda Snarska próbuje w swych obrazach pokazywać delikatne, trudno nazywalne uczucia. Kreując tak a nie inaczej swoich bohaterów podkreśla, że świat jej obrazów należy postrzegać emocjami.

A jest to świat łagodnie zadumanej beztroski, melancholijnej dobroci, rozjaśniony wewnętrznym, nieco zamglonym światłem. Fascynacja jego urodą miesza się u autorki ze świadomością, że jest to świat bezpowrotnie miniony, stąd też nostalgiczny charakter jej płócien. Cechą charakterystyczną jej prac jest godna podziwu wiara w istnienie siły wewnętrznej obrazu, niezmiennej z upływem czasu. Intuicyjnie dąży w nich do odbudowania emocjonalnej więzi między widzem a dziełem przy pomocy pomostu w postaci podziwianej przez nią sztuki przełomu średniowiecza i renesansu. Jej postawa jest przykładem wrażliwego dystansu wobec codzienności.



prof. Ewa Pełka

## MAGDA SNARSKA

Profesor nadzwyczajny Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Dyplom malarski w 1988 roku na kierunku Wychowanie Plastyczne w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie. W roku 1997 przewód doktorski, a w roku 2006 habilitacyjny w zakresie malarstwa, w Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu.

### Wystawy indywidualne

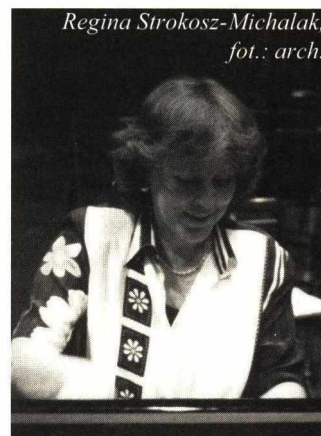
- 1993 wystawa rysunku, Galeria „Kameleon” Biuro Wystaw Artystycznych w Częstochowie
- 1994 wystawa rysunku, Hotel France Eiffel, Hotel France Louvre w Paryżu
- 1995 wystawa malarstwa, Galeria Ośrodka Promocji Kultury „Gaude Mater” w Częstochowie
- wystawa malarstwa, Hotel France Louvre w Paryżu
- wystawa malarstwa, Galeria Promocyjna w Warszawie
- 1996 wystawa malarstwa, Galeria Bauman w Warszawie
- 1997 wystawa malarstwa, Biuro Wystaw Artystycznych w Kielcach
- 2000 wystawa malarstwa, Galeria Ośrodka Promocji Kultury „Gaude Mater” w Częstochowie
- 2004 wystawa malarstwa i rysunku, Galeria Miejska w Częstochowie
- 2005 wystawa malarstwa i rysunku, Galeria „Obok” w Tychach
- 2006 wystawa malarstwa, Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu
- 2008 wystawa malarstwa, Galeria Ośrodka Promocji Kultury „Gaude Mater” w Częstochowie

Wzięła udział w 48 wystawach zbiorowych. Nagrodzona w Konkursie im. Jana Spychalskiego w 1989 oraz w Konkursie „Muzyka w malarstwie” Tychy 2004.

# „MUZYKA JEST WŚRÓD NAS”

Gramy, śpiewamy, dyrygujemy, tworzymy...Jesteśmy prężnie działającym Instytutem Muzyki na Wydziale Edukacji Artystycznej w zakresie sztuki muzycznej w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Dorobek pracowników tegoż Instytutu jest niezwykle imponujący; na bieżąco uczestniczymy w różnego rodzaju sympozjach, konferencjach; wielu z nas prowadzi szeroką działalność koncertową.

Zastępca Dyrektora Instytutu Muzyki prof. Regina Strokosz-Michalak oprócz dydaktyki, prowadzi wielokierunkową działalność artystyczno - naukową, na którą składają się koncerty solistyczne, kameralne, jak również wykłady, kursy mistrzowskie i seminaria, na które zapraszana jest przez władze uczelni artystycznych i uniwersyteckich. Do ważniejszych wydarzeń artystycznych ostatnich miesięcy, zaliczyć należy udział w charakterze pianistki - solistki w pięciu koncertach symfonicznych Filharmonii Śląskiej w Katowicach, oraz recitalach solowych m.in. na Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie. Ponadto jako pianistka – kameralistka wystąpiła w lutym 2008 roku na kolejnym Festiwalu Muzyki Kameralnej organizowanym przez Akademię Muzyczną w Katowicach wykonując rzadko słyszane na estradach koncertowych Trio fortepianowe D-dur M. Borodina. W dniu 11.03.2008 r., wraz ze znakomitą śpiewaczką operową – pracownikiem Instytutu Muzyki dr Katarzyna Suską-Zagórską wystąpiła w koncercie poświęconym twórczości wokalnoinstrumentalnej Fr.Schuberta, który odbył się przy szczelnie wypełnionej (ok.500 osób) nowej Sali koncertowej Akademii Muzycznej w Katowicach. Prof. Regina Strokosz-Michalak aktualnie jest promotorem czterech doktorantów, a także recenzentem w czterech przewodach doktorskich. W styczniu 2008 roku, prof. Regina Strokosz-Michalak została powołana w skład zespołu ekspertów Państwowej Komisji Akredytacyjnej na kadencję 2008-2012.



Regina Strokosz-Michalak,  
fot.: arch.



Ewa Jabłczyńska,  
fot.: arch.

W dniach 26-28 marca 2008 odbył się w Giżycku Międzynarodowy Konkurs Akordeonowej Muzyki Rozrywkowej. W kategorii solistów student Instytutu Muzyki Daniel Mruczek z klasy akordeonu prof. Joachima Pichury (Dyrektora Instytutu Muzyki) zdobył II nagrodę. Również w kategorii zespołów kameralnych student Daniel Mruczek wraz z ubiegłorocznym absolwentem, Łukaszem Jaworskim otrzymali II nagrodę. W styczniu 2008 Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego powołała prof. Joachima Pichurę w skład Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Podobnie jak to miało miejsce w poprzednich dwóch kadencjach, prof. Joachim Pichura jest członkiem Prezydium oraz pełni funkcje przewodniczącego Zespołu Studiów Kierunków Artystycznych. Prof. Joachim Pichura prowadzi szeroką i wszechstronną działalność koncertową i naukową. Na zaproszenie organizatorów XIII Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Akordeonowej w Palandze (Litwa) prowadził kurs mistrzowski oraz wygłosił referat nt twórczości akordeonowej kompozytorów środowiska śląskiego. Na wniosek Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego przewodniczył jury Międzynarodowego Konkursu Akordeonowego

w Przemyślu, makroregionalnego konkursu w Białymstoku, Zielonej Górze oraz Sosnowcu.

Ostatnio dołączyła do naszego grona młoda, niezwykle utalentowana gitarzystka Ewa Jabłczyńska- absolwentka Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w klasie gitary prof. Aliny Gruszki. Odbyła staż (w ramach programu stypendialnego Socrates/Erasmus) w Franz Liszt Hochschule für Musik w Weimarze (Niemcy), studiując u prof. Thomasa Müllera – Peringa. Obecnie odbywa studia podyplomowe w tejże uczelni. Jest laureatką wielu krajowych konkursów gitarowych (Koszalin, Kielce, Gdańsk, Lublin), a także stypendystką Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za wyróżniające osiągnięcia muzyczne i naukowe. Swoje umiejętności doskonaliła na licznych kursach mistrzowskich prowadzonych przez wirtuozów gitary: Beatę Będkowską-Huang (Polska), Marcina Dyllę (Polska), Pavla Steidla (Czechy), Costasa Cotsiolisa (Grecja), Roberto Aussela (Argentyna), Zorana Dukića.

W Instytucie Muzykologii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Musica Jagellonica wydano pod koniec 2007r. publikację „Idee modernizmu i postmodernizmu w poetyce kompozytorskiej i w refleksji o muzyce”- studia pod redakcją Alicji Jarzębskiej i Jadwigi Pai-Stach. Jednym z referatów tej publikacji jest tekst dr Maryli Renat (adiunkta w Zakładzie Teorii i Pedagogiki Muzycznej naszego Instytutu) pt.: „Faktura skrzypcowa w utworach Grażyny Bacewicz”.

Również dwa wykłady pani Renat pt.: „Technika sonorystyczna w późnej twórczości kameralnej Grażyny Bacewicz”

oraz „Kwintety fortepianowe Grażyny Bacewicz. Charakterystyka dzieł” zostały opublikowane wraz z wykładem pani M. Gąsiorowskiej w Katedrze Kameralistyki w Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi. Publikacja ukazała się w postaci książki dołączonej do nagrań płytowych jako dokument Sesji Artystyczno-Naukowej pt. „Twórczość kameralna Grażyny Bacewicz”. Natomiast w bieżącym roku w miesięczniku MUZYKA 21 ukazały się 3 artykuły również autorstwa pani Maryli Renat z cyklu Dzieje polskiej miniatury skrzypcowej pt.: „Kompozytorzy neoklasycy(2)”, „Kompozytorzy neoklasycy (3)” oraz „Miniatura skrzypcowa spoza kręgu neoklasycznego”. Pani dr Maryla Renat prowadzi stałą działalność upowszechnieniową jako prelegentka na terenie całego Śląska.



Agata Holtyk, fot.: Z. Burda

Twórczość Edwarda Bogusławskiego w kontekście tendencji powojennej sztuki kompozytorskiej na Górnym Śląsku to tytuł pracy doktorskiej, przygotowywanej obecnie przez panią Annę Stachurę-Bogusławską – asystentki w Zakładzie Teorii i Pedagogiki Muzycznej naszego Instytutu. 26 kwietnia br. pani Stachura-Bogusławska wygłosi referat pt.: *Obraz Sądu Ostatecznego w Requiem Romana Maciejewskiego oraz Requiem Edwarda Bogusławskiego* w czasie Sympozjum naukowego: *Roman Maciejewski: człowiek i dzieło, organizowanego przez Akademię Muzyczną im. Fryderyka Chopina w Warszawie*. Z kolei 16 maja pani asystent Bogusławska wygłosi referat pt.: *Poeme electronique Edgara Varese'a*. Przybliżenie dzieła w czasie Sesji naukowej pt. *Edgar Varese – idee i dzieło* organizowanej przez Koło Naukowe I Wydziału Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki

w Gdańsku. W Zeszytach Naukowym Zakładu Teorii i Pedagogiki Muzycznej Instytutu Muzyki Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie niedługo ukaże się artykuł autorstwa Anny Bogusławskiej pt. *Utwory dziecięce wykorzystujące problematykę współczesnego języka muzycznego*.

Pod koniec ubiegłego roku miał miejsce cykl koncertów „Częstochowianie przy fortepianie” organizowany przez Ośrodek Promocji Kultury Gaude Mater w Częstochowie. Prodziekan Wydziału Edukacji Artystycznej, prof. Maciej Zagórski wystąpił tam z recitalem 18 października. Natomiast w grudniu 2007r. w czasie Międzynarodowej Sesji „Muzyka Fortepianowa” (organizowanej przez Akademię Muzyczną w Gdańsku) pan Zagórski wygłosił referat: „Mazurki Fryderyka Chopina w interpretacjach laureatów nagrody specjalnej na Międzynarodowych Konkursach Pianistycznych im. Fryderyka Chopina w Warszawie w latach 1927 – 2005”.

22- 25 listopada 2007r. Częstochowa obchodziła IX Święto Muzyki, poświęcone Edwardowi, Janowi i Józefinie Reszkom. Dwa koncerty w tym cyklu poprowadził prof. Jan Jazownik; wzięła w nich udział jako solistka dr Katarzyna Suska-Zagórska oraz chór Instytutu Muzyki przygotowany przez dr Małgorzatę Kaniowską, ad. Lesława Podolskiego i ad. Przemysława Jeziorowskiego. W jednym z koncertów Święta Muzyki wystąpił Chór „Pochodnia”, prowadzony przez naszego absolwenta - mgr Jakuba Jurdzińskiego, a całość tego festiwalu organizował mgr Krzysztof Pośpiech, długoletni, a obecnie emerytowany pracownik naszego Instytutu.

11 kwietnia br. w Filharmonii Dolnośląskiej w Jeleniej Górze odbył się koncert symfoniczny z udziałem prof. Joachima Pichury oraz as. Rafała Jarczewskiego. Orkiestrą dyrygował Czesław Grabowski. Tego wieczoru zabrzmiały m.in. utwory Astora Piazzolli oraz Edwarda Williama Elgara.

W maju br. prof. Światosław Pikulski wykona Arcydzieła w formie walca w ramach recitalu w Filharmonii w Kijowie.

Wydawnictwo AJD wydało w grudniu 2007r. monografię autorstwa pani dr Małgorzaty Kaniowskiej pt.: „Znaczenie czasu i ciszy w interpretacji muzyki współczesnej”. Natomiast w listopadzie ubiegłego roku pani dr Kaniowska była przewodniczącą Jury VI Przeglądu Dziecięcych i Młodzieżowych Wokalistów Powiatu Częstochowskiego „ZŁOTY MIKROFON 2007” w Regionalnym Ośrodku Kultury w Częstochowie. Orkiestra Kameralna „Camerata Impuls”, którą od wielu lat kieruje dr Małgorzata Kaniowska, nagrała w marcu br. muzykę A. Dziadka na potrzeby produkcji filmu dokumentalnego pt. „Szema Izrael” – premiera filmu 07.05.2008r. w Centrum Sztuki Filmowej w Katowicach. W kwietniu Camerata Impuls wydała kolejną już w swoim dorobku płytę, pt.: „Andrzej Dziadek Utwory Wybrane”. Solistami są Ewa Biegas – sopran oraz prof. Julian Gembalski – organy.

25 kwietnia br. w Amfiteatrze w Opolu odbył się koncert „Gala Operetki i Musicalu”. Wystąpiła m.in. Orkiestra Festiwalowa „CAMERATA IMPULS” pod dyrekcją Małgorzaty Kaniowskiej. Natomiast w maju w Polanicy Zdrój (Muszla



Małgorzata Kaniowska, fot.: arch.

Koncertowa) miał miejsce Nadzwyczajny Koncert Jubileuszowy „Wiesław Ochman i jego goście”, którego kierownikiem muzycznym jest pani dr Kaniowska.

Prof. Ludomira Grądzman przeprowadziła cykl wykładów w Instytucie Teologii Wyższego Seminarium Duchownego w Częstochowie. Tytuły referatów to: Klasycy wiedeńscy-J.Haydn, W.A.Mozart, L. van Beethoven oraz Muzyka fortepianowa na 4 ręce i 2 fortepiany. 17 czerwca br. pani prof. Grądzman przedstawi temat Rola fortepianu w muzyce kameralnej. Natomiast w kwietniu Uniwersytet Trzeciego Wieku Akademii Polonijnej gościł prof. Grądzman z wykładem Teologia muzyki św. Hildegardy z Bingen. Należy dodać, iż przy omawianiu muzyki fortepianowej, poza nagraniami, prof. Grądzman prezentowała własne wykonania wybranych utworów.

5 grudnia 2007r. w Filharmonii Częstochowskiej odbył się Koncert w 206 rocznicę śmierci W.A.Mozarta. Był to Koncert Instytutu Muzyki Akademii im. J. Długosza w Częstochowie. Agata Hołdyk- asystentka prof. Reginy Strokosz-Michalak wykonała Koncert Fortepianowy A-dur KV 488 z towarzyszeniem Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Częstochowskiej pod dyr. Małgorzaty Kaniowskiej. W programie koncertu znalazły się jeszcze takie utwory jak: Uwertura do opery „Urowadzenie z Seraju” oraz Symfonia C-dur „Linz” W.A.Mozarta. W listopadzie ubiegłego roku oraz w lutym br. as. Hołdyk zagrała cykl koncertów kameralnych wraz ze skrzypkiem Muratem Renat (Niemcy – Stuttgart, Heilbronn, Flein, Kirchheim). Również w lutym wykonała recital fortepianowy w Regionalnym Ośrodku Kultury w Częstochowie w ramach cyklu Koncertów Pedagogów naszego Instytutu. Interpretację ruchowo-muzyczną oraz wykonanie utworów C. Debussy’ego oraz E. Satie przygotowały: mgr Monika Kionka oraz dr Barbara Dutkiewicz. W maju pani A. Hołdyk zagra cykl koncertów kameralnych z okazji „Dni Muzyki Czeskiej” w Katowicach, a w czerwcu planuje wyjazd na VII Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. F. Chopina w Mariańskich Łązniach (Czechy).

Na przełomie kwietnia i czerwca odbył się szereg koncertów Instytutu Muzyki AJD w Regionalnym Ośrodku Kultury w Częstochowie przy ul. Ogińskiego 13b: 23 kwietnia – as. Rafał Jarczewski oraz dr Ewa Grabowska, 8 maja – goście z USA, 28 maja – Koncert Studentów Edukacji Artystycznej, 4 czerwca – Koncert Studentów Instrumentalistyki.

*Agata Hołdyk*

## UWAGI O WYSTAWIE OPK

Malarstwo prezentowane na wystawie w OPK tematycznie opowiada o człowieku, jego niezwyklej powierzchowności i wewnętrznym pięknie. Od strony formalnej zaś, jest kolejnym krokiem na osobistej drodze w poszukiwaniu harmonii estetycznej, zachowaniu wewnętrznego ładu w kompozycji obrazu oraz szlachetności materii malarskiej. Wystawa jest prezentacją najciekawszych prac powstałych na przestrzeni ostatnich lat. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują moim zdaniem prace w dużym formacie. Te proste w kompozycji, jakby zastygłe w czasie sceny, okrywa zawsze jakaś niezbadana tajemnica, którą przekazują delikatne gesty i intymna cisza między postaciami. Budowaniu światła w obrazie towarzyszy założenie dążenia do stworzenia swoistej nierealności w przedstawieniu.

Od początku mojej twórczej drogi w obszarze tematyki pojawia się portret. W swej kompozycji centralnej lub z profilu, ma dla mnie swoje inspiracyjne umocowanie w Renesansie. Na obecnej wystawie prezentuję kilka portretów osób, które zafascynowały mnie urodą i osobowością. Wśród nich portret niezwykle utalentowanej młodej skrzypaczki, której występ uświetni wernisaż. Znaczna część obrazów prezentowanych na wystawie zawiera bezpośrednie odniesienia do muzyki. Stwierdzenie, iż muzyka towarzysząca w twórczości ma działanie zarówno inspirujące jak i uwalniające wyobraźnię, jest zapewne zjawiskiem dość powszechnym. Mimo to chcę podkreślić, że w moim przypadku jej poszukiwania i dobór, oscylujący w epokach Renesansu i Baroku, ma dla mnie wyjątkowe znaczenie. Kieruję się niezmiennie osobistą intuicją, którą opieram podobnie jak w malarstwie na pięknie prostoty i pewnej szorstkości, wzbogaconej swoistą, nieco mistyczną egzaltacją. Taką właśnie muzykę na wernisażu zaprezentuje Judyta Wrona-Tupczyńska.

Ważnym nowym elementem w odniesieniach tematycznych, prezentowanego na wystawie malarstwa jest pejzaż. Kiedyś mniej dostrzegalny, a obecnie wzrastający w znaczenie. Pejzaż, rozległy, oddający ogrom natury, pozbawiony szczegółów i monumentalny, w znaczący sposób dopełnia tajemnicę wewnętrznego obrazu. W niektórych pracach to właśnie pejzaż jest kluczem do zbudowania wyrafinowanego w charakterze nastroju. Za pośrednictwem pejzażu manifestuje się mój pełny szacunek dla natury, której jesteśmy częścią. Mój człowiek na obrazach zajmuje plan pierwszy, a jego piękno wydobywa światło bijące z rozległych przestrzeni pejzażu i nieba, rozciągających się za nim. Jest to metafora moich osobistych przekonań o zależności człowieka od natury i Boga. Moje malarstwo aktualnie prezentowane w galerii OPK jest bezsprzecznie ucieczką od hałaśliwej rzeczywistości oraz przejawem sprzeciwu wobec jałowej wizualności współcześnie otaczającego nas świata.

# WOLONTARIAT STUDENCKI

**Chcesz zostać wolontariuszem? zdobywać doświadczenie? przygotowywać i realizować projekty z myślą o uczniach szkół podstawowych i gimnazjów?, a do tego jesteś studentem realnie myślącym o przyszłości? - jeśli tak to masz szansę na spełnienie swoich marzeń, dzięki Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności i Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów i Animatorów KLANZA.**

## **Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności**

„Wolontariat studencki” to ogólnopolski program Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowany przez Stowarzyszenie KLANZA. Misją Polsko-Amerykańskiej Fundacji jest działanie na rzecz umacniania demokracji i społeczeństwa obywatelskiego, wyrównywania szans rozwoju indywidualnego i społecznego oraz wspieranie gospodarki rynkowej w Polsce.

Powstanie fundacji stało się możliwe dzięki wyjątkowym dokonaniom Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości, pionierskiej inicjatywy Stanów Zjednoczonych, która promowała rozwój przedsiębiorczości w wolnej Polsce.

Programy Fundacji, stanowiące odpowiedź na ważne potrzeby społeczne, kształtują się w wyniku konsultacji oraz przy współpracy z instytucjami trzeciego sektora w Polsce. Wypełniając swoją misję PAFW pozyskuje do współdziałania organizacje pozarządowe będące w stanie przyjąć na siebie rolę realizatorów poszczególnych programów Fundacji. Organizacje te zarządzają przedsięwzięciami według zasad i procedur określonych przez Fundację.

W 2003 roku Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności zainicjowała program „Wolontariat Studencki”. Sukces edycji pilotażowej zachęcił Fundację do kontynuacji Programu. W okresie minionych czterech lat w ramach „Wolontariatu studenckiego” przeprowadzono ponad 2200 projektów edukacyjnych, w których udział wzięło ponad 3800 wolontariuszy, 45 tysięcy szkół i ponad 800 uczniów. Wolontariusze z 75 uniwersytetów w ciągu 8,5 tysiąca dni działalności Programu przeprowadzili ponad 24 tysiące godzin działań edukacyjnych. Więcej informacji na stronie: <http://www.pafw.pl/>.

## **Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów KLANZA**

Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów KLANZA zrzesza ludzi aktywnych, poszukujących skutecznych oraz nowatorskich rozwiązań z zakresu pedagogiki oraz pracy z grupą. KLANZA jest organizacją znaną na rynku edukacyjnym i kulturalnym w całej Polsce i poza jej granicami. Siedziba Główna Stowarzyszenia mieści się w Lublinie. Grupa czterech Oddziałów oraz trzynastu Kół Regionalnych pozwala propagować misję i działania KLANZY w całej Polsce. Stowarzyszenie prowadzi działalność wydawniczą, szkoleniową, organizuje festyny i imprezy skierowane do dzieci i młodzieży oraz konferencje, spotkania i targi medyczne. W 2004 roku osiągnięcia KLANZY zostały nagrodzone prestiżowym wyróżnieniem Pro Publico Bono.

Od 1 stycznia 2006 roku Stowarzyszenie KLANZA koordynuje i realizuje program „Wolontariat studencki”. Wspólnie z Polsko-Amerykańską Fundacją Wolności inspirowała dzieci i młodzież małych miast i wsi do twórczego rozwoju i nauki. Łącząc pasję i zaangażowanie wolontariuszy z energią najmłodszych, modeluje ich aktywne postawy edukacyjne.

Więcej informacji na stronie <http://www.klanza.org.pl/>.

Bezpłatna infolinia 0 800 444 131.

[www.wolontariatstudencki.pl](http://www.wolontariatstudencki.pl).

Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów KLANZA

Ul. Peowiaków 10/9

20-007 Lublin

e-mail: [biuro@wolontariatstudencki.pl](mailto:biuro@wolontariatstudencki.pl)

*Marek Makowski*

# II AKADEMICKI TURNIEJ SZACHOWY O PUCHAR JM REKTORA AJD W CZĘSTOCHOWIE

W sobotę 15 grudnia 2007 roku w godzinach 10.00 – 15.30 odbył się na holu rektorskim w budynku przy ulicy Waszyngtona 4/8 „II Akademicki Turniej Szachowy o Puchar JM Rektora AJD w Częstochowie” zorganizowany przez Samorząd Studencki Uczelni. Wzięło w nim udział 6 zawodników, z których wszyscy mieli do rozegrania pięć półgodzinnych rund w systemie każdy z każdym. Wśród nich byli: dr Andrzej Zbrzeźny, Grzegorz Gliński, Paweł Czubak, Michał Zygmunt, Dariusz Mrowiec, Łukasz Żurawski.

Turniej ten zorganizowano dzięki pomocy, wsparciu przychylności i życzliwości władz Uczelni oraz głównego sponsora firmy ubezpieczeniowej PZU. Patronat nad nim objął JM Rektor Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie prof. dr hab. Janusz Berdowski, a zawody wsparł zaangażowaniem w sprawną organizację Prorektor ds. Nauczania i Wychowania dr Jerzy Mizgalski. Uczestnik mógł zdobyć maksymalnie 5 punktów, czyli po 1 punkcie za wygraną partię. W przypadku porażki zawodnik dostawał 0 punktów, natomiast za remis 0,5 punktu. O sukcesie w generalnej klasyfikacji decydowała suma zdobytych punktów podczas turnieju.



Fot.: M. Makowski

Miłośnicy szachów zaprezentowali wysoką formę, co potwierdza fakt, iż po zakończeniu czterech rund dwóch zawodników zgromadziło na swym koncie po 4 punkty, więc ostatnia kolejka spotkań przy szachownicy była bardzo interesująca. Tak się złożyło, że ostatnia seria gier decydowała o miejscu w klasyfikacji generalnej tegorocznej imprezy. W najciekawszym pojedynku o miano triumfatora II edycji turnieju będącego jednocześnie odpowiednikiem wielkiego finału spotkali się niepokonani do tej pory gracze: adiunkt z Wydziału Matematyczno – Przyrodniczego dr Andrzej Zbrzeźny oraz Grzegorz Gliński - student I roku Zarządzania i Marketingu z Wydziału Filologiczno-Historycznego. Decydująca kolejka rozgrywek rozpoczęła się o godzinie 14.30 i trwała do godziny 15.30. Po pasjonującej walce, sukces odniósł pracownik dydaktyczno – naukowy naszej Alma Mater dr Andrzej Zbrzeźny, który po dramatycznym pojedynku, stojącym na bardzo wysokim poziomie, pokonał Grzegorza Glińskiego. W bezpośrednim pojedynku o najniższy stopień podium zakończonym remisem spotkali się Paweł Czubak - student I roku Zarządzania i Marketingu z Wydziału Filologiczno – Historycznego z Michałem Zygmuntem – studentem III roku Ochrony Środowiska na Wydziale Matematyczno – Przyrodniczym. Mimo to w przekroju całego turnieju o 0,5 punktu lepszy okazał się Paweł Czubak kończąc zawody na III pozycji. Ostatnia finałowa seria pojedynków pełna emocji i zmieniającej się sytuacji, trzymała w napięciu do samego końca, będąc kwintesencją tego wszystkiego, co w grze w szachy najpiękniejsze i najlepsze. Doskonale wpisala się w scenariusz, ponieważ podsumowała i odzwierciedliła cały turniej stojący na wysokim i wyrównanym poziomie. Laureat za zdobycie I miejsca otrzymał bardzo cenne i atrakcyjne nagrody w postaci okazałego Pucharu, miniwieży Thomson, gadżetów, a drugi finalista głośników do komputera, szachów oraz gadżetów pamiątkowych. Za zajęcie III miejsca z dorobkiem 3,5 punktu graczowi wręczono słuchawki firmy Philips, szachy i gadżety pamiątkowe. Pozostałym graczom wręczono szachy i pamiątkowe gadżety.

W trakcie trwania turnieju, jak i po jego zakończeniu, widać było na twarzach uczestników zadowolenie z powodu miłej, sympatycznej atmosfery. W sobotę humor dopisywał wszystkim niezależnie od zajętego miejsca, bo przecież nie ono było najważniejsze. Liczyła się przede wszystkim dobra zabawa i ciekawie spędzony czas. Zawodnicy potwierdzili słuszność celu, idei cyklicznego, Turnieju oraz wykazali potrzebę i zadeklarowali chęć uczestnictwa w kolejnych jego edycjach, który mam nadzieję za rok ponownie zagości w kalendarzu imprez kulturalno – sportowych wpisując się w niego na stale przez następne lata..

Sebastian Wewiór

## AKCJA STUDENTEK PEDAGOGIKI „TYLKO 10 ML...MOŻE KOMUŚ DAĆ SZANSE”

Przeszczep szpiku kostnego – co to właściwie jest? Takie to pytanie zadały sobie studentki V roku Pedagogiki na AJD. Podjęły się zorganizowania akcji, która miała odpowiedzieć właśnie na to pytanie oraz podnieść świadomość społeczną na temat dawstwa szpiku. Poprzez swoją akcję chciały pokazać innym, że nic nie tracąc mogą uratować komuś życie. Przeszczep nie boli, dajemy cząstkę siebie, komuś, kto tego bardzo potrzebuje. Co czwarta osoba w Polsce może zachorować na raka. Codziennie o chorobie dowiaduje się 300 osób, a z jej powodu umiera 220. Rak – guz – nowotwór. Każdy z nas boi się usłyszeć to z ust lekarza. Boimy się umierać, ale chyba także boimy się żyć, ponieważ niewiele z nas podejmuje działania, które mogą nas uchronić, chociażby w pewnym stopniu przed chorobą. Jednym z najbardziej podstępnych nowotworów jest białaczka. Zwykle zaczyna się błaho, człowieka dopada osłabienie, bladeść, nawracające ciężkie infekcje czy skłonność do krwawień i siniaczenia. Jednak to dopiero badanie krwi może wskazać przyczynę tych objawów. Często jedyną szansą na wyzdrowienie jest przeszczep szpiku kostnego – tkanki życia.

W listopadzie wśród studentów AJD przeprowadziliśmy sondaż dotyczący wiedzy na temat procedury oddawania szpiku kostnego. Okazało się, że wiedza młodych ludzi na ten temat jest znikoma.

Następnie nawiązałyśmy kontakt z Fundacją Urszuli Jaworskiej, która to na naszego maila odpowiedziała bardzo szybko i pozytywnie. Zostały nam przesłane materiały dotyczące profilaktyki nowotworowej, raka piersi i raka szyjki macicy, w formie prezentacji multimedialnej oraz apel Urszuli Jaworskiej, dane na temat białaczki i samego przeszczepu.

1 grudnia 2007r. w Internecie na Forum częstochowskim pojawiła się informacja mająca na celu znalezienie osób po przeszczepie szpiku bądź zarejestrowanych w banku dawców.

Złożyłyśmy również podanie do Rektora AJD w sprawie wyrażenia zgody na zorganizowanie akcji w dwóch budynkach naszej szkoły oraz na udostępnienie sali w celu wyświetlenia filmu. Podanie to zostało rozpatrzone pozytywnie.

Do naszej akcji włączyła się także osoba postronna, która pomogła nam stworzyć całą oprawę graficzną naszej akcji. Znalazłyśmy drukarnię, która zgodziła się wydrukować nam plakaty i ulotki. Podjęłyśmy również współpracę z ksero, które mieści się w budynku AJD na ul. Waszyngtona.

Nawiązałyśmy współpracę z osobą, która zobowiązała się zaprojektować koszulki i umieścić na nich nadruk oraz z osobą, której dane już znajdują się w banku szpiku. Osoba ta wyraziła chęć uczestniczenia w naszej akcji oraz udzielenia informacji wszystkim zainteresowanym tym tematem.

10 grudnia 2007 został nam przesłany pocztą film, który zaprezentowałyśmy podczas happeningu. Na terenie naszej uczelni, przy Politechnice Częstochowskiej oraz w obrębie wszystkich akademików rozwiesiłyśmy plakaty informujące o naszej akcji. Informacja o terminie tego happeningu pojawiła się również na forum częstochowskim.

W dniach 18-19 grudnia na Akademii im. Jana Długosza odbyła się akcja informacyjna na temat dawstwa szpiku kostnego. Jej celem było zapoznanie studentów z problematyką oddawania szpiku. Organizatorami akcji były studentki V roku Pedagogiki: Karolina Goniwiecha, Karolina Lubasińska, Justyna Pawińska – Wiora, Paulina Peryga oraz Marta Wójciak.

Pierwszego dnia akcja odbyła się na Wydziale Pedagogicznym. Rozdawane były ulotki informacyjne, deklaracje dawcy wraz z zaadresowanymi kopertami oraz zbierane były fundusze na badania potencjalnych dawców. Zaprezentowany



Organizatorki akcji z dr Beatą Pawlicą, fot. arch.

został także materiał filmowy o tej tematyce połączony z dyskusją o procedurach przeszczepu, przeciwwskazaniach u dawcy oraz statystyce chorobowej. Materiał ten został wyświetlony o godzinie 11:30 oraz o 15:00.

Drugi dzień akcji odbył się na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym, a program obejmował rozdawanie ulotek, rozmowy z zainteresowanymi oraz zbiórkę pieniędzy.

Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem, czego dowodem może być brak wolnych miejsc na prezentacji filmu, a także ilość rozdanych ulotek i deklaracji. Zebrane fundusze w kwocie 645,03 zł następnego dnia po zakończeniu akcji, zostały przekazane na konto bankowe Fundacji Urszuli Jaworskiej.

Goniwiecha Karolina, Lubasińska Karolina,  
Pawińska-Wiora Justyna, Peryga Paulina, Wójciak Marta

## APEL URSZULI JAWORSKIEJ



Codziennie o chorobie nowotworowej dowiaduje się ponad 300 Polaków z jej powodu codziennie umiera ponad 220 osób. Prawdopodobnie zachorowalność na nowotwory zwiększy się do ok. 160 tysięcy rocznie, biorąc statystycznie, problem ten dotknie, przy średnio 4 osobowej rodzinie, ponad 640 tys. Polaków rocznie, a nawet więcej. Sama doświadczyłam że moja choroba dotknęła nie tylko moją najbliższą rodzinę.

W Polsce wzrost zachorowań na nowotwory złośliwe jest najwyższy w Europie, z czego to wynika? Obserwując zachowania Polaków, uważam, że w większości jest to nasza wina.

Świadomość nasza, przy obecnym stanie służby zdrowia, powinna wzrosnąć. Nasze zachowania, wiedza jest na bardzo niskim poziomie, sami sobie zapracowaliśmy na taką pozycję. Nawet, jeśli służba zdrowia spełniać zaczęnie nasze oczekiwania, stan ten może się poprawić zaledwie o 10%, cała reszta zależy tylko i wyłącznie od nas samych.

Podczas spotkań z licealistami, studentami, żołnierzami, które dotyczyły edukacji na temat białaczek, dawstwa szpiku, szybko zorientowałam się, że wiedza młodych ludzi na temat profilaktyki czy prewencji nowotworowej, jest znikoma.

Zauważyłam również, że ilość kampanii na ten temat, nieznacznie przekłada się na zwiększenie tej świadomości. Faktem jest, że system organizacji zmasowanych akcji profilaktycznych pozostawia dużo do życzenia. A z drugiej strony, czy taki sposób jest jedynym sposobem na dbanie o siebie, aktywność nie jest dobrą metodą na zmianę tych statystyk. Nie powinniśmy sobie przypominać o badaniach tylko przy takiej okazji. Czy powinniśmy w dbaniu o swoje zdrowie czekać na każdorazowe, pospolite ruszenie?

Czy nie powinniśmy planować dbania o swoje zdrowie tak jak planujemy wiele innych spraw w swoim życiu? O wakacjach, świętach, myślimy na długo wcześniej. Obecny pęd za pracą, karierą, pieniędzmi nie zwalnia nas z tego obowiązku, jakim jest dbanie o siebie i najbliższych. Czy rozpoznanie choroby nowotworowej musi być tym wydarzeniem, które przewraca nasze życie do góry nogami i każe zatrzymać się? Warto w tym pędzie i pomyśleć o sobie. Wówczas pytania, które sobie zadajemy, dlaczego ja, czy to kara za grzechy, nie rozwiążą naszych problemów.

Te spotkania z młodzieżą, uświadomiły mi, że jest to wspaniała okazja do edukacji. Głównie do uświadamiania młodzieży, że spotkania dotyczące edukacji na temat profilaktyki nowotworowej to nie tylko ważna wiedza, ale i misja - misja, która może mieć ogromny wpływ na zmianę naszych zachowań. My dorośli mamy swoje przyzwyczajenia, które bardzo trudno zmienić. Co innego jeśli młodych ludzi nauczymy dbania o swoje zdrowie, swoje i swoich najbliższych.

Młodzież fantastycznie reaguje na taki przekaz, poczucie, że mogą pełnić taką misję w rodzinie, daje im ogromną motywację do zapoznania się z programem i nauczania zasad nie tylko prewencji, ale i profilaktyki nowotworowej. Spotkania te często zamieniają się w dyskusje i wymianę doświadczeń.

Marzeniem moim jest, aby w te spotkania włączyli się lekarze pierwszego kontaktu. Dzięki temu wspólnie możemy nauczyć się wzajemnie swoich oczekiwań. Wszyscy wiemy, że wiedza tej grupy środowiska medycznego ma ogromne znaczenie dla procesu rozpoznawania i dalszego leczenia nowotworu.. Najważniejsze jest to, abyśmy sami nauczyli się obserwowania własnego ciała, ono samo daje nam sygnały, pod warunkiem, że nauczymy się ich słuchać. „”

*Urszula Jaworska*

# KONFERENCJA GLOBAL LAUNCH NA AKADEMII IM. JANA DŁUGOSZA



W dniach 5 i 6 marca 2008 r., na Akademii im Jana Długosza odbył się finał konferencji Global Launch organizowanej przez AIESEC Polska Komitet Lokalny Częstochowa. Jej koordynatorem była studentka III roku pedagogiki tejże uczelni Grażyna Zjawiona.

AIESEC to międzynarodowa organizacja studencka, która umożliwia młodym ludziom odkrycie własnego potencjału i rozwój wokół interesujących ich zagadnień, po to, by w przyszłości mogli wywierać wpływ na otoczenie. AIESEC promuje pozytywny model przywództwa oparty na wrażliwości kulturowej, zdolności aktywnego uczenia się, przedsiębiorczości i odpowiedzialności społecznej.

Konferencja była poświęcona tematyce przedsiębiorczości. Sesje prowadzone były w formie warsztatu umiejętności w grupach, aby każda z przybyłych osób mogła samodzielnie sprawdzić swoje wiedzę w praktyce.

W pierwszym dniu odbyły się cztery szkolenia. Przeprowadzili je przedstawiciele Szkoły Języków Obcych GLOTTA, CIZ oraz MCIZ.

Pan Rafał Głębocki ze Szkoły GLOTTA prowadził warsztaty mające na celu przekonanie studentów do zdawania egzaminu TOEIC. Przypomniwał, jak ważna jest znajomość języków obcych na rynku pracy i że warto zainwestować w umiejętności związane z nauką języka obcego.

Kolejnym etapem konferencji były warsztaty prowadzone przez przedstawicieli Centrum Informacji Zawodowej „Typy życiowe a predyspozycje zawodowe” oraz drugie „Kreatywność – czyli jak być twórczym w pracy”, które cieszyły się dużym zainteresowaniem. Studenci podczas tych zajęć dowiedzieli się, jakie są ich typy osobowości, w jakich warunkach ich efektywność wzrasta, jakie stanowiska pracy są najbardziej odpowiednie dla nich. Podczas trzeciego warsztatu uczestnicy zostali zachęcani do gimnastykowania swojego umysłu poprzez uczestniczenie w wielu aktywnościach sprawdzających ich pomysłowość i elastyczność. Organizatorzy przygotowali wiele zagadek i rebusów, które zmuszały do kreatywności przysparzając jednocześnie uśmiechu na twarzy.

Ostatnim szkoleniem w środę było „Moje miejsce na rynku pracy” przeprowadzone przez pana Zbigniewa Garskiego z Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej. Studenci zostali zapoznani z interaktywnym programem, który w atrakcyjny sposób przedstawiał wybór dróg zawodowych poszczególnych postaci. Ciekawe i przydatne dla wielu słuchaczy była również przedstawiona rozmowa kwalifikacyjna na prezentacji. Studenci mogli zwrócić uwagę na najczęściej popełniane błędy podczas pierwszych rozmów kwalifikacyjnych oraz na mocne strony takich spotkań.

Drugi dzień szkoleń był równie owocny.

Pierwsze zajęcia warsztatowe czyli „Umiejętności interpersonalne – sukces w życiu prywatnym i zawodowym” poprowadziły Aneta Słowińska i Izabela Sierpińska z CIZ. Mogliśmy się wówczas dowiedzieć się, jakie cechy są pożądane na rynku pracy, na które zwraca uwagę pracodawca. Rozmawialiśmy na temat naszej przyszłości zawodowej, jakie zawody będą najbardziej poszukiwane. Zdobyliśmy wiedzę na temat skutecznych metod szukania pracy a także dowiedzieliśmy się wiele o sobie. Jacy jesteśmy



*II-gi Dzień Konferencji. Szkolenie dotyczące umiejętności interpersonalnych, fot.: arch.*

i w jakich warunkach moglibyśmy się najlepiej sprawdzić. Kolejnym punktem było „Komunikacja na rynku pracy” (MCIZ). Było to ostatnie ze szkoleń prowadzonych w wersji warsztatowej. Poznaliśmy efektywne metody szukania pracy i tego co może oczekiwać od nas przyszły pracodawca.

Kolejne dwa, czyli „Sposoby finansowania działalności gospodarczej w ramach funduszy unijnych” przedstawione przez p. Jarosława Ferenca z Urzędu Miasta oraz „Jak pomnażać swoje pieniądze dzięki kontu w banku?” , które prowadził przedstawiciel Lukasa Banku były w formie wykładowej.

Pozyskaliśmy wiedzę, jak skuteczniej wykorzystać zasoby jakie daje nam Unia Europejska. Uzyskaliśmy konkretne dane gdzie i jak wypełniać wnioski o dofinansowania, jakie działalności mogą być dofinansowywane i na jaką kwotę. Ostatni wykład przybliżył nam tematykę zarządzania własnym finansami w taki sposób aby móc pomnożyć pieniądze na koncie w banku.

Wszystkie szkolenia, które odbyły się w ciągu dwóch dni były nastawione na aktywność studentów, jak również na interakcje z nimi. Najaktywniejsi zdobyli nagrody. Konferencja cieszyła się bardzo dużą popularnością. Wzięło w niej udział ok. 225 studentów Częstochowskich Uczelni Wyższych, ze studentami Akademii Jana Długosza na czele.

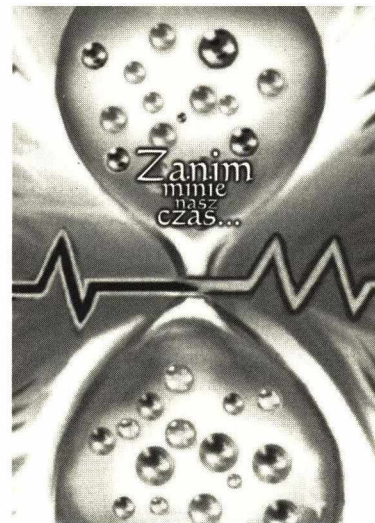
Koordinator projektu - Grażyna Zjawiona z całym swoim teamem bardzo serdecznie dziękuje Władzę Uczelni za możliwość zrealizowania konferencji na terenie Akademii im Jana Długosza, jak również wszystkim studentom, którzy byli obecni podczas finału konferencji oraz za aktywny udział i życzliwe przyjęcie!

Dziękujemy, bez Was nie udało by się!  
*AIESEC Polska Komitet Lokalny Częstochowa*

## ZANIM MINIE NASZ CZAS....

Dwa lata temu studentki II wówczas roku Pedagogiki Społecznej i Terapii Pedagogicznej przedstawiły mgr Katarzynie Kowal swoją ideę, która dotyczyła zorganizowania na naszej uczelni akcji uświadamiającej w problematyce transplantacji. Pomysł zrodził się pod wpływem zajęć prowadzonych przez mgr Katarzynę Kowal oraz zapału, z jakim oddała się swojej pracy naukowej, poświęconej właśnie zagadnieniu przeszczepiania narządów. Dzięki jej nieocenionym wskazówkom oraz ogromnemu zaangażowaniu nasz pomysł doczekał się realizacji. Dnia 24 maja 2006 roku w murach Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie odbył się finał Akcji Uświadamiającej „Dar z Serca”, który wybiegł poza oczekiwania studentek i przez niektórych został nazwany już wtedy konferencją. W progach uczelni powitano znakomitych gości, zarówno naukowców, jak i osoby, które doświadczyły transplantacji osobiście lub też za sprawą najbliższych.

W pierwszej części spotkania wystąpili eksperci reprezentujący różne dziedziny, którzy przedstawili szerokie spojrzenie na problematykę transplantacji. Lekarz medycyny Jan Żelechowski, ordynator Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Częstochowie wyjaśnił kryteria diagnostyczne śmierci pnia mózgu jako momentu śmierci człowieka. Omówił również niektóre problemy etyki lekarskiej, towarzyszące nieodłącznie praktyce lekarza w kontakcie z rodzinami osób zmarłych, będących potencjalnymi dawcami narządów do przeszczepów. Stanowisko Kościoła katolickiego wobec transplantacji przybliżył ksiądz dr Paweł Sobuś z Instytutu Teologicznego Wyższego Seminarium Duchownego w Częstochowie, powołując się przy tym na nauczanie Jana Pawła II. prof. dr hab. Marek S. Szczepański zaprezentował oraz opatrzył socjologicznym komentarzem wyniki badań dotyczące społecznego odbioru zabiegów transplantacyjnych, ukazując przy tym najważniejsze bariery i opory związane z tą metodą leczenia. Mgr Katarzyna Kowal zwróciła uwagę słuchaczy na społeczno-kulturowe uwarunkowania dawstwa żywego, podkreślając przy tym, że przeszczepy narządów pochodzących od dawców żywych rodzą zasadniczo inne problemy aniżeli przeszczepy narządów od dawców zmarłych. Dr Helena Zakliczyńska, jako ówczesny Koordynator Regionalny POLTRANSPLANT-u przy Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu zobrazowała słuchaczom profil działania Centrum Organizacyjno-Koordynacyjnego ds. Transplantacji, przedstawiła jego cele oraz zadania, a także nakreśliła



*Logo konferencji*

funkcjonowanie Centralnego Rejestru Sprzeciwów.

Finał Akcji „Dar z Serca” poprzedzony był wieloma przygotowaniem i staraniami. Pod czujnym okiem mgr Katarzyny Kowal przeprowadziłyśmy badania ankietowe, których celem było zbadanie poziomu świadomości studentów Akademii im. Jana Długosza w temacie transplantacji narządów. Wyniki tego badania pokazały, że społeczność akademicka naszej uczelni, choć żywo zainteresowana tematyką przeszczepiania narządów, dysponuje niskim poziomem wiedzy na ten temat.

Drugą część Akcji stanowiło spotkanie z osobami, które swoim życiem i postawami dały świadectwo poświęcenia oraz sensu transplantacji. Właśnie ta część zarówno przez organizatorów, jak i brać studencką uznana została za najbardziej wzruszającą. Zaproszeni biorcy przeszczepów dzielili się z nami bardzo osobistymi odczuciami towarzyszącymi ich życiu przed i po transplantacji. Dawcy i rodziny dawców opowiadali o emocjach, które przeżywali w chwili podejmowania decyzji o oddaniu własnego narządu czy też oddaniu narządów ich bliskich. Na zakończenie finału Akcji „Dar z Serca” pokazano krótki film zatytułowany „Dwadzieścia pięć sekund” nakreślający sylwetki osób, które oczekiwały w tamtym czasie na przeszczepienie narządu.

Dzień 24.05.2006 roku stał się dniem przełomowym w historii naszej uczelni, ponieważ sukces, jakim okazało się podjęcie tematu transplantacji w dyskursie akademickim, zasiał ziarno wiedzy i rozbudził chęć kontynuowania zapoczątkowanej idei. Po niespełna dwóch latach powzięliśmy inicjatywę zorganizowania konferencji nt.: „Społeczno - obyczajowe, etyczne i psychologiczne aspekty transplantacji”, która po pierwsze stanowi kontynuację Akcji „Dar z Serca”, a po drugie jest reakcją na zaskakujące wydarzenia, które położyły się cieniem na obrazie polskiej transplantologii i za sprawą kilku rzuconych oskarżeń doprowadziły do zapaści w praktyce transplantacyjnej. Najpierw postawiono zarzut zabójstwa pacjenta jednemu z bardziej znanych kardiochirurgów, potem o zastosowanie niesprawdzonej terapii, która doprowadziła do śmierci pacjenta posądzono jednego z najwybitniejszych polskich transplantologów. Obie historie, głośno komentowane przez media, doprowadziły do tego, że już w marcu 2007 roku liczba przeszczepów zmalała w Polsce o 60%, a w niektórych szpitalach sięga ona zera. Wywołało to panikę, strach i rezygnację pacjentów, którzy mieli być poddani zabiegowi transplantacji, a dla których przeszczep narządu miał być jedyną szansą na uratowanie ich życia.

Studenci AJD zaniepokojeni tymi kontrowersyjnymi wydarzeniami w polskiej transplantologii oraz zainspirowani naukowym dorobkiem dr K. Kowal, która w listopadzie ubiegłego roku z wyróżnieniem obroniła w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Śląskiego pracę doktorską poświęconą ukazaniu społecznego kontekstu transplantacji rodzinnych, poprosili ją o objęcie patronatu nad przygotowaniem konferencji. Organizatorzy aspirują do tego, aby konferencja była stałym elementem życia uczelni powtarzającym cyklicznie.

Zasadniczym celem konferencji było dla nas propagowanie idei transplantacji poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości na tematy z nią związane. Obok sesji referatowej, w której przewidziane były wystąpienia ekspertów różnych dyscyplin (medycyny, etyki, psychologii, socjologii i pedagogiki), zorganizowana również została sesja poświęcona działalności stowarzyszeń i fundacji popularyzujących dawstwo narządów. W odrębnej – trzeciej sesji zaprezentowane były relacje biorców i dawców tkanek i narządów, którzy jako żywe świadectwa wydają się być najbardziej przekonującymi podmiotami we wszelkich działaniach mających na celu przełamywanie barier i oporów społecznych związanych z zabiegami transplantacyjnymi. W trakcie obrad zostały również zaprezentowane wyniki socjologicznych badań ankietowych przeprowadzonych wśród studentów naszej uczelni, dotyczące ich poglądów i postaw wobec transplantacji jako metody ratowania życia i leczenia.



*Zaproszenie gości, fot, arch.*

*Magdalena Rak, Olga Perak,  
Monika Kaczmarzyk*

# PIERWSZE KOTY ZA PŁOTY

14 grudnia budynek AJD przy al. Armii Krajowej 13/15 zapelniał się niecodziennymi gośćmi. W dwóch grupach przybyło tutaj ponad 500 dzieciaków z klas I-III z częstochowskich „podstawówek”. Ten „najazd” dzieci, zawdzięcza uczelnia Studenckiemu Kołu Teatralnemu „naJana”, wystawiającemu z okazji św. Mikołaja sztukę pt. „Kot w Butach”.

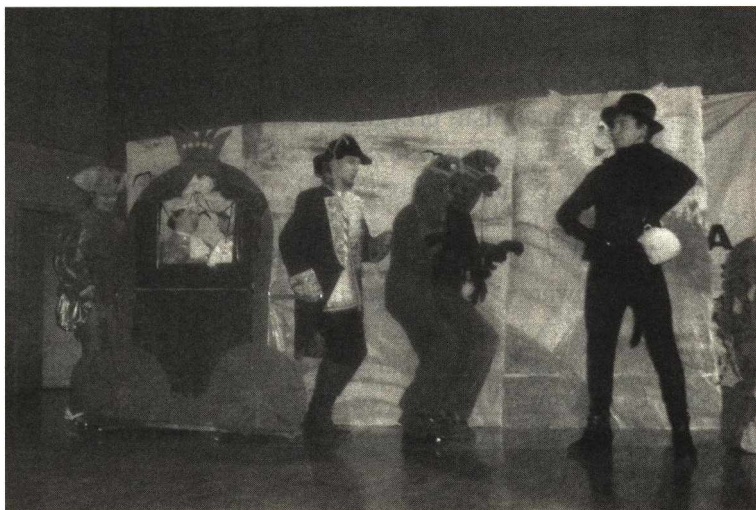
Pomysł wystawienia bajki padł już na pierwszym spotkaniu Koła. Jeden z jego założycieli Jakub Jura (drugi rok filologii polskiej) na samym wstępie zaznaczył, że chce jako pierwszy spektakl wystawić sztukę dla dzieci. Na trzecim spotkaniu wybrany został tekst i podzielone role. Konkurowały ze sobą „Kopciuszek”, „Król Ból” i „Kot w butach”. Wygrał ten ostatni, w opracowaniu Jana Brzechwy. Uznanie w oczach studentów zyskał ze względu na znany tytuł i mniej znaną fabułę. Od wyboru celu, do premiery minęło zaledwie półtora miesiąca. Początkowo próby odbywały się, co tydzień, około trzech godzin w każdy piątek. Trochę ćwiczeń aktorskich oraz przymiarki do scenariusza. Najpierw w Domu Studenckim „Skrzat”,



a potem na scenie w IV LO im. H. Sienkiewicza. W ostatnich dwóch tygodniach tempo pracy wzrosło i spotkania były niemal codzienne. Tydzień przed premierą – to dla aktorów i personelu pomocniczego nieprzespane noce, próby trwające po cztery do pięciu godzin, czasem dłużej... Wszystko to poświęcone na malowanie scenografii, nagrywanie i montowanie muzyki czy szycie kostiumów. Ostatniej nocy od 20:00 ustawianie dekoracji i ławek na auli, próba do 0:30, a rano od 8:00 próba generalna i charakteryzacja. Gdyby dziś ktoś zapytał kogokolwiek z nas, czy opłacało się poświęcić tyle czasu, energii, przygotowań, pieniędzy włożonych w materiały po to, żeby wystawić trwającą niecałe pół godziny bajkę, to bez chwili wahania każdy z nas powiedziałby – oczywiście!

Nie ma większej nagrody dla aktora niż zadowolenie widzów. Świadomość, że sztuka się podobała to jest to, co sprawia, że chce się grać. Zwłaszcza, jeśli odbiorcą jest dziecko, czyli widz wdzięczny, ale niezwykle wrażliwy i wymagający. Już na początku przedstawienia okazało się, że dzieciaki reagują bardzo spontanicznie, że sztuka się podoba. Kot i Janek przechadzali się między rzędami idąc w stronę sceny z końca sali budząc ich żywe komentarze i śmiech. Piosenkę towarzyszącą wjeżdżaniu na scenę karocy z królem dzieci śpiewały razem z aktorami. – Najpiękniejszy był moment – mówi nam jedna z aktorek, – kiedy dostaliśmy sms-a od studentki obecnej na spektaklu: „Właśnie słyszałam przy szatni jak jedna dziewczynka mówi do drugiej – to była najfajniejsza bajka, jaką widziałam”. O mało nie popłakaliśmy się ze szczęścia.

Ale teatr to nie tylko aktorzy. Nic by się nie udało bez pracy naszych scenografów – Anny Bitman i Klaudii Podgórnej. To one zaprojektowały i wykonały całe tło, dom, rzekę, most, karetę, w której król z orszakiem wjeżdżał na scenę i plakaty oraz zaproszenia rozsyłane do szkół. Marcie Krzykawskiej zawdzięczamy część strojów (część wypożyczona



została z częstochowskiego Teatru im. A. Mickiewicza). Justyna Put zadbała o charakteryzację. Bez nich mimo najszczerzych chęci nie udałoby się nic osiągnąć.

To wielkie bogactwo różnorodności talentów owocuje nowymi pomysłami i planami na przyszłość. – Od stycznia ruszamy z nowym materiałem, tym razem dla widowni nieco starszej. Planujemy wystawić „coś” na Juwenalia i na zakończenie roku akademickiego. Chcemy też zmierzyć się z jakąś klasyką. Aktualnie dopiero zastanawiamy się nad repertuarem na najbliższy semestr. W planach mamy jeszcze kilka spektakli „Kota w Butach”. Jedna ze szkół obecnych na premierze zaproponowała nam występ u siebie w lutym, prawdopodobnie zagramy też w styczniu – mówi dyrektor administracyjny Iwona Jurczyk.

Studenckie Koło Teatralne „naJana” uzyskało status Koła Naukowego uczelni, którego opiekunem jest dr Beata Łukarska. Swoją naukową działalność prezentować będzie na corocznej konferencji „Język, Teatr, Literatura” organizowanej przez Wydział Filologiczno-Historyczny AJD. Mimo krótkiego stażu ma dobrze rozwiniętą strukturę administracyjną. Podczas głosowania na jednym ze spotkań wyłoniony został zarząd, przydzielone funkcje. – Jeśli chcemy być poważnie traktowani, musimy podchodzić do tego przedsięwzięcia odpowiedzialnie – mówi jedna z aktorek – W żaden sposób nie zmienia to faktu, że świetnie się przy tym bawimy.

*Marta Wojtasik,  
fot.: z arch. grupy.*

## „WAMPIRIADA” NA WYDZIALE PEDAGOGICZNYM

22 listopada 2007 roku na Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie odbyła się akcja krwiodawstwa. Koordynatorzy akcji to Studenckie Naukowe Koło Terapeutów oraz Polski Czerwony Krzyż w Częstochowie. Przedsięwzięcie ma na celu popularyzowanie honorowego krwiodawstwa wśród studentów naszej uczelni. Podobne akcje odbywały się cyklicznie od 2005 roku przynajmniej raz w semestrze. Dzięki temu udało nam się zebrać już ponad 100 litrów krwi.

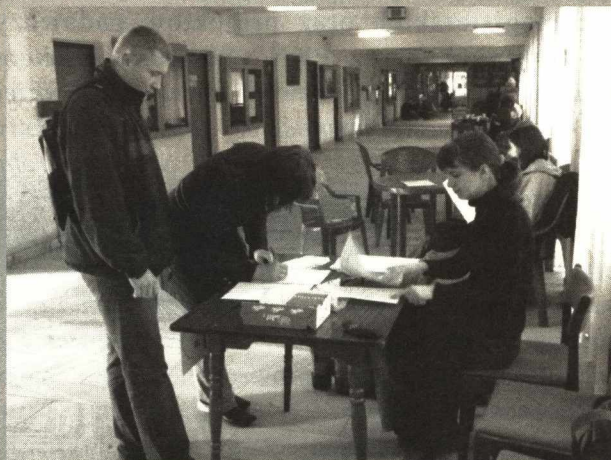
W związku z akcją na parking przed budynkiem AJD na ul. Waszyngtona 4/8 (przed wejściem głównym) w godzinach od 9.00-14.00 został ustawiony ambulans z Katowic – stacja poboru krwi.

Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem nie tylko wśród studentów naszej uczelni, krew chętnie oddawali również przypadkowi mieszkańcy miasta Częstochowy, co motywuje do kontynuowania tej inicjatywy w przyszłości.

W akcji wzięło udział 75 osób (w tym znalazło się 47 kobiet i 18 mężczyzn), jedynie 56 osób mogło oddać krew, dzięki czemu udało nam się uzyskać wynik: 25,25 litrów krwi, która trafi do służby zdrowia dla wszystkich potrzebujących.

**Dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do naszego sukcesu!**

*Sabina Hutna*



*Studenci AJD podczas zapisu..., fot.: z arch. SNKT*



*... i oddawania krwi, fot.: z arch. SNKT*

## SEMINARIUM METODOLOGICZNE W ZAKOPANEM

W dniach 7-9 marca 2008 roku członkowie *Psychologicznego Koła Naukowego*, dzięki merytorycznemu i finansowemu wsparciu władz naszej Uczelni w osobach Prorektora ds. Nauczania i Wychowania w AJD dr Jerzego Mizgalskiego oraz Dziekana Wydziału Nauk Społecznych Prof. dr hab. Romualda Derbisa, spotkali się na seminarium metodologicznym w Zakopanem. Skorzystaliśmy z gościnności Sióstr Urszulanek SJK w ich pięknie położonym Domu na Jaszczurówce u stóp Nosala.

W seminarium, pod opieką naukową dr Izabeli Gomółka-Walaszek z Zakładu Psychologii AJD, udział wzięli: Ćwiląg Anna IVr Pedagogika Społeczna i Terapia Pedagogiczna AJD oraz Iir Psychologii Uniwersytet Opolski, Latusek Katarzyna, Łuczyńska Joanna, Poraj Justyna, Staniec Magdalena i Wnuk Ewa z IV roku Pedagogiki Społecznej i Terapii Pedagogicznej AJD, Miedzińska-Krygier Dominika z V roku Pedagogiki Społecznej i Terapii Pedagogicznej AJD, Świerczyński Krzysztof z II roku Pedagogiki Społecznej i Terapii Pedagogicznej AJD, Sobczak Katarzyna i Sierota Magdalena z II roku Pedagogiki Opiekuńczo-Resocjalizacyjnej AJD, Walaszek Aleksandra z IV roku Psychologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu

W warsztatach w zakresie metod i metodologii badań psychologicznych i pedagogicznych, w ramach własnych prac magisterskich oraz projektów badawczych realizowanych przez PKN (*Skuteczność metody Denisona w stymulacji rozwoju poznawczego dziecka 5-6 letniego, Asertywność w fazie dzieciństwa, Emocjonalność uczniów klas I-III SP, a ich relacje emocjonalne z rodzicami/matkami, Terapia deficytów/zaburzeń rozwojowych kompetencji komunikacyjnych dziecka 5 letniego, Relacje emocjonalne z rodzicami/matkami wychowanek domów dziecka, Różnice emocjonalności bliźniąt w parach, Zaburzenia depresyjne młodzieży, Wybrane czynniki różnicujące występowanie zaburzeń depresyjnych, Rola płci i ustosunkowań rodzinnych.*), aktywnie pracowali wszyscy uczestnicy seminarium analizując na forum grupy prowadzone przez siebie badania.

Nieocenioną pomoc techniczną świadczył nam Cezary Łuczyński (mąż Joanny) a maleńki Karolek Łuczyński towarzyszący swojej mamie Joannie był dzielną maskotką wszystkich.

Piękna, wiosenna pogoda przez cały czas pobytu, pozwoliła na niezapomniane wycieczki malowniczym szlakiem przez Polanę Olczycką do Kuźnic, spacer na Krupówkach i Gubałówce, wjazd wyciągiem i piesze zejście szlakiem z Nosala do Kuźnic a także wjazd nową kolejką linową na Kasprowy Wierch.

Serdecznie dziękujemy Organizatorom i Sponsorom za możliwość nowych, ważnych dla nas doświadczeń dydaktycznych, badawczych, naukowych a także niezapomniane spotkanie koleżeńskie.

Magdalena Sierota  
Zastępca Przewodniczącej PKN  
fot.: z arch PKN



# RED BULL 2008

W dniach 22- 23 stycznia 2008 (wtorek- środa) w godzinach 10.00 – 14.00 odbył się na parterze w budynku przy ulicy Waszyngtona 4/8 zorganizowany przez Samorząd Studencki Uczelni poczęstunek znanego i lubianego energetycznego napoju. Akcję tę zorganizowano dzięki pomocy, wsparciu przychylności i życzliwości władz Uczelni oraz firmy Red Bull.

Każdy student w wyżej wymienionym miejscu i terminie mógł relaksować się oraz dodać sobie energii w jakże ciężkim i stresującym przed sesyjnym okresie. Termin ten został ustalony celowo tak, aby z założenia pomóc studentom w stresie przed sesyjnym. Cel akcji został osiągnięty i spełnił pokładane nadzieje i oczekiwania. Warto podkreślić fakt, że Akademia im. Jana Długosza stała się jedyną uczelnią na terenie miasta, gdzie odbyła się ta szczytna i godna uwagi akcja. W ten sposób dołączyliśmy do grona wszystkich większych uczelni w Polsce, których przeprowadzono promocję, co podnosi i wpływa na prestiż, rangę i pozycję naszej Alma Mater.

Spotkała się ona z dużym odzewem ze strony braci studenckiej, którzy chętnie uczestniczyli w tej formie relaksu. W czasie trwania akcji miejsce to było często odwiedzane i cieszyło się ogromnym powodzeniem i uznaniem wśród społeczności akademickiej.

W trakcie trwania poczęstunku, jak i po jego zakończeniu, widać było na twarzach uczestników zadowolenie z powodu miłej, sympatycznej atmosfery. W tych dniach humor dopisywał wszystkim niezależnie od innych kłopotów, problemów, bo przecież nie one były najważniejsze. Liczyła się przede wszystkim dobra zabawa i ciekawie spędzony czas. Studenci biorący udział w akcji potwierdzili słuszność celu, idei oraz wykazali potrzebę i zadeklarowali chęć uczestnictwa w podobnych promocjach albo też w kolejnych jej edycjach, które mam nadzieję ponownie zagospodzą w murach Akademii na stale przez następne lata umilając trudy studiowania, nauki, dążenia wytrwale w zdobywaniu i poszerzaniu wiedzy, horyzontów myślowych i zainteresowań.

*Sebastian Wewiór*



*Fot.: arch.*

# TEATR OPOWIADA O ŻYCIU

Aula Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie wypełniła się do ostatniego miejsca. Każdy chciał zobaczyć widowisko zatytułowane „Węzły życia”, które przygotowała grupa kobiet osadzonych w więzieniu w Lublińcu.

- Podczas zajęć ze studentami wpadliśmy wspólnie na pomysł zorganizowania widowiska, którego bohaterkami byłyby pensjonariuszki zakładu karnego – tłumaczy dr Irena Matow, pracownik AJD. – Opinie o więźniach są różne. My chcieliśmy pokazać zgromadzonym na sali widzom, że więźniowie to tacy sami ludzie, jak inni nie doświadczeni przez pobyt w więzieniu.

Blisko godzinne widowisko zatytułowane „Węzły życia” opowiada o losach człowieka doświadczonego przez życie. Autorkami często autentycznych zdarzeń, są same występujące na scenie kobiety-więźniarki. Odbywają wyroki za błędy, jakie poczyniły w przeszłości. Poprzez sztukę, która ma być dla nich sposobem na resocjalizację, starają się mówić o życiu: opowiadają swe losy, tłumaczą w jaki sposób unikać sytuacji, które mogą spowodować konflikt z prawem. Przejmujące widowisko, to również próba udowodnienia, że ludzie pozbawieni wolności bardzo jej pragną. Prawdopodobnie po wyjściu z zakładu będą starali się żyć inaczej, starając się o odbudowanie zaufania do samych siebie oraz pragnąc akceptacji ze strony innych. Po spektaklu ze strony widzów padły ważne słowa „Patrząc na siebie bądźmy wrażliwi, patrzmy na siebie uważnie, bo może zdarzyć się wszystko...”



Scena z przedstawienia, fot.: M. Makowski



Studenci Naukowego Koła Resocjalizacji - organizatorzy akcji, fot.: M. Makowski

Same kobiety występujące na scenie (blisko 20 osób) mówią o tym co robią w sposób prosty i czytelny - Terapia teatrem pomaga. Dzięki temu jesteśmy silniejsze. Pomaga nam już teraz, ale duże oczekiwania mamy po wyjściu na wolność. Mamy nadzieję, że to co robimy teraz da swoje efekty za murami więzienia...

Widowisko obejrzało ponad 500 widzów: głównie studentów i pracowników AJD. Szczególne podziękowania i brawa należą się organizatorom przedsięwzięcia Studentom z Naukowego Koła Resocjalizacji.

Marek Makowski

# WIZYTA ZYGMUNTA ROLATA

Zaprzyjaźniony z Uczelnią Zygmunt Rolat - częstochowski Żyd, który przeżył II Wojnę Światową w getcie i obozie pracy spotkał się 28 marca ze słuchaczami Uniwersytetu III Wieku AJD. Przedstawił w trakcie wykład nt. potrzeby utworzenia Muzeum Żydów Polskich. Warto przypomnieć, że delegacja AJD uczestniczyła w akcie mającym zapoczątkować budowę Muzeum. Placówka ma powstać w Warszawie i ma gromadzić informacje, o dorobku Żydów polskich, także częstochowskich.

Oto fragment wystąpienia jakie Zygmunt Rolat wygłosił w USA i przed częstochowskim audytorium.

**Zygmunt Rolat,  
Przewodniczący Amerykańskiego Komitetu  
Budowy Muzeum Historii Żydów Polskich  
przed Komisją ds. Bezpieczeństwa  
i Współpracy w Europie**

**Temat wystąpienia: Budowa Muzeum Historii  
Żydów Polskich  
Waszyngton, 13 marca 2008**

W moim krótkim wystąpieniu wyjaśnię, dlaczego jestem głęboko przekonany, że nadszedł teraz odpowiedni czas na zbudowanie Muzeum Historii Żydów Polskich i dlaczego uważam, że powinno ono stanąć w Warszawie.

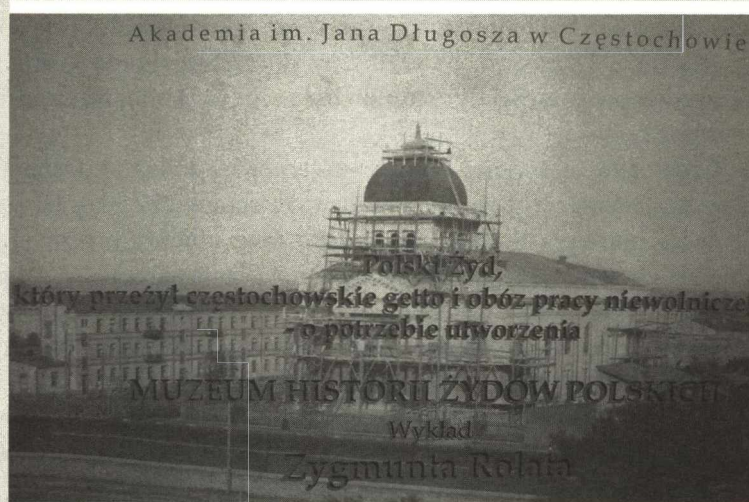
Czyż może być lepszy portal, przez który wchodzić będzie każdy, pragnący zagłębić się w historię polskich Żydów i ją poznać - zobaczyć jak polscy Żydzi żyli, mieszkali, modlili się i pracowali przez setki lat? Nawet holokaust i jego straszliwe skutki nie mogą wymazać i zatrzeć tysiącletnich dokonań polskich Żydów i ich potomków!

Nie zgadzam się z samą filozofią „Marszu Żywych”, który corocznie sprowadza dziesiątki tysięcy izraelskiej i żydowskiej młodzieży z całego świata do Polski. Na szczęście idea ta ulega ewolucji, jednakże zbyt powolnej. Już sama nazwa jest niewłaściwa, gdyż jest to głównie podróż po trójkacie śmierci - Auschwitz, Treblinka i Majdanek. Tak, ogromnie ważna jest wiedza o okrucieństwach popełnionych na terenie Polski przez nazistów, ale czyż poznanie tysiącletniej historii żydowskich dokonań w Polsce nie jest jeszcze ważniejsze? Czyż miejsca narodzin i działalności wybitnych polskich Żydów i ich fascynująca historia nie są bardziej interesujące niż niemieckie obozy śmierci? Zwłaszcza dla młodzieży!

Lata temu, jeszcze przed barmytcwą mojego syna i batmyciami moich córek zabrałem dzieci w podróż po Polsce, by pokazać im kraj praojców. To była, jak teraz to widzę, moja własna wersja Marszu Żywych. O ilez głębsze byłyby doświadczenia moich dzieci, gdybyśmy mogli rozpocząć naszą wyprawę do krainy przodków od zwiedzenia naszego projektowanego Muzeum?! Jak solidnie i dogłębnie te kilka godzin spędzonych w Muzeum przygotowałyby ich na przeżycia następnych kilku dni?! Trasa naszej podróży obejmowała również moją rodzinną Częstochowę, będącą doskonałą syntezą polskich miast i miasteczek.

Chciałem pokazać moim dzieciom miejsce, gdzie na rogu ul. Nadrzeczej i Mirowskiej stała piękna Stara Synagoga, wysadzona przez Niemców w powietrze w 1943 roku po likwidacji częstochowskiego getta. Posługę sprawował tam nasz mądry Nadrabia Nachum Asz. Chciałem także wskazać to miejsce w historycznej I Alei gdzie, zgodnie z tradycją, nasz Nadrabin z Torą na ręku, uroczyście witał Prezydenta Rzeczypospolitej, gdy ten odwiedzał Częstochowę. Stara Synagoga służyła ze swoich wspaniałych fresków na ścianach i sklepieniu autorstwa wybitnego malarza prof. Pereca Wilenberga, który malował je przez trzy lata na sposób Michała Anioła.

W tejże Starej Synagodze, jak narodowa relikwia, przechowywany była przez ponad stulecie pięknie haftowany sztandar bojowy Wojska Polskiego z białym orłem na czerwonym tle. Został on pozostawiony na przechowanie w synagodze przez polskie oddziały pod dowództwem księcia Józefa Poniatowskiego, towarzyszące wycofującej się spod Moskwy



armii Napoleona. Przez ponad wiek sztandar Wojska Polskiego osłaniał i chronił żydowską Świętą Torę w starej częstochowskiej synagodze. Czyż można znaleźć lepszą symbolikę więzi Żydów z Polską?

Urodziłem się w Częstochowie i czule wspominam moje szczęśliwe dzieciństwo, które tam przeżyłem. Mój dziadek, zawsze nauczyciel, prowadził niewielką szkołę na częstochowskim Starym Rynku, pierwszą - w której wszystkie przedmioty nauczane były po polsku. Dziadek, zawsze nauczyciel, nauczył mnie liczyć do stu po rosyjsku (po polsku nauczyłem się sam). Podarował mi „Koło Świata”, dwie połączone ze sobą kartonowe tarcze, które pozwalały odczytać nazwy stalic i inne ciekawe informacje o wszystkich państwach kuli ziemskiej. Byłem chyba jedynym pięcioletnim chłopcem w Częstochowie, który wiedział, że Bangkok jest stolicą Syjamu, a Syjam - królestwem.

Moi rodzice i mój jedyny brat Jerzyk zginęli podczas wojny. Mój ojciec i Jerzyk polegli w walce z nazistami. Jerzyk miał 18-cie lat i był najmłodszy w partyzanckim oddziale. Tata został zabity podczas powstania w Treblince.

Razem z Jerzykiem chodziliśmy do Hebrajskiego Gimnazjum, najbardziej prestiżowej żydowskiej szkoły w Częstochowie, której dyrektorem był niegdyś Daniel Neufeld, autor pierwszego tłumaczenia modlitewnika Sidur na język polski.

Częstochowa, słynąca obrazem Czarnej Madonny na Jasnej Górze, jest najbardziej katolickim miastem w Polsce. Przed wojną trzecią część jej mieszkańców stanowili Żydzi. Jakże ważna i produktywna była to część! Żydzi zbudowali nie tylko pierwszą tkalnię, papiernię i inne obiekty przemysłowe miasta, także pierwsza sala koncertowa i teatr w Częstochowie były dziełem żydowskich filantropów.

Byłem Polakiem wyznania mojżeszowego, jak miliony innych. Podczas religijnych świąt chodziliśmy do okazałej Nowej Synagogi na ul. Wilsona i bardzo uroczysto obchodziliśmy Święto Konstytucji 3 Maja i inne święta państwowe. Gdy zmarł nasz ukochany Marszałek Józef Piłsudski, Żydzi częstochowianie pograżyli się w głębokim smutku i żałobie.

My, którzy przeżyliśmy wojnę w częstochowskim getcie i w ukryciu, a potem w obozie pracy niewolniczej Hasag Pelcery, gdzie razem z trzydziestką innych żydowskich dzieci doczekałem końca wojny, nosimy w sobie wstrząsające wspomnienia. Ale to temat na inną opowieść.

Miałem szczęście, że po wojnie wyemigrowałem do USA, gdzie przekonałem się, jak miliony przede mną i po mnie, czym doprawdy jest Ameryka! Młody sierota bez grosza przy duszy, ale nie bojący się trudu i pracy, jest w stanie zdobyć znakomite wykształcenie, materialne zabezpieczenie oraz solidną pozycję w społeczeństwie dla siebie i swojej rodziny. To jest możliwe tylko w Ameryce!

Historia polskich Żydów jest prawie tak stara jak historia Polski. Dowiadujemy się o Polsce ze wczesno-średniowiecznych żydowskich kronik. Najwcześniejsza wzmianka o Polsce znajduje się na pierwszych monetach bitych w mennicach polskich władców przez żydowskich specjalistów. Bardziej obszerne są późniejsze opisy pochodzące ze wspaniałego okresu Złotego Wieku Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Gdy Hiszpania i Portugalia wypędzały swoich Żydów, gdy liczne restrykcje i ograniczenia narzucone na ludność żydowską były rzeczą powszechną w innych krajach Europy, polscy królowie zapraszali Żydów do siebie i nadawali im przywileje oraz specjalne prawa.

Przez setki lat w Polsce żyło więcej Żydów niż w jakimkolwiek innym kraju świata! Słynna Vaad Arba Artzot, czyli Żydowska Rada Czterech Krain, była jedyną polityczną reprezentacją społeczności żydowskiej w okresie pomiędzy zburzeniem przez Rzymian w 70 r. Drugiej Świątyni w Jerozolimie i powołaniem Agencji Żydowskiej na rzecz Palestyny w 1923 roku.

I tak, jako polscy Żydzi żyliśmy prawie przez tysiąc lat w kraju, który przez wieki był potężną Rzeczpospolitą Obojga Narodów, która swoimi rozmiarami znacznie przewyższała obecne terytorium Polski. W apogeum swojej potęgi Najjaśniejsza sięgała od Bałtyku aż po Morze Czarne, rozciągała się z zachodu od Niemiec i daleko na wschód aż do granic Rosji. Rzeczpospolita obejmowała wówczas tereny, które obecnie nazywamy Wschodnią Europą. Władcami tego potężnego państwa byli polscy królowie, chłopami – zawsze Polacy, ale w różnych okresach także Litwini, Łotysze, Białorusini i Ukraińcy. Miasta i miasteczka zamieszkałe były przez Polaków, Żydów i Niemców, a również przez Ormian, Greków, Kozaków, Tatarów i innych. Na przestrzeni ostatnich dwustu lat tereny te były najpierw stopniowo odrywane od Polski i przyłączane do Rosji, Austrii i Prus, a na początku XX wieku – do nowopowstałych państw narodowych.

Nasze Muzeum, z pomocą najnowocześniejszych technik multimedialnych, wspaniale zaprezentuje wieki żydowskiego życia i dokonania pierwszych osadników we wczesnym Średniowieczu i latach późniejszych. W wielu miastach i miasteczkach Żydzi często stanowili połowę lub ponad połowę mieszkańców. W zdominowanej przez rolnictwo

gospodarce ówczesnej Polski Żydzi zajmowali się handlem i rzemiosłem. Pomagali w rozwoju kraju – nie jako tolerowani goście, lecz dumni i pracowici współbudowniczo. Stworzyli w diasporze unikatową cywilizację, która kwitła pośród kulturowej różnorodności ziem wchodzących w skład dawnej Rzeczypospolitej. Będąc silną mniejszością, udało im się utrzymać i umocnić swoją tożsamość zakorzenioną w ściśle zdefiniowanej żydowskiej tradycji. W dziesiątkach i setkach wspaniałych synagog, drewnianych i murowanych, powstał jidysz, potoczny i codzienny język polskich Żydów. Narodził się chasydyzm, odnowicielski, pełen mistycyzmu ruch religijny, którego wyznawcy pragnęli służyć Bogu śpiewem i tańcem. Niezliczone ośrodki nauczania i studiowania Talmudu wykształciły wielkich mędrców i nauczycieli – takich wspaniałych rabinów jak Israel ben-Eliezer znany bardziej pod przydomkiem HaBaal Szem Tow (Mąż Dobrej Sławy) czy Eliasza ben Salomona Zalmana zwanego Gaonem z Wilna, wielkiego cadyka i znamienitego gaon, których sława promieniowała na całą Europę.

Cały ten intelektualny ferment spowodował narodzenie się Haskali, żydowskiego Oświecenia, będącego prekursorem ruchu syjonistycznego, a więc w konsekwencji i samego Izraela.

Komentując pisma prof. Emila Fackenheim, niemieckiego filozofa pochodzenia żydowskiego, rabin Joseph Polak z Bostonu tak napisał niedawno do mnie: „... bez Polski nie byłoby dzisiaj Tory”. Ciekawe, że także polski historyk dr Paweł Śpiewak w swoim niedawnym wywiadzie wskazuje na Emila Fackenheim jako na autora 614-tego nakazu (oprócz Dziesięciu Przykazań istnieje 613 nakazów, stanowiących trzon żydowskiego prawa) i przytacza jego słowa: „Najważniejsza jest ochrona i zachowanie żydowskości, gdyż w przeciwnym wypadku zatriumfują naziści. I z tego właśnie powodu mamy dług wdzięczności wobec historycznej Polski”.

Przez całe milenium żydowskość kwitła i rozwijała się na ziemiach polskich. To, że istnieje zawdzięczamy głównie polskim Żydom i ich potomkom. Jak trafnie zauważył senator Menendez wprowadzając pod obrady Senatu projekt ustawy o pomocy dla naszego Muzeum, cytuje: „To Muzeum będzie chroniło ducha tak bardzo powiązanego z naszym własnym, będzie strzegło dziedzictwa, któremu nie możemy pozwolić odejść w zapomnienie”.

Żydzi walczyli we wszystkich wojnach i powstaniach o Polskę i Jej niepodległość. Walczyli i ginęli – tak jak dzielny dowódca kawalerii Berek Joselewicz walczący u boku Tadeusza Kościuszki, jak 800 polskich oficerów pochodzenia żydowskiego zamordowanych w Katyniu i jak wielu innych. Tak jak kultura amerykańska jest wspaniałym wytworem amerykańskiego tygla cywilizacyjnego, tak polscy Żydzi stanowią integralną część polskiej kultury, w której tworzeniu odegrali trudną do przecenienia rolę. Na przykład: poezja Juliana Tuwima, Jana Brzechwy, Bolesława Leśmiana i Kamila Baczyńskiego, proza Isaaca Bashevisa Singera i Juliana Strykowski, dzieła literackie i plastyczne Bruno Schulza, muzyka Henryka Wieniawskiego i Artura Rubinsteina, szlagiery Jerzego Petersburskiego i Władysława Szpilmana, obrazy Maurycego Gottlieba, działalność i książki Janusza Korczaka, przedstawienia teatralne i filmy wielu wybitnych twórców teatru i filmu – wszystko to stanowi jakże ważny element polskiej kultury.

Przez całą powojenną historię Polska zmagala się z pamięcią o swojej żydowskiej przeszłości. Była świadkiem najokrutniejszego ludobójstwa w historii ludzkości, popełnionego przez Niemców na polskiej ziemi, na oczach polskich świadków. Już to samo w sobie było trudne do zniesienia - społeczeństwa ludzkie nie mogą tak po prostu być świadkami zbrodni ludobójstwa, a potem dalej normalnie żyć, jakby nic się nie stało. Pamięć pozostała - w opowieściach, tych opowiedzianych i tych przemilczanych. W nocnych koszmarach. Ten ciężar był zbyt wielki, by go udźwignąć. Należy oddać cześć tysiącom polskich Sprawiedliwych wśród Narodów Świata i wielu innym bezimiennym, którzy ryzykowali życiem własnym i swoich najbliższych, by ratować żydowskich sąsiadów. Ze smutkiem trzeba powiedzieć, że byli niestety i tacy, którzy kolaborowali z okupantem - chciwi szmalcownicy wydający swoich polskich i żydowskich sąsiadów na śmierć. Choć bez wątplenia duża większość Polaków płakała nad tragedią Żydów, byli i tacy, którzy odczuwali złowrogą satysfakcję z „ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej” – obrzydliwego hasła, które cieszyło się niestety dużą popularnością wśród faszystowskich i faszyzujących ruchów w przedwojennej Europie, w tym także i w Polsce późnych lat 30-tych minionego stulecia.

Każda znacząca dyskusja na temat historii polskich Żydów podczas wojny lub poprzedzających ją dziesięć lat stała się niemożliwa wraz z nadejściem sowieckiego komunizmu. Weźmy jako przykład Francję, która miała podobne problemy z pamięcią jak Polska. We Francji liczba zgładzonych Żydów była dużo mniejsza niż w Polsce, ale tam samo państwo francuskie i jego instytucje, a nie jedynie niektórzy francuscy współobywatele byli współnikami zbrodniarzy. Francja wzdygała się przez pół wieku zanim zdecydowała się na konfrontację z własną przeszłością. A przecież państwo to miało niejako podwójną przewagę w tym względzie nad Polską - nie dość, że Francja wyszła z wojny jedynie

zraniona, a nie zdruzgotana jak Polska, to – co ważniejsze, wyszła z wojny jako wolny kraj, gdyż została wyzwolona przez wojska amerykańskie, a nie, jak Polska, przez Armię Czerwoną. Polska straciła sześć milionów swoich obywateli (ponad połowę ofiar stanowili Żydzi), czyli około 17 % swojej ludności, Francja natomiast - 560.000 obywateli czyli mniej niż 1,5 % ludności. I Polska weszła spod jednej okupacji w drugą. Wojna, która wybuchła 1 września 1939, gdy Niemcy napadły na Polskę, by ją zniewolić, zakończyła się w 1945 roku ponowną niewolą. Tym razem sowiecką.

Reżim komunistyczny, którzy Sowieci ustanowili w Polsce był krwawy, brutalny i tępiący wolność słowa i myśli. A do tego kraj był pogrążony w zbyt głębokiej traumie, by zagłębić się w intelektualną introspekcję, a nawet jeśli takie próby były czynione, to kres im kładła interwencja urzędowego cenzora.

Komunizm nie tylko tłumił wszelką debatę na ten temat, ale także ją zniekształcał i wypaczał. By oddać sprawiedliwość – byli i tacy prominentni działacze komunistyczni pochodzenia żydowskiego, którzy ten trudny dylemat jeszcze bardziej komplikowali – przynajmniej aż do tzw. antysyjonistycznych czystek 1968 roku. Ale wtedy niewielka i ciągle kurcząca się społeczność Żydów ocalałych z Shoah była już zbyt słaba, by stanowić jakąkolwiek przeciwwagę oficjalnej propagandy. Oprócz drobnych wzmianek tu i tam, historia polskich Żydów zniknęła nie tylko z podręczników historii Polski, ale nawet z przewodników po miastach i miasteczkach, w których nie tak dawno społeczność żydowska była liczna lub wręcz przeważająca. Komuniści chwalili się tym, co uważali za jeden ze swoich głównych sukcesów – nową etniczną jednością Polski. Ukuli nawet powiedzenie: „Po II wojnie światowej Polska przestała być państwem narodowościowym, a stała się państwem narodowym”. I nikt im się nie sprzeciwiał. Nie tylko żydowskie korzenie wielu komunistycznych polityków i działaczy uległy zatajeniu, to samo stało się z biografiami wielu wybitnych postaci polskiej nauki, sztuki i literatury – łącznie z najwybitniejszymi polskimi poetami. Nieliczne zachowane po wojnie żydowskie pamiątki kultury materialnej stopniowo niszczały. Żydowskie cmentarze stawały się wysypiskami śmieci lub placami budowy, ocalałe synagogi zamieniano na magazyny, kluby sportowe, a w najlepszych wypadkach - na muzea lub sale koncertowe.

Historia II wojny światowej była pisana na nowo: jej żydowskie ofiary stawały się anonimowymi „polskimi obywatelami”, a Shoah stał się przypisem do, jakże realnego, „cierpienia narodu polskiego zadanego przez hitlerowców”. Auschwitz został oficjalnie nazwany „Muzeum Martyrologii Narodu Polskiego oraz Innych Narodów”. Na liście ofiar Żydzi znaleźli się na ostatnim miejscu, gdyż litera ż jest ostatnią literą polskiego alfabetu. (Dobrze pamiętam mój ostry spór w 1967 roku z przewodnikiem po obozie Auschwitz, który podczas trzygodzinnego oprowadzanie naszej grupy po terenach tego dawnego hitlerowskiego obozu śmierci ani razu nie wymienił słowa Żyd.)

Jedynym wyraźnie widocznym śladem po blisko tysiącletniej historii Żydów polskich była monumentalna rzeźba

Natana Rappaporta - pomnik Bohaterów Powstania w Getcie Warszawskim stojący na placu w środku nowego osiedla mieszkaniowego zbudowanego na gruzach getta. Aż się cisnęło na usta pytanie: po co w ogóle zbudowano ten pomnik?

Wiele należało uczynić, by zmienić ten smutny stan rzeczy w okresie od 1989 roku, gdy Polska nareszcie odzyskała suwerenność i stała się na powrót częścią Europy oraz prawdziwym przyjacielem i sojusznikiem USA i Izraela. W tym czasie na półkach księgarskich pojawiły się dosłownie setki tytułów książek o tematyce żydowskiej. Festiwale kultury żydowskiej w Krakowie i Warszawie stały się największymi imprezami tego typu w Europie. Wielu polskich naukowców, historyków, socjologów,



Zygmunt Rolat (po lewej) w towarzystwie rektora AJD prof. J. Berdowskiego, prorektora dr. J. Mizgalskiego oraz I. Kozery, fot. arch.

pisarzy, dziennikarzy prasowych, radiowych i telewizyjnych, filmowców, społeczników stworzyło ogrom prac, monografii naukowych, artykułów prasowych, reportaży radiowych i telewizyjnych, filmów, wspomnień oraz lokalnych inicjatyw mających na celu upamiętnienie utraconych sąsiadów. Publiczne debaty o grzechach przeszłości – teraz nareszcie uczciwe i odważne – przyciągają powszechną uwagę i wywołują duże namietności. Odradzająca się społeczność żydowska, poprzez odzyskiwane i odbudowywane synagogi, szkoły i organizacje oraz imprezy adresowane do całego społeczeństwa - stanowi ważną część tej pulsującej sceny.

U schyłku komunizmu kongresman Steven Solarz spotykał się parokrotnie w Gdańsku z Lechem Wałęsą, ówczesnym przywódcą Solidarności. Był z nim młody stażysta z Departamentu Stanu Christopher Hill, późniejszy ambasador USA w Polsce, a obecnie Podsekretarz Stanu i szef zespołu negocjacyjnego z Koreą Północną. Mój przyjaciel Solarz poprosił mnie wtedy, bym mu towarzyszył w podróży do Polski jako tłumacz. I od tamtych gorących dni wiosną 1989 roku stałem się częstym gościem w mojej ojczystej Polsce.

Podczas jednej z takich wizyt spotkałem się z kilkoma osobami z Częstochowy. Był wśród nich dr Jerzy Mizgalski, który zwrócił się wtedy do mnie z prośbą o pomoc w zorganizowaniu wystawy o długiej historii Żydów Częstochowian. Bogata, źródłowa, archiwalna dokumentacja, artefakty, stare fotografie i multimedia miały dopomóc w pokazaniu po raz pierwszy dziejów tej niegdyś wspaniałej społeczności, obecnie zredukowanej do prawie zapomnianej garstki ludzi. W trakcie moich prywatnych spotkań z młodymi Polakami nieodmiennie stykałem się z prawie totalną ignorancją dotyczącą ich tak przecież niedawnych żydowskich sąsiadów. Ale wszyscy bez wyjątku, chcieli się o nich dowiedzieć więcej. Zaintrygowało mnie, gdy dr Mizgalski powiedział, że inauguracyjny wykład o historii Żydów przyszło tytuł studentów, że nie mogli się pomieścić w przewidzianym rozkładem zajęć sali i trzeba było poszukać dużo większej.

I od tamtego spotkania w częstochowskiej, nomen omen, „Patrii” rozpoczął się ciąg wydarzeń, które szereg lat później ambasador Izraela w Polsce Schewach Weiss w jednym z poczytnych polskich tygodników nazwał „przykładem Częstochowy”.

Od tego czasu wydarzyło się dużo dobrego: w dorocznym konkursie największej polskiej gazety wystawa „Żydzi Częstochowianie” została uznana za najważniejsze kulturalne wydarzenie roku. Jej artystycznym uzupełnieniem był program „Z inspiracji kulturą żydowską” zrealizowany przez Zespół Szkół Plastycznych im. Jacka Malczewskiego z panią dyrektorką A. Maciejowską, jej wspaniałym zespołem i utalentowaną młodzieżą, który najpierw był eksponowany w Częstochowie, a potem w Bibliotece Narodowej w Warszawie. Program ten został następnie włączony przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego do ogólnopolskiego programu nauczania.

Należy podkreślić, że wystawa „Żydzi Częstochowianie”, której towarzyszą wybrane eksponaty z programu „Z inspiracji kulturą żydowską” podróżuje od dwóch lat po USA, a jej skondensowana wersja została pokazana w 2006 roku w Rotundzie Senatu w Waszyngtonie. Czy mogę w tym momencie wymienić kilka powodów, dla których sponsoruję tę Wystawę, a które mają wiele wspólnego z moim gorącym poparciem dla idei naszego Muzeum? Otóż chcieliśmy, by młodzi Polacy poznali prawdziwą historię swoich współrodaków przez stulecia. Chcieliśmy raz na zawsze skończyć z tym straszliwym kłamstwem, jakoby Żydzi szli na śmierć jak barany. Chcieliśmy, by wielu żydowskich gości zwiedzających Wystawę pozbyło się swoich własnych stereotypów i błędnych wyobrażeń. I wszyscy pragnęliśmy oczyścić Cmentarz Żydowski w Częstochowie, który w ostatnich latach stał się trudną do przebycia gęstwiną drzew i krzewów.

Wszystkie uroczystości, włącznie z wystąpieniami członków korpusu dyplomatycznego oraz religijnych dostojników, były rejestrowane przez dziennikarzy prasowych i telewizyjnych. Proszę sobie wyobrazić, że na tym samym podium w częstochowskiej filharmonii siedzieli obok siebie Naczelny Rabin Warszawy i Polski, Arcybiskup oraz Przeor Jasnej Góry. Arcybiskup w swoim wystąpieniu przypomniał zebranych, że znajdujemy się dokładnie w miejscu, gdzie niegdyś stała przepiękna Nowa Synagoga. Wszystkie te wystąpienia oraz referaty na późniejszym sympozjum naukowym były wartościowe i pouczające.

Przekonaliśmy władze miasta, by na dobry początek zabrały się do uporządkowania cmentarza. W ciągu kilku tygodni przed otwarciem Wystawy ogrodnicy miejscy wykonali kawał dobrej roboty, czemu wszyscy przyklasnęliśmy. W ten sposób władze miasta przygotowały miejsce na ceremonię re-dedykacji cmentarza, składającą się nie tylko z modlitw Kadysz i El Maleh Rachamim, ale także ze wzruszającego Apelu Poległych. Po raz pierwszy na cmentarzu żydowskim w Polsce kompania honorowa Wojska Polskiego oddała wojskowe honory żydowskim bojownikom! Ta wzruszająca uroczystość była transmitowana na cały kraj przez Polską Telewizję.

Setki Żydów i Chryścijan, młodszych i starszych, z kraju i ze świata uczestniczyło w wydarzeniach przepełnionych radością i smutkiem, dramatem, emocjami i nostalgią. Poczynając od prezydenta Tadeusza Wrony, kierownika wydziału kultury Ireneusza Kozery, poprzez szeregowych policjantów, muzyków filharmonii, pracowników muzeum i teatru, personel hotelowy (od dyrekcji po bagażowych i studenckich wolontariuszy pomagających gościom), a także po przyjazne tłumy i przechodniów na ulicach – ani razu nie padło żadne złe słowo, nie zanotowano ani jednego zgrzytu. Wprost przeciwnie! A i na Wysokości werdykt także musiał być przychylny, jako że pogoda przez cały czas była doprawdy boska.

Takie są więc okoliczności, potrzeby oraz duch miejsca, gdzie ma powstać nasze Muzeum. Jak Feniks z popiołów...

Wyrażając moją wdzięczność członkowi Izby Reprezentantów panu Christopherowi Smithowi za jego autoryzację projektu ustawy nr HR 3320, nie czynię tego wyłącznie w moim imieniu czy imieniu Amerykańskiego Komitetu Wspierania Budowy Muzeum Żydów Polskich lub nawet w imieniu trzech oficjalnych partnerów Muzeum – polskiego rządu, władz Warszawy oraz Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny.

Dziękuję Szanownemu Panu kongresmanowi Smithowi w imieniu tych wszystkich młodych ludzi, Polaków i Amerykanów, Żydów i Chryścijan oraz wszystkich ludzi dobrej woli z całego świata, którzy już wkrótce będą mieli bardzo ważny i szczególnie powód, by odwiedzić Warszawę.

Jestem przekonany, że każdy Żyd, który zwiedzi nasze Muzeum, poczuje dumę z dokonań swoich przodków, a wszyscy - nareszcie będą mogli poznać historię Żydów w Polsce!

*Serdecznie zapraszam wszystkich tu obecnych do odwiedzenia naszego Muzeum, którego otwarcie planujemy za mniej więcej dwa lata.*

## UCHWAŁY SENATU AJD

Uchwała nr 92/2007 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 24 października 2007 roku w sprawie zatwierdzenia wyboru biegłego rewidenta uprawnionego do sprawozdania finansowego za rok 2007 Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

Uchwała nr 93/2007 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 24 października 2007 roku w sprawie uruchomienia nowego kierunku Filozofia studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia na Wydziale Nauk Społecznych od roku akademickiego 2007/2008.

Uchwała nr 94/2007 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 24 października 2007 roku w sprawie korekty planu wydawniczego Wydawnictwa AJD w Częstochowie na rok 2007.

Uchwała nr 95/2007 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 24 października 2007 roku w sprawie zatwierdzenia nowelizacji Regulaminu organizacyjnego Biblioteki Głównej Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

Uchwała nr 96/2007 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 24 października 2007 roku w sprawie zatwierdzenia tematyki posiedzeń Senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie na rok akademicki 2007/2008.

Uchwała nr 97/2007 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 24 października 2007 roku w sprawie przyjęcia poprawek do Statutu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

Uchwała nr 98/2007 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 24 października 2007 roku w sprawie realizacji inwestycji Akademickiego Centrum Sportu i Wydziału Nauk Społecznych.

Uchwała nr 99/2007 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 19 grudnia 2007 roku w sprawie zatwierdzenia planu wydawniczego wydawnictwa AJD w Częstochowie na rok 2008.

Uchwała nr 100/2007 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 19 grudnia 2007 roku zmieniająca uchwałę Nr 26/2006 senatu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie w sprawie zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne oraz trybu i warunków zwalniania z tych opłat.

Uchwała nr 1/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 30 stycznia 2008 roku w sprawie prowizorium budżetowego Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

Uchwała nr 2/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 30 stycznia 2008 roku w sprawie wprowadzenia w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Uchwała nr 3/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 30 stycznia 2008 roku w sprawie realizacji inwestycji w zakresie modernizacji obiektu dydaktycznego położonego w Częstochowie przy Al. Armii Krajowej 36a.

Uchwała nr 4/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 30 stycznia 2008 roku w sprawie przedłużenia Programu Oszczędnościowego AJD w Częstochowie na rok 2008.

Uchwała nr 5/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 30 stycznia 2008 roku w sprawie wprowadzenia w Uczelni działań promocyjnych Wydziałów Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

Uchwała nr 6/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 30 stycznia 2008 roku w sprawie zmiany w strukturze Instytutu Matematyki i Informatyki.

Uchwała nr 7/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 30 stycznia 2008 roku w sprawie zmiany w strukturze Instytutu Matematyki i Informatyki.

Uchwała nr 8/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 30 stycznia 2008 roku w sprawie zmiany w strukturze Instytutu Chemii i Ochrony Środowiska.

Uchwała nr 9/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 30 stycznia 2008 roku w sprawie zmiany w strukturze Instytutu Filologii Polskiej.

Uchwała nr 9/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 30 stycznia 2008 roku w sprawie zmiany w strukturze Instytutu Filologii Polskiej.

Uchwała nr 10/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 30 stycznia 2008 roku w sprawie zmiany w strukturze Instytutu Filologii Polskiej.

Uchwała nr 11/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 30 stycznia 2008 roku w sprawie zmiany w strukturze Instytutu Filologii Polskiej.

Uchwała nr 12/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 30 stycznia 2008 roku w sprawie zmiany w strukturze Instytutu Zarządzania i Marketingu.

Uchwała nr 13/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 30 stycznia 2008 roku zmieniająca uchwałę Nr91/2007 Senatu AJD z dnia 26 września 2007 r. w sprawie zasad ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych od roku akademickiego 2007/2008.

Uchwała nr 14/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 27 lutego 2008 roku w sprawie powołania Uczelnianej Komisji Wyborczej na kadencję 2008-2012.

- Uchwała nr 15/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 27 lutego 2008 w sprawie przyjęcia poprawek do Statutu Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.
- Uchwała nr 16/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 27 lutego 2008 w sprawie uzupełnienia składu Komisji ds. Dydaktyki i Spraw Studenckich.
- Uchwała nr 17/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 27 lutego 2008 w sprawie uzupełnienia składu Komisji ds. Budżetu i Finansów.
- Uchwała nr 18/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 27 lutego 2008 w sprawie uzupełnienia składu Komisji ds. Kadr, koordynacji badań naukowych i Współpracy z Zagranicą.
- Uchwała nr 19/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 27 lutego 2008 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności Uczelni w roku 2007.
- Uchwała nr 20/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 27 lutego 2008 w sprawie uruchomienia w Instytucie Zarządzania i Marketingu Studiów Podyplomowych w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami od semestru letniego w roku akademickim 2007/2008.
- Uchwała nr 21/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 27 lutego 2008 w sprawie uruchomienia w Instytucie Zarządzania i Marketingu Studiów Podyplomowych w zakresie zarządzania nieruchomościami od semestru letniego w roku akademickim 2007/2008.
- Uchwała nr 22/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 27 lutego 2008 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności Wydawnictwa AJD za rok 2007.
- Uchwała nr 23/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 26 marca 2008 w sprawie stanowiska Senatu AJD w sprawie biernego prawa wyborczego.
- Uchwała nr 24/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 26 marca 2008 w sprawie uzupełnienia składu Uczelnianej Komisji Wyborczej.
- Uchwała nr 25/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 26 marca 2008 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Wyborczego na kadencję 2008-2012 z uwzględnieniem poprawek.
- Uchwała nr 26/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 26 marca 2008 w sprawie powołania Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej na rok akademicki 2008/2009.
- Uchwała nr 27/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 26 marca 2008 w sprawie uzupełnienia składu Komisji ds. Dydaktyki i Spraw Studenckich.
- Uchwała nr 28/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 26 marca 2008 w sprawie uruchomienia na kierunku Fizyka studia stacjonarne I stopnia nowej specjalności Biofizyka od roku akademickiego 2008/2009.
- Uchwała nr 29/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 26 marca 2008 w sprawie uruchomienia studiów podyplomowych w zakresie przygotowania pedagogicznego od roku akademickiego 2008/2009.
- Uchwała nr 30/2008 Senatu Akademii im. Jana Długosza z dnia 26 marca 2008 w sprawie uzupełnienia planu wydawniczego Wydawnictwa AJD w Częstochowie na rok 2008.

# ZARZĄDZENIA WEWNĘTRZNE

- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-50/2007 z dnia 11 października 2007 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Wychowanie Fizyczne cykl XXV w roku akademickim 2007/2008.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-51/2007 z dnia 11 października 2007 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Wiedza o Społeczeństwie cykl VII i VIII w roku akademickim 2007/2008 i 2008/2009.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-52/2007 z dnia 11 października 2007 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Wychowania Przedszkolnego cykl VIII i IX w roku akademickim 2007/2008.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-53/2007 z dnia 11 października 2007 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Resocjalizacja z profilaktyką uzależnień cykl III w roku akademickim 2007/2008.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-54/2007 z dnia 31 października 2007 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Edukacja zintegrowana w kl. 0-III cykl II w roku akademickim 2007/2008 i 2008/2009.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-55/2007 z dnia 31 października 2007 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Oligofrenopedagogika cykl XVII w roku akademickim 2007/2008.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-56/2007 z dnia 31 października 2007 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Terapia Pedagogiczna z Arteterapią cykl II w roku akademickim 2007/2008 i 2008/2009.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-57/2007 z dnia 31 października 2007 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Administracja Publiczna cykl IV w roku akademickim 2007/2008.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-58/2007 z dnia 8 listopada 2007 roku w sprawie wysokości świadczeń pomocy materialnej dla studentów Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie w roku akademickim 2007/2008.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-59/2007 z dnia 8 listopada 2007 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Głównej w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-60/2007 z dnia 8 listopada 2007 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu wewnętrznego udzielania zamówień publicznych w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-61/2007 z dnia 9 listopada 2007 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Matematyka cykl I w roku akademickim 2007/2008 i 2008/2009.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-62/2007 z dnia 9 listopada 2007 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Nauczanie blokowe przedmiotu przyroda w kl. IV-VI w roku akademickim.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-63/2007 z dnia 9 listopada 2007 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Fizyka z elementami Technologii Informacyjnych cykl I semestr III w roku akademickim 2007/2008.

- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-64/2007 z dnia 19 listopada 2007 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Oligofrenopedagogika cykl XVI w roku akademickim 2007/2008.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-65/2007 z dnia 26 listopada 2007 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Wiedza o kulturze cykl II w roku akademickim 2007/2008.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-66/2007 z dnia 30 listopada 2007 roku w sprawie dodatkowego dnia wolnego od pracy w 2007 roku w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-67/2007 z dnia 18 grudnia 2007 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Wiedza o Społeczeństwie i Państwie cykl I w roku akademickim.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-68/2007 z dnia 19 grudnia 2007 roku w sprawie rozkładu czasu pracy pracowników niebędących nauczycielami akademickimi.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr R-69/2007 z dnia 19 grudnia 2007 roku w sprawie określenia procedur kontroli finansowej w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr RR-0161/1/2008 z dnia 7 stycznia 2008 roku w sprawie ustalenia wysokości narzutów uczelnianych w roku 2008.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr RR-0161/2/2008 z dnia 7 stycznia 2008 roku w sprawie używania w celach służbowych pojazdów samochodowych niebędących własnością Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr RR-0161/3/2008 z dnia 10 stycznia 2008 roku w sprawie powołania komisji przetargowej.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr RR-0161/4/2008 z dnia 15 stycznia 2008 roku w sprawie wprowadzenia wzorów druków dotyczących udzielania zamówień publicznych.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr RR-0161/5/2008 z dnia 17 stycznia 2008 roku w sprawie kontroli okresowej obiektów budowlanych.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr RR-0161/6/2008 z dnia 18 lutego 2008 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Logopedia-logopeda oświatowy cykl XI w roku akademickim 2007/2008 i 2008/2009.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr RR-0161/7/2008 z dnia 20 lutego 2008 roku w sprawie w sprawie organizowania konferencji naukowych.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr RR-0161/8/2008 z dnia 25 lutego 2008 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Komunikacja Społeczna, Negocjacje i Mediacje w roku akademickim 2007/2008 i 2008/2009.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr RR-0161/9/2008 z dnia 25 lutego 2008 roku w sprawie w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Terapia Pedagogiczna z Arteterapią cykl III w roku akademickim 2007/2008 i 2008/2009.
- Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr RR-0161/10/2008 z dnia 4 marca 2008 roku w sprawie postępowania przy przewodach doktorskich realizowanych w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr RR-0161/11/2008 z dnia 6 marca 2008 roku w sprawie wysokości funduszu nagród i jego podziału oraz wysokości nagród przyznawanych z tego funduszu dla nauczycieli akademickich i pracowników niebędących nauczycielami akademickimi.

Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr RR-0161/12/2008 z dnia 10 marca 2008 roku w sprawie odpłatności za usługi edukacyjne dla słuchaczy studiów podyplomowych Zarządzenie dla oświatowej kadry kierowniczej cykl X w roku akademickim 2007/2008.

Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr RR-0161/13/2008 z dnia 17 marca 2008 roku w sprawie wykonania zaleceń pokontrolnych w zakresie realizacji projektu inwestycyjnego Akademickiego Centrum Sportu od momentu zgłoszenia AJD do projektu finansowanego z funduszy strukturalnych i innych środków europejskich.

Zarządzenie wewnętrzne Rektora AJD nr RR-0161/14/2008 z dnia 8 kwietnia 2008 roku w sprawie wprowadzenia Instrukcji kancelaryjnej. Jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz Instrukcji o organizacji i zakresie działania archiwum zakładowego Akademia im. Akademii Jana Długosza w Częstochowie

Więcej informacji i kompletne zapisy poszczególnych Zarządzeń rektora AJD i uchwał Senatu AJD na stronie:

[www.info.ajd.czest.pl](http://www.info.ajd.czest.pl)

*Czekamy na wypowiedzi, sugestie, materiały.  
Zastrzegamy sobie prawo skracania i adiustacji tekstów.  
Czytelniku, opinii autorów nie należy identyfikować ze stanowiskiem  
Kierownictwa Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie ani poglądami Redakcji.*

---

Pismo *Res Academicae* wydaje Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie za zgodą JM Rektora.

Redaktor naczelny: Marek Makowski

Skład i łamanie komputerowe: Adrianna Sarnat-Ciastko

Korekta: Mirosław Łapot, Sebastian Ciastko

Grafika na okładce: Agata Polak

Drukarnia: Drukarnia Wydawnictw Naukowych w Łodzi

Nakład: 300 egz. bezpłatnych

---

**ISSN 1428/3107**

**Adres Redakcji:**

**ul. Waszyngtona 4/8,**

**42-200 Częstochowa**

**e-mail: [m.makowski@ajd.czyst.pl](mailto:m.makowski@ajd.czyst.pl)**



*Oddano do użytku nowoczesne planetarium,  
al. AK 13/15*



*Przeprowadzono adaptację i remont dziekanatu  
Wydziału Filologiczno- Historycznego, al. AK 36 a*



*Wymiana okien w budynku głównym AJD*



*Trwają prace budowlane Akademickiego Centrum Sportu  
przy ul. Dembińskiego*

*Fot.: M. Makowski*



ISSN 1428-3107